

การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์
กรณีศึกษา : สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวจอย วัฒนามานนท์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
มีนาคม 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

336.242

๖๖๑๐๗

ร.3

การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์
กรณีศึกษา : สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวจอย วัฒนามานนท์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
มีนาคม 2549

๒ 285566

111 ๒๕๔ 2549

จอย วัฒนามานนท์. (2549). การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดา ระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ กรณีศึกษา : สำนักงาน
สรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 . สารนิพนธ์ คม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
อาจารย์ รวิพรรณ สาลีผล.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายในการศึกษาการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี
เงินได้บุคคล ธรรมดา ระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ กรณีศึกษา : สำนักงาน
สรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ในด้านการขยายฐานภาษี ด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีและ
การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบ
อิเล็กทรอนิกส์

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ กรมสรรพากร เป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่สังกัด
กระทรวงการคลัง ทำหน้าที่ในการจัดเก็บภาษี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ
สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพ มหานคร 16 ซึ่งเป็นหน่วยงานย่อยของกรมสรรพากร โดยมีหน้าที่
ดูแล และรับผิดชอบในพื้นที่เขตบางกอกน้อย คลองสาน บางกอกใหญ่ และธนบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการ
เก็บข้อมูล คือ แบบบันทึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ และใช้ในการทดสอบได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของอัตราส่วนประสิทธิภาพในกลุ่มตัวอย่าง
โดยค่า (Z- test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16
ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพสูงกว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสาร
ในด้านการขยายฐานภาษี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16
ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพสูงกว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสาร
ในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. จากการศึกษาการเปรียบเทียบค่าใช้จ่าย ที่ใช้ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดา ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร16 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบ
อิเล็กทรอนิกส์ พบว่าค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการสำหรับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดา ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ น้อยกว่าจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสาร

COMPARATIVE EFFICIENCY OF INCOME TAX COLLECTION BETWEEN DOCUMENT
SYSTEM AND ELECTRONIC SYSTEM A CASE STUDY OF BANGKOK AREA REVENUE
OFFICE 16

AN ABSTRACT
BY
MISS.JOY WATTANAMANONT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master degree of Economics in Managerial Economics
at Srinakharinwirot University
March 2006

Joy Wattanamanon. (2006). *Comparative Efficiency Of Income Tax Collection Between Document System and Electronic System: A Case Study Of Bangkok Area Revenue Office 16*. Master Project, M.Eon. (Managerial Economics). Bangkok : Gradute School , Srinakharinwirot University. Project Advisor: Ravipun Sarepol.

The Purpose of this research was to investigate the result comparative efficiency of Income Tax Collection Between Document System and Electronic System: A Case Study Of Bangkok Area Revenue Office 16 in economic quantity expand, economic tax collection income and comparative cost of income tax collection between document system and electronic system.

The Population used in this research was Revenue Department in Ministry of finance take responsibilities income tax collection. Which selected Bangkok Area Revenue Office 16 responsibilities in Bangkoknoi Kongsan Bangkokyai and Tonburi for sample in this research. Tool used to collect data were record document. Various statistical were utilized to analyze the data such as percentage value, mean score, standard deviation and percentage of efficiency for Z - test were statistical methods to analyze data.

The result of the study were

1. Electronic system income tax collection of Bangkok Area Revenue Office 16 have efficiency more than Document system income tax collection in economic quantity expand at a statistically significant level of .05.
2. Electronic system income tax collection of Bangkok Area Revenue Office 16 have efficiency more than Document system income tax collection in economic tax collection income at a statistically significant level of .05.
3. There was comparative cost for Income Tax Collection Between Document System and Electronic System of Bangkok Area Revenue Office 16 found that mean score of Electronic System less than Document System.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(อาจารย์วิพรรณ สาลีผล)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์วิพรรณ สาลีผล)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ประภาพร เพ็ญฟูสกุล)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีจากความเมตตากรุณาในการให้คำปรึกษาคำแนะนำ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากอาจารย์วิพรรณ สาลีผล อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ พิศมัย จารุจิตติพันธ์ ประธานกรรมการ สอบสารนิพนธ์ และอาจารย์ประพาฬ เพ็ญฟูสกุล กรรมการสอบสารนิพนธ์ ผู้วิจัยกราบ ขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นางจิตรา ธัญญะเจริญ และนางสาวเครือวัลย์ สารเก่ง เจ้าหน้าที่สรรพากร ที่กรุณาสอนวิธีการค้นหาข้อมูลและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การอบรม สั่งสอน วิชาความรู้ ตลอดจน ประสพการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ข้าราชการกรมสรรพากร และเพื่อนๆ ทุกท่าน ซึ่งเป็นผู้ อำนวยความสะดวกในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแด่ บิดา มารดา ครู – อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาอบรม สั่งสอน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยใน การศึกษาค้นคว้าตลอดมา

จอย วัฒนามานนท์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า	6
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	ข้อมูลเบื้องต้น	8
	ประวัติความเป็นมาของการจัดเก็บภาษีอากร.....	8
	เอกสารแสดงแนวปฏิบัติการเก็บภาษีผ่านระบบเอกสาร.....	16
	เอกสารแสดงแนวปฏิบัติการเก็บภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์.....	20
	แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	22
	ประสิทธิภาพ	22
	ประสิทธิภาพทางเศรษฐศาสตร์	26
	ทฤษฎีเกี่ยวกับต้นทุน.....	27
	ประสิทธิภาพในการทำงาน.....	32
	ผลของการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ.....	33
	การเพิ่มประสิทธิภาพ.....	34
	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	34
	ภาษีอากร.....	34
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	45
	แหล่งข้อมูลและข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	45
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	45
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
	การวิเคราะห์ข้อมูล	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3(ต่อ) สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	89
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	89
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	90
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	90
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
การวิเคราะห์ข้อมูล	90
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	91
อภิปรายผล	104
ข้อเสนอแนะ	108
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	110
 บรรณานุกรม	 111
 ภาคผนวก	 114
 ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	 128

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	เปรียบเทียบขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์.....	21
2	แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี ระหว่างระบบเอกสาร และ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในเขตบางกอกน้อย.....	52
3	แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของฐานภาษีของเขตบางกอกน้อย ในปี 2545 และ 2546	54
4	แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี ระหว่างระบบเอกสาร และ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในเขตคลองสาน.....	55
5	แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของฐานภาษีของเขตคลองสาน ในปี 2545 และ 2546	57
6	แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี ระหว่างระบบเอกสาร และ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในเขตบางกอกใหญ่.....	58
7	แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของฐานภาษีของเขตบางกอกใหญ่ ในปี 2545 และ 2546	60
8	แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี ระหว่างระบบเอกสาร และ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในเขตธนบุรี.....	61
9	แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของฐานภาษีของเขตธนบุรี ในปี 2545 และ 2546	63
10	ข้อมูลเปรียบเทียบฐานภาษีรวม ของสรรพากรพื้นที่กรุงเทพ 16 ในปี 2545 และ 2546...	64
11	แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี ในปี 2545 และ 2546	66
12	แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีระหว่างระบบ เอกสาร และ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เขตบางกอกน้อย.....	67
13	แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี เขตบางกอกน้อย	69
14	แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีระหว่างระบบ เอกสาร และ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เขตคลองสาน.....	70
15	แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี เขตคลองสาน	72
16	แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีระหว่างระบบ เอกสาร และ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เขตบางกอกใหญ่.....	73
17	แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี เขตบางกอกใหญ่	75
18	แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีระหว่างระบบ เอกสาร และ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เขตธนบุรี.....	76
19	แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี เขตธนบุรี	78

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 ข้อมูลเปรียบเทียบรายได้จากการจัดเก็บภาษี ของสรรพากรพื้นที่กรุงเทพ 16 ในปี 2545 และ 2546	79
21 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี ในปี 2545 และ 2546	81
22 แสดงค่าเฉลี่ย ของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนที่ 1 การรับแบบ.....	83
23 แสดงค่าเฉลี่ย ของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบข้อมูล.....	84
24 แสดงค่าเฉลี่ย ของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนที่ 3 บันทึกข้อมูล.....	85
25 แสดงค่าเฉลี่ย ของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนที่ 4 ประมวลข้อมูล.....	86
26 แสดงค่าเฉลี่ย ของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนที่ 5 เก็บข้อมูล.....	87
27 แสดงอัตราส่วนการขยายฐานภาษีในปี พ.ศ. 2545 -2546 ของเขตบางกอกน้อย.....	92
28 แสดงอัตราส่วนการขยายฐานภาษีในปี พ.ศ. 2545 -2546 ของเขตคลองสาน.....	94
29 แสดงอัตราส่วนการขยายฐานภาษีในปี พ.ศ. 2545 -2546 ของเขตบางกอกใหญ่.....	96
30 แสดงอัตราส่วนการขยายฐานภาษีในปี พ.ศ. 2545 -2546 ของเขตธนบุรี.....	97

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า	6
2 ภาพแสดงแนวความคิดด้านประสิทธิภาพ	27

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เทคโนโลยี IT ได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อินเทอร์เน็ตได้เข้าถูกนำเข้ามาใช้ในทางธุรกิจ ในช่วงปี ค.ศ. 1989 – 1990 สำหรับประเทศไทย ได้มีการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้เป็นวงกว้างหลังจากที่การสื่อสารแห่งประเทศไทย ได้มีนโยบายให้เปิดบริการในเชิงพาณิชย์ได้ ทำให้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มความสามารถในการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นับตั้งแต่ประเทศไทยประสบกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา การจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากรมีความยุ่งยาก และมีข้อจำกัดในหลายด้าน กล่าวคือความสามารถในการเสียภาษีของประชาชนลดลง แต่ในขณะที่ทางกรมสรรพากร มีเป้าหมายการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการทางภาษีเพื่อช่วยสนับสนุนการฟื้นตัวของภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ดังนั้น แนวทางหลักที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกรมสรรพากร คือ การปรับปรุงกระบวนการจัดเก็บภาษี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บ และปรับปรุงการให้บริการที่ดี เพื่อเพิ่มความสมัครใจการเสียภาษี โดยในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา กรมสรรพากรได้เร่งปรับปรุงการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ IT เป็นแกนนำในการให้บริการผู้เสียภาษีด้านต่าง ๆ การกำกับดูแลการเสียภาษีให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบันเพื่อลดภาระ และปัญหาการตรวจสอบภาษีย้อนหลัง รวมทั้งวางรากฐานทางด้านระบบ IT เพื่อเพิ่มช่องทางการให้บริการใหม่ ๆ แก่ผู้เสียภาษีให้รวดเร็ว ลดขั้นตอนงาน ตลอดจนการปรับกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลให้การจัดเก็บภาษีเกินประมาณการในปีงบประมาณ 2544 จำนวน 9,700 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2545 จำนวน 29,000 ล้านบาท และในปีงบประมาณ 2546 จำนวน 80,000 ล้านบาท ผลงานดังกล่าวมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการช่วยกอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจ และการฟื้นฟูเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมา และช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งของฐานะการคลัง ทำให้รัฐสามารถจัดทำงบประมาณสมดุลได้ในปีงบประมาณ 2548 เร็วกว่าแผนงานเดิม 2 - 3 ปี

อย่างไรก็ดี ถึงแม้แนวโน้มของสถานการณ์การจัดเก็บภาษีของประเทศดีขึ้นเป็นลำดับ แต่ยังคงมีความท้าทายต่อกรมสรรพากรในการคงประสิทธิภาพการทำงานเต็มขีดสมรรถนะ เอาไว้เช่นเดิม เนื่องจากโลกในอนาคตมีการเปลี่ยนแปลงสูงการเป็นหน่วยงานหลักของกระทรวงการคลังและประเทศ โดยการมีบทบาทสำคัญในการรักษาเสถียรภาพและความแข็งแกร่งของภาคการคลัง กรมสรรพากรจำเป็นต้องสร้างฐานรายได้ภาษีที่มีความทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน นอกจากนี้การสร้างระบบภาษีที่สนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชน

และดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศ จะเป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการปฏิบัติงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ต่อภารกิจของรัฐบาล ช่วยลดขั้นตอนการปฏิบัติงานทำให้ประชาชนได้รับความสะดวก ตอบสนองต่อความต้องการภารกิจ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกตอบ สนองต่อความต้องการและให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน โดยมีระบบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ให้เกิดประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในการบริหาร เป็นความท้าทายที่กรมสรรพากรต้องดำเนินการให้สำเร็จ : กรมสรรพากร (2546). บทสรุปผู้บริหาร หน้า 1-3

กรมสรรพากรเป็นหน่วยงานหลักในกระทรวงการคลังที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บรายได้ภาษีอากร เพื่อนำมาใช้จ่ายในการบริหารประเทศ และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์สำคัญทางเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ กรมสรรพากรยังมีส่วนสำคัญในการดำเนินการทางด้านภาษีอากร เพื่อสนับสนุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจเอกชน และของประเทศในเวทีโลกด้วย โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี เช่น ความสะดวก ความรวดเร็ว ข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นต้น และเครื่องมือที่จะสร้างความสามารถดังกล่าวได้ คือ การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้ามาปรับปรุงและพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีให้มีความคล่องตัว และลดต้นทุน ค่าใช้จ่ายได้เป็นอย่างดี

รูปแบบการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรในอดีตที่ผ่านมา เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้เสียภาษี ทั้งที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล อาชีพ รายได้ รวมทั้งค่าลดหย่อนต่าง ๆ เพื่อเป็นฐานข้อมูลประกอบการพิจารณาอัตราภาษี ซึ่งฐานข้อมูลดังกล่าวจะถูกเขียนบันทึกลงแบบ ภ.ง.ด.90 และ ภ.ง.ด.91 ที่เป็นเอกสาร เพื่อใช้ในการจัดการทางภาษีของกรมสรรพากรต่อไป แต่การจัดการทางภาษีที่ผ่านมาในแบบที่เป็นเอกสารนั้น มีปัญหาในการจัดการต่าง อาทิเช่น มีหลายขั้นตอนในการจัดการทางภาษีทำให้ใช้เวลามาก เกิดความผิดพลาดจากการคำนวณอัตราภาษีได้ง่าย ปัญหาในการหาสถานที่เพื่อเก็บจัดเก็บเอกสาร การขนส่งเอกสาร และการทำลายเอกสารเก่า เป็นต้น ส่งผลให้มีการพัฒนารูปแบบของการจัดเก็บภาษีในปี 2545 โดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาช่วยในการจัดการทางภาษีของกรมสรรพากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งระบบอิเล็กทรอนิกส์ ก็จะมีปัญหาบางประการ อาทิเช่น การยื่นแบบทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่ต้องมีการแนบเอกสาร ส่งผลให้เกิดการคลาดเคลื่อนของข้อมูล เป็นต้น ซึ่งการยื่นแบบทั้ง 2 แบบ มีทั้งข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกันออกไป

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญโดยมุ่งศึกษา เกี่ยวกับการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบบเอกสาร และการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปปรับปรุง และพัฒนาระบบการ

จัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสารและระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยศึกษาข้อมูลของปี 2545 และ ปี 2546
2. ศึกษาประสิทธิภาพด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยศึกษาข้อมูลของปี 2545 และ ปี 2546
3. ศึกษาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยศึกษาข้อมูลของปี 2545 และ ปี 2546

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้านี้เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการขยายฐานภาษี และพิจารณาลดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการเปรียบเทียบกัน ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสารและระบบอิเล็กทรอนิกส์โดยศึกษาประสิทธิภาพในด้านการขยายฐานภาษี และด้านค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปี 2545 และ 2546

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หมายถึง ภาษีที่เรียกเก็บจากผู้ที่มีเงินได้ถึงเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดใน 4 เขต คือ บางกอกน้อย คลองสาน บางกอกใหญ่ และธนบุรี

2. ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แบ่งออกเป็น

2.1 ประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี หมายถึง ความสามารถในการขยายฐานภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ผ่านระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์

2.2 ประสิทธิภาพด้านรายได้รายได้จากการจัดเก็บภาษี หมายถึง ความสามารถในการเพิ่มรายได้จากการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ผ่านระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์

3. ประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี หมายถึง ความสามารถในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งสามารถทำให้เกิดผลในการขยายฐานภาษี จากการจัดเก็บภาษี โดยแบ่งออกเป็น

3.1 ระบบเอกสาร หมายถึง ความสามารถในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารซึ่งสามารถทำให้เกิดผลในการขยายฐานภาษี ซึ่งวัดจาก อัตราส่วนระหว่างฐานภาษี กับค่าใช้จ่ายทั้งหมดของระบบเอกสาร ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ในเขตบางกอกน้อย เขตคลองสาน เขตบางกอกใหญ่ และเขตธนบุรี

3.2 ระบบอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ความสามารถในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งสามารถทำให้เกิดผลในการขยายฐานภาษีซึ่งวัดจากอัตราส่วน ระหว่างฐานภาษี กับค่าใช้จ่ายทั้งหมดของระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ในเขตบางกอกน้อย เขตคลองสาน เขตบางกอกใหญ่ และเขตธนบุรี

4. ประสิทธิภาพในด้านรายได้รายได้จากการจัดเก็บภาษี หมายถึง ความสามารถในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งสามารถทำให้เกิดผลในด้านรายได้รายได้จากการจัดเก็บภาษี โดยแบ่งออกเป็น

4.1 ระบบเอกสาร หมายถึง ความสามารถในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารซึ่งสามารถทำให้เกิดผลในด้านรายได้รายได้จากการจัดเก็บภาษี ซึ่งวัดจาก อัตราส่วนระหว่าง รายได้จากการจัดเก็บภาษี กับค่าใช้จ่ายทั้งหมดของระบบเอกสาร ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ในเขตบางกอกน้อย เขตคลองสาน เขตบางกอกใหญ่ และเขตธนบุรี

4.2 ระบบอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ความสามารถในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งสามารถทำให้เกิดผลในด้านรายได้รายได้จากการจัดเก็บภาษี ซึ่งวัด

จาก อัตราส่วนระหว่าง รายได้จากการจัดเก็บภาษี กับค่าใช้จ่ายทั้งหมดของระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ในเขตบางกอกน้อย เขตคลองสาน เขตบางกอกใหญ่ และเขตธนบุรี

5. ระบบเอกสาร หมายถึง การเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านเอกสารของ กรมสรรพากรเพื่อใช้เป็นข้อมูลของผู้เสียภาษี

6. ระบบอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ที่เชื่อมต่อกันระหว่าง กรมสรรพากรกับผู้เสียภาษี เพื่อใช้ในการค้นหาข้อมูลทางด้านภาษีในด้านต่าง ๆ เช่น การยื่นแบบ , การขอจดทะเบียน เป็นต้น

7. ฐานภาษี หมายถึง จำนวนรายของผู้เสียภาษี โดยครอบคลุมบุคคลที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

8. การขยายฐานภาษี หมายถึง ความสามารถในการเพิ่มจำนวนรายของผู้เสียภาษี โดยครอบคลุมบุคคลที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

9. ค่าใช้จ่าย หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

9.1 ค่าใช้จ่ายคงที่ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่กรมสรรพากร ใช้ลงทุนในการจัดวางระบบ ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยแบ่งออกเป็น ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์

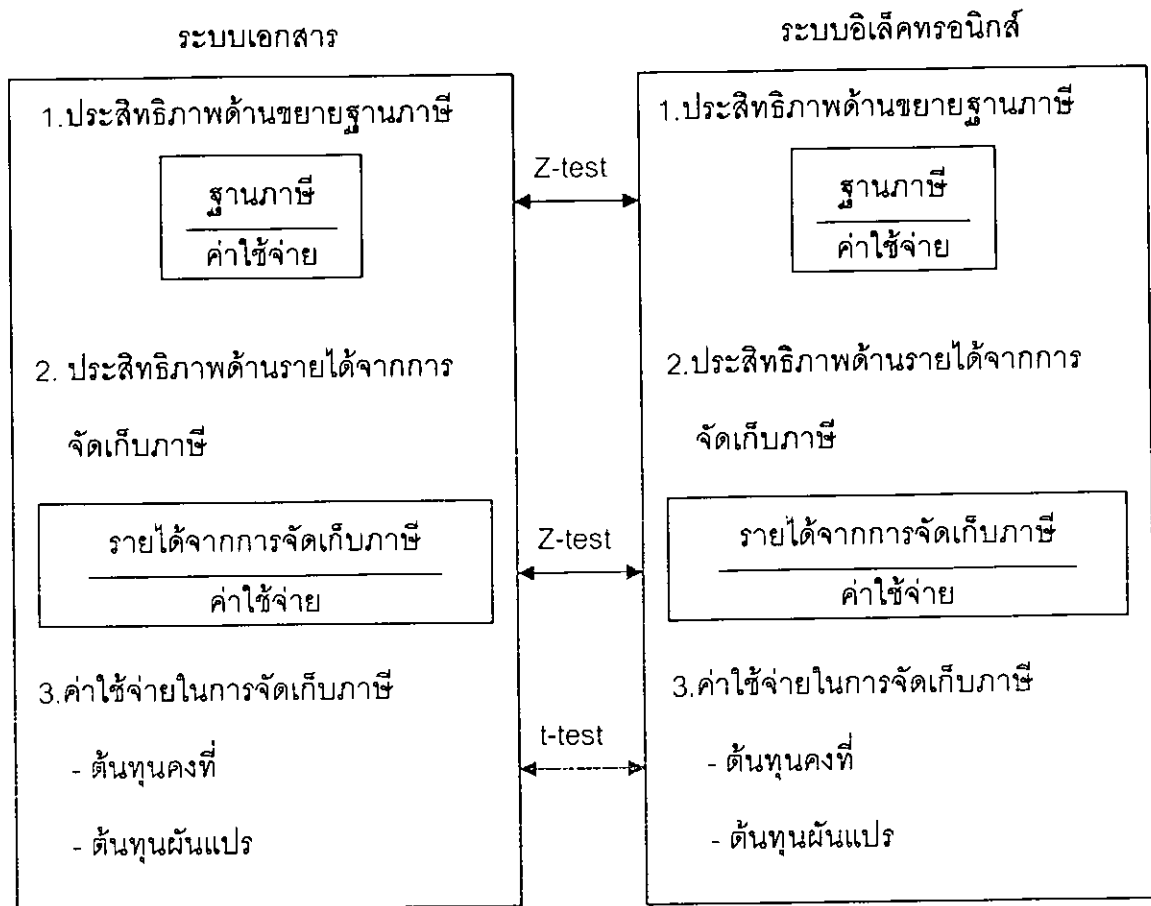
9.2 ค่าใช้จ่ายผันแปร หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่อเดือนที่กรมสรรพากร ใช้ในการ ดำเนินการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยแบ่งออกเป็น ระบบเอกสาร และระบบ อิเล็กทรอนิกส์

10. กรมสรรพากร หมายถึง หน่วยงานของรัฐ สังกัดกระทรวงการคลัง มีหน้าที่ในการ เก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อนำเงินภาษีที่ได้มาใช้ในการพัฒนาประเทศ

11. สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 หมายถึง เป็นหน่วยงานย่อยของ กรมสรรพากร มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สังกัดกระทรวงการคลัง และทำ หน้าที่ดูแล รับผิดชอบงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาษีอากร ในเขตบางกอกน้อย บางกอกใหญ่ ธนบุรี และคลองสาน

12. ผู้เสียภาษี หมายถึง บุคคลที่มาใช้บริการหรือติดต่อทางด้านภาษีกับกรมสรรพากร ตลอดจนผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร ที่อาศัยอยู่ในเขต บางกอกน้อย คลองสาน บางกอกใหญ่ และ ธนบุรี

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ภาพประกอบ1 กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1.การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสาร และผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 สามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพในด้านการขยายฐานภาษีแตกต่างกัน

2.การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสาร และผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 สามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีแตกต่างกัน

3.การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสาร และผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 มีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำเสนอเรียงตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. เอกสารข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง
  - 1.1 ประวัติความเป็นมาของการจัดเก็บภาษีอากร
  - 1.2 เอกสารแสดงแนวปฏิบัติการเก็บภาษีผ่านระบบเอกสาร
  - 1.3 เอกสารแสดงแนวปฏิบัติการเก็บภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์
2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
  - 2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพ
  - 2.2 ประสิทธิภาพทางเศรษฐศาสตร์
  - 2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับต้นทุน
  - 2.4 ประสิทธิภาพในการทำงาน
  - 2.5 ผลของการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
  - 2.6 การเพิ่มประสิทธิภาพ
  - 2.7 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
  - 2.8 ภาษีอากร
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. เอกสารข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง

1.1 ประวัติความเป็นมาของการจัดเก็บภาษีอากร

กรมสรรพากร (2547 : 1 – 2) กล่าวว่า ตามหลักฐานในประวัติศาสตร์ที่อ้างอิงได้เกี่ยวกับประวัติการจัดเก็บภาษีอากรของชาติไทย คือ ศิลาจารึกสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ซึ่งอยู่ในยุคสมัยกรุงสุโขทัย แต่ความเป็นมาก่อนยุคสุโขทัยได้เคยมีการวิเคราะห์ โดยพิจารณาถึงลักษณะประวัติศาสตร์การปกครองของชาติไทยซึ่งคาดว่า การจัดเก็บภาษีอากรน่าจะเป็นวิวัฒนาการมาจากผลของการก่อสร้างราชอาณาจักรในยุคแรก ๆ ของชนชาติไทย ที่ต้องมีการรบพุ่งเป็นสงครามกับเพื่อนบ้านใกล้เคียง เมื่อมีการรบพุ่งก็จะมี การกวาดต้อนผู้คนและทรัพย์สิน หลังจากนั้นก็จะให้ประเทศผู้แพ้ที่อยู่ภายใต้การปกครองจัดส่งเครื่องบรรณาการมามอบให้ ซึ่งลักษณะการได้มาซึ่งรายได้ และทรัพย์สินข้างต้นเป็นการนำรายได้จากนอกราชอาณาจักรเข้ามาภายในราชอาณาจักร ซึ่งอาจถือว่าเป็นรูปแบบการจัดเก็บภาษีประเภทหนึ่ง และในขณะเดียวกันการที่จะให้ราชอาณาจักรมีการปกครองที่เข้มแข็ง มีการพัฒนาในด้านความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รัฐจำเป็นต้องมีการเกณฑ์แรงงานภายในประเทศ เพื่อเข้ามาทำนุบำรุงประเทศทั้งในด้านการก่อสร้างถาวรวัตถุ การขุดคลอง ถนนหนทางต่าง ๆ ทั้งนี้โดยการเกณฑ์แรงงาน อาจถือเป็นรูปแบบการเก็บภาษี ที่ไม่เป็นตัวเงินประเภทหนึ่งเช่นกันจนกระทั่งต่อมาเมื่อมีการพัฒนาจนมีการนำระบบเงินตรา มาใช้ในการแลกเปลี่ยนในราชอาณาจักร ถ้าผู้ที่ถูกเกณฑ์เป็นแรงงานต้องการประกอบอาชีพเป็นอิสระ ก็อาจนำเงินตราที่หามาได้มาใช้ให้กับรัฐหรือเจ้าขุนมูลนาย เพื่อขอความเป็นอิสระในการประกอบอาชีพ อันเป็นก้าวหนึ่งของการเริ่มเป็นระบบการจัดเก็บภาษีอากรในระยะต่อมา จากลักษณะของการหารายได้และการเกณฑ์แรงงานมาใช้ในการพัฒนาประเทศ จนเริ่มก้าวเข้ามาสู่ระบบการเสียภาษีอากรให้กับรัฐ

นโยบายของกรมสรรพากร

กรมสรรพากร (2547 : 1 – 7) กล่าวว่า กรมสรรพากรได้ปรับกระบวนการทัศน์ เพื่อรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น โดยศึกษาวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง (SWOT ANALYSIS) ในการทำงานเพื่อทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกำหนดยุทธศาสตร์ของกรมสรรพากรในช่วง 5 ปีข้างหน้า (2547 – 2551) ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง เน้นเรื่องการบริการ เพื่อให้ผู้เสียภาษีได้รับบริการที่ดี รวดเร็ว ด้วยระบบงานที่มาตรฐานสากล เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จัดเก็บภาษีที่ทั่วถึงเป็นธรรม และสร้างฐานรายได้ภาษีของประเทศที่ยั่งยืนต่อไป

วิสัยทัศน์

ระบบงานมาตรฐานสากล เพื่อบริการประชาชน และเก็บภาษีทั่วถึง เป็นธรรม

พันธกิจ

จัดเก็บภาษีอากรให้ได้ตามประมาณการ

ให้บริการและสร้างความสมัครใจในการเสียภาษี

เสนอแนะการใช้นโยบายทางภาษีอากรอย่างทั่วถึง เป็นธรรม สามารถใช้เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการแข่งขันของประเทศต่อกระทรวงการคลัง

ยุทธศาสตร์กรมสรรพากร

กรมสรรพากรจึงได้จัดทำยุทธศาสตร์ขึ้น 3 ยุทธศาสตร์ โดยกำหนดงาน/แผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระดับชาติ นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์กระทรวงการคลัง หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และยุทธศาสตร์ระดับกลุ่มจังหวัด ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1: IT เป็นแกนนำผลักดันองค์กร มีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้กรมสรรพากรเป็นผู้นำการใช้ IT และมีระบบงานมาตรฐานสากล ทำให้ผู้เสียภาษีได้รับบริการที่ดี รวดเร็ว ด้วยต้นทุนที่ต่ำลง สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์กระทรวงการคลัง ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน และยุทธศาสตร์ที่ 4 การปรับระบบบริหารจัดการกระทรวงการคลัง และเพิ่มประสิทธิภาพความทันสมัยและความโปร่งใสในการทำงาน

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์นี้ ได้แก่ ผลการจัดเก็บภาษีตามประมาณการ จำนวนระบบ IT บริการ E-SERVICE ที่พัฒนาขึ้นใหม่ การกำกับดูแลผู้เสียภาษีและให้บริการผู้เสียภาษีเป็นรายผู้ประกอบการผ่านระบบงานคอมพิวเตอร์แบบ Online ตามรอบภาษี เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2: บริการผู้เสียภาษีแบบมีเจ้าภาพเพื่อสร้างความสมัครใจ ในการเสียภาษี มีเป้าหมายประสงค์เพื่อให้ผู้เสียภาษีได้รับการบริการที่ดี รวดเร็ว ตั้งแต่การเสียภาษีแบบ Online บริการจดทะเบียนทาง Internet การคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การกำกับดูแลและให้คำแนะนำเป็นรายผู้ประกอบการโดยทีมกำกับดูแล สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ของกระทรวงการคลัง การปรับระบบบริหารจัดการกระทรวงการคลัง และเพิ่มประสิทธิภาพความทันสมัยและความโปร่งใสในการทำงาน

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์นี้ ได้แก่ ความรวดเร็วในการคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ความสำเร็จของจำนวนระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติและกฎหมายที่สามารถแก้ไขหรือยกเลิกเพื่อให้บริการที่ดีและรวดเร็วขึ้น และการกำกับดูแลผู้เสียภาษีตามรอบภาษี เพื่อให้การเสียภาษีเป็นปัจจุบัน เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่3:สำรวจติดตามธุรกิจนอกระบบภาษีมีเป้าประสงค์เพื่อให้การจัดเก็บภาษีมีความทั่วถึง เป็นธรรม ช่วยให้การแข่งขันของภาคเอกชนอยู่บนพื้นฐานที่เท่าเทียมกันมากขึ้น รัฐมีรายได้สูงขึ้นโดยไม่เป็นภาระของผู้ประกอบการที่เสียภาษีถูกต้องแล้ว ตลอดจนเป็นการสร้างฐานภาษีที่ยั่งยืน สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ของกระทรวงการคลัง คือ การสร้างความยั่งยืนทางการคลัง

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์นี้ ได้แก่ การปรับปรุงฐานผู้เสียภาษีและจัดการผู้เสียภาษีที่อยู่นอกระบบ โดยการเพิ่มจำนวนผู้เสียภาษีให้เข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น เพื่อการจัดเก็บภาษีที่ทั่วถึงเป็นธรรม และสร้างความยั่งยืน

จากการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ 3 ประเด็นข้างต้นในระยะ 5 ปี ข้างหน้า กรมสรรพากรมั่นใจว่า

มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้รัฐบาลและกระทรวงการคลัง บรรลุยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์กระทรวง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลักดันให้เกิดงบประมาณสมดุลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 และเสริมความมั่นคงแข็งแกร่งของฐานะการคลัง

กรมสรรพากรยกระดับการบริการเป็นระดับ Intergrated Service โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

สร้างความทั่วถึง เป็นธรรมในการเสียภาษีอากร และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชน

ข้อเสนอการปรับเปลี่ยนและสิ่งจูงใจของกรมสรรพากร

เพื่อให้กรมสรรพากรสามารถปฏิบัติงานให้เกิดผลงานตามเป้าหมาย และเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนอย่างเต็มที่ กรมสรรพากรจึงขอรับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ดังนี้

การปรับเปลี่ยนของกรมสรรพากร

ด้านการจัดโครงสร้าง (Structre)

ความคล่องตัวในการปรับปรุงโครงสร้างภายในกรมสรรพากรใหม่ให้เหมาะสมตามสภาพการณ์ ที่เน้นการบริการประชาชน

ขอรับงบประมาณแบบเหมาจ่าย (Block Grant) โดยกำหนดเป็นสัดส่วนต่อภาษีที่จัดเก็บได้ทั้งสิ้นในอัตราร้อยละ 1.5 เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าตอบแทนบุคลากรในอัตราที่เหมาะสม และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร

กรณีมีเงินงบประมาณเหลือจ่ายในบางปี กรมสรรพากรขอเก็บเงินส่วนที่เหลือไว้ เพื่อพัฒนาองค์กรและเป็นค่าใช้จ่ายในปีต่อไป

กรมสรรพากรขอรับเงินรางวัล ในอัตราร้อยละ 2 ของภาษีอากรส่วนที่จัดเก็บได้เกินประมาณการ เพื่อนำมาจัดสรรเป็นรางวัลสูงใจให้เจ้าหน้าที่ตามผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ โดยจะนำเงินงบประมาณแบบเหมาจ่าย (Block Grant) อัตราร้อยละ 1.5 ของภาษีอากรส่วนที่จัดเก็บได้เกินประมาณการมาจ่ายสมทบด้วย

ด้านกระบวนการทำงาน (Process)

ใช้ระบบเลขประจำตัวหลักแห่งชาติ เพื่อจะได้นำมาร่วมใช้ในการจัดเก็บภาษีอากร ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับ ICT เพื่อให้รองรับการให้บริการแบบ E-SERVICE ในลักษณะที่เป็นศูนย์รวมให้มากขึ้น

ด้านบุคลากร (People)

ความเป็นอิสระในการกำหนดตำแหน่ง ระดับตำแหน่ง และการแต่งตั้งข้าราชการระดับต่าง ๆ เพื่อให้มีความคล่องตัวและตอบสนองการให้บริการประชาชนได้ดีขึ้น

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology)

ความคล่องตัวในการจัดซื้อจัดจ้างและพัฒนาระบบ IT ที่เหมาะสมกับองค์กร โดยมีผู้เชี่ยวชาญที่ทางกรมยอมรับเป็นที่ปรึกษา

สิ่งสูงใจ

กรมสรรพากรขอเสนอสิ่งสูงใจที่กรมสรรพากรต้องการ เพื่อเอื้อต่อความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ข้างต้น ดังนี้

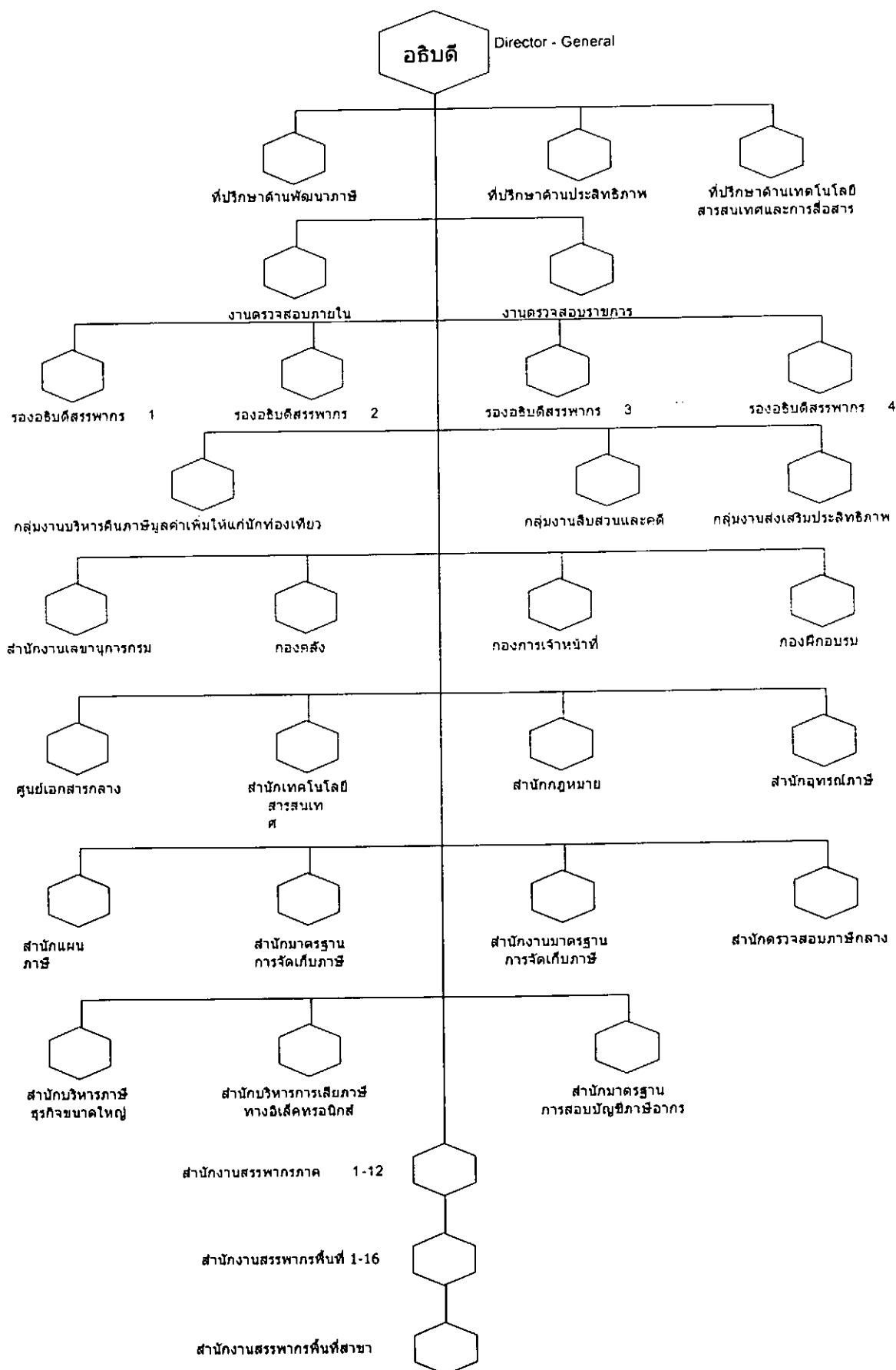
สิ่งสูงใจที่เป็นตัวเงิน

สรรพากรขอรับเงินรางวัล ในอัตราร้อยละ 2 ของภาษีอากรส่วนที่จัดเก็บได้เกินประมาณการ เพื่อนำมาจัดสรรเป็นรางวัลสูงใจให้เจ้าหน้าที่ตามผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ โดยจะนำเงินงบประมาณแบบเหมาจ่าย (Block Grant) อัตราร้อยละ 1.5 ของภาษีอากรส่วนที่จัดเก็บได้เกินประมาณการมาจ่ายสมทบด้วย

สิ่งสูงใจที่ไม่เป็นตัวเงิน

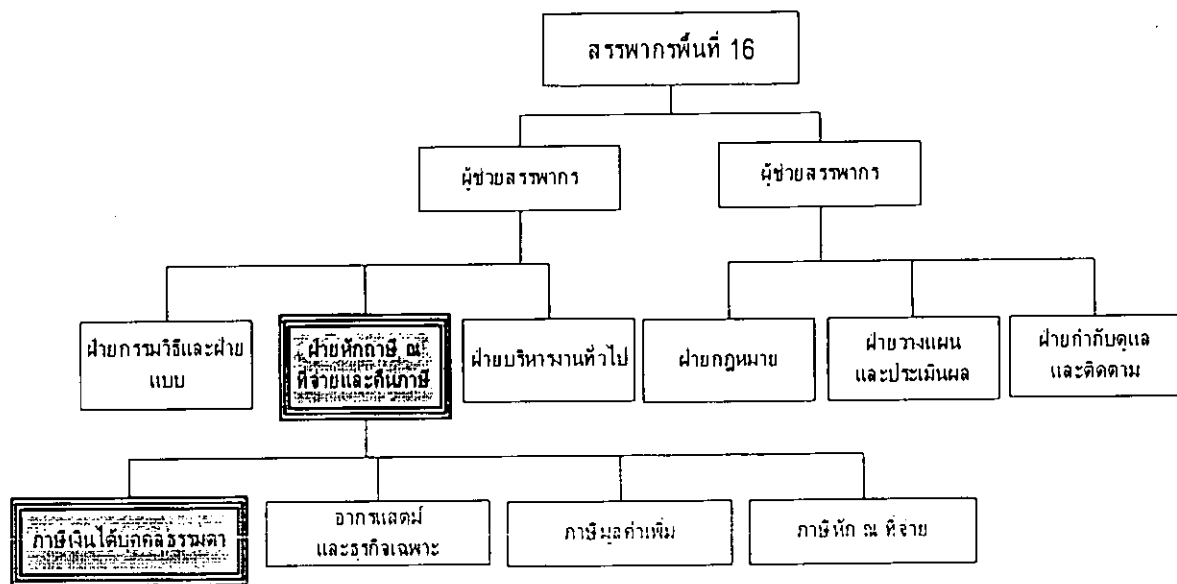
ผู้บริหารและบุคลากรของกรมสรรพากร ได้รับการฝึกอบรม / ดูงาน ณ สถาบันที่มีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศ

โครงสร้างในการบริหารงานของกรมสรรพากร

โครงสร้างสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม SWOT

อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2543 : 33 – 41) กล่าวว่า การวิเคราะห์ SWOT คือ เป็นการประเมิน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์การ เป็นขั้นตอนแรกของการบริหารเชิงกลยุทธ์ การวิเคราะห์ SWOT จะถูกใช้เป็นรากฐานการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อบรรลุภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์การ ข้อมูลที่รวบรวมและได้มาจากวิเคราะห์ SWOT อาจจะเสนอแนะว่า องค์การควรจะเปลี่ยนแปลงภารกิจ วัตถุประสงค์ นโยบาย หรือกลยุทธ์ขององค์การได้ดังนี้

1. การระบุโอกาสและอุปสรรค

การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การเป็นต้นกำเนิดที่สำคัญของโอกาสและอุปสรรคสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบขึ้นด้วยเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อยู่นอกเหนือการควบคุมโดยตรงของผู้บริหารองค์การ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกจะมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรม ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงของประชากร การลดลงของอัตราการเกิด จะมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอาหารเด็กในทางที่ไม่ดี แต่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจการรักษาสุขภาพในทางที่ดี ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมอย่างเดียวกัน สามารถสร้างอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมหนึ่งและเป็นโอกาสต่ออีกอุตสาหกรรมหนึ่งได้

2. การประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน

ภายหลังจากที่องค์กรได้ระบุอุปสรรคและโอกาส และปัจจัยความสำเร็จสำคัญของธุรกิจแล้ว ต่อไปองค์กรจะต้องประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การเอง การประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การ เพื่อการแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 การระบุปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญขององค์การ

2.2 การกำหนดลักษณะทรัพยากรและความสามารถขององค์การ

2.3 การเปรียบเทียบระหว่างทรัพยากรและความสามารถขององค์การ และปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญของธุรกิจ

2.4 การระบุจุดแข็งที่สำคัญที่องค์กรสามารถสร้างกลยุทธ์ เพื่อแสวงหาประโยชน์จากโอกาสในธุรกิจ และจุดอ่อนที่สำคัญที่บริษัทต้องลบล้างเพื่อป้องกันความล้มเหลว

2.5 การเปรียบเทียบระหว่างจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การ และจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรคู่แข่งที่สำคัญ

2.6 การแยกขอบเขตที่องค์กร มีทรัพยากรและความสามารถเข้มแข็งกว่า หรืออ่อนแอกว่าองค์กรคู่แข่ง

จากทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT (SWOT ANALYSIS) ที่ได้สรุปถึงหลักการนั้น เป็นแนวทางในการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การต่าง ๆ ซึ่งทางกรมสรรพากรได้มีการจัดทำการวิเคราะห์ SWOT เพื่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ และมีเป้าหมายการทำงานของกรมสรรพากรดังนี้

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของกรมสรรพากร

จุดแข็ง

1. ความเป็นผู้นำด้าน IT ในระดับเอเชีย (E-ASIA)
2. ความพร้อมในการใช้ระบบ IT เพื่อการบริการ และการบริหารจัดการภายใน

กรมสรรพากร

3. ความพร้อมในการใช้ระบบ IT เพื่อการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านภาษีอากรทางอินเทอร์เน็ตต่อประชาชน

4. องค์กรมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

จุดอ่อน

1. องค์กรมีขนาดใหญ่ การขับเคลื่อนทำได้ช้า
2. ขาดระบบการให้แรงจูงใจ

โอกาส

1. เศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง
2. ธุรกิจมีความหลากหลาย
3. ประชาชนและภาคเอกชนมีการใช้ IT อย่างแพร่หลายและมีการปลูกฝังความรู้ด้าน IT

ตั้งแต่เด็ก

4. มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

อุปสรรค

1. ธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และความต้องการในการรับบริการของผู้เสียภาษี และภาคเอกชนมีไม่จำกัด
2. ปัญหาด้าน Virus ทั้งในด้านผู้เสียภาษีและกรมสรรพากร

1.2 เอกสารแสดงแนวปฏิบัติการเก็บภาษีผ่านระบบเอกสาร

วิธีการปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ยื่นแบบระบบเอกสาร

สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า "หน่วยรับแบบ" ให้ดำเนินการดังนี้

1. การรับแบบ ภ.ง.ด. 90 , 91

1.1 แนะนำให้ผู้เสียภาษีใช้แบบ ภ.ง.ด. 90,91 ของปีภาษีปัจจุบัน

1.2 แนะนำการกรอกแบบให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งของกรมสรรพากร

1.3 แนะนำให้ผู้เสียภาษีกรอกเลขประจำตัวประชาชนของผู้เสียภาษีบนแบบ

1.4 กรณีรับแบบที่มีภาษีชำระไว้เกิน ให้สอบถามว่าประสงค์จะขอคืนเงินภาษีที่ชำระไว้เกินหรือไม่ หากมีความประสงค์ขอคืน แนะนำให้ผู้เสียภาษีลงชื่อในช่อง "คำร้องขอคืนเงินภาษี" พร้อมทั้งประทับตราคำว่า "ขอคืนภาษี" ลงบนแบบ

1.5 กรณีรับแบบ ที่ไม่มีการขอคืนภาษี ซึ่งได้แก่ แบบที่มีเงินภาษีต้องชำระหรือแบบที่ไม่มีเงินเรียกเก็บ หรือแบบที่ชำระภาษีไว้เกินแต่ไม่ประสงค์ขอคืน หรือแบบที่ไม่ได้ลงชื่อในช่อง "คำร้องขอคืนภาษี" ให้ประทับตราคำว่า "ไม่ขอคืนภาษี" ลงบนแบบ

1.6 กรณีรับแบบ ซึ่งระบุที่อยู่ในจังหวัดอื่น ให้ประทับตราคำว่า "ต่างท้องที่" ลงบนแบบ

1.7 กรณีแบบที่มีภาษีต้องชำระเพิ่มเติม ซึ่งมีจำนวนเงิน ตั้งแต่ 3,000 บาท ขึ้นไป และผู้เสียภาษี สามารถใช้สิทธิผ่านชำระเป็น 3 งวด ๆ ละเท่า ๆ กัน

1.8 นับจำนวนเอกสารที่แนบมาพร้อมกับแบบฯ ว่า มีจำนวนถูกต้องตรงกับที่ระบุไว้ในแบบฯ หรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้อง ให้แนะนำผู้เสียภาษีแก้ไขให้ถูกต้องตรงกัน

2. การออกใบเสร็จรับเงิน

ให้บันทึกเลขประจำตัวประชาชนหรือเลขประจำตัวผู้เสียภาษี โดยปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติของกรมสรรพากร ซึ่งการออกใบเสร็จรับเงินจะมี 2 ประเภทคือ

2.1 ใบเสร็จรับเงินชนิด POS

2.2 ใบเสร็จรับเงินชนิด TCL

การออกใบเสร็จจะปฏิบัติตามคู่มือผู้ใช้โปรแกรมระบบทะเบียนคุมรายการและจัดทำบัญชีด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่กรมสรรพากรกำหนด โดยทุกวันสิ้นวันทำการ ให้พิมพ์ใบนำส่งเอกสาร (บ.ช.12.1) และรวบรวมเอกสารนำส่ง (บ.ช.12) อย่างละ 3 ฉบับ

3. การแยกแบบ ภ.ง.ด. 90, 91

3.1 สำหรับหน่วยรับแบบที่ใช้เครื่องออกใบเสร็จรับเงินชนิด POS ให้แยกแบบฯ ตามที่อยู่ของผู้มีเงินได้ที่ปรากฏในแบบฯ เป็น 2 ส่วน คือ จำนวนที่แสดงที่อยู่ในท้องที่และส่วนที่

แสดงที่อยู่ต่างท้องที่ โดยแต่ละส่วนให้แยกและจัดเรียงแบบๆ ตามลำดับเลขคู่มือเอกสารตามใบ
นำส่งแบบๆ ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- แบบ ภ.ง.ด.90 ขอคืนภาษี
- แบบ ภ.ง.ด. 91 ขอคืนภาษี
- แบบ ภ.ง.ด.90 ไม่ขอคืนภาษี
- แบบ ภ.ง.ด. 91 ไม่ขอคืนภาษี

3.2 สำหรับหน่วยรับแบบที่ใช้เครื่องออกใบเสร็จรับเงินชนิด TCL ให้แยกแบบๆ
ตามที่อยู่ของผู้มีเงินได้ที่ปรากฏในแบบๆ และจัดเรียงแบบๆ ตามลำดับเอกสาร จากระบบ ชุดละ
ไม่เกิน 100 ฉบับ โดยใช้ บ.ช.12.1 เป็นบงบนำชุดเอกสาร

4. ให้ส่งแบบ ภ.ง.ด. 90,91 ที่ดำเนินการตามข้อ 3 แล้ว ไปบันทึกข้อที่สำนักงาน
สรรพากรภาคที่หน่วยรับแบบสังกัด โดยใช้แบบ บ.ช.12 เป็นเอกสารนำส่ง ดังนี้

4.1 สำหรับหน่วยรับแบบที่ใช้เครื่องออกใบเสร็จรับเงินชนิด POS

4.1.1 จัดทำ บ.ช.12 จำนวน 3 ฉบับ ส่งฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2 ไปยัง
สำนักงานสรรพากรภาคที่หน่วยรับแบบสังกัด ส่วนฉบับที่ 3 ให้หน่วยรับแบบเก็บไว้เป็นหลักฐาน

4.2 สำหรับหน่วยรับแบบที่ใช้ระบบ TCL ให้นำ บ.ช.12 ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ที่
พิมพ์จากระบบ TCL ส่งไปยังสำนักงานสรรพากรภาคที่สังกัด ส่วนฉบับที่ 3 ให้หน่วยรับแบบเก็บไว้
เป็นหลักฐาน

4.3 กำหนดเวลาการนำส่งแบบๆ

-ให้ส่งแบบๆ "ขอคืนภาษี" ทุกวันทำการถัดจากวันที่รับแบบๆ

-ให้ส่งแบบๆ "ไม่ขอคืนภาษี" ภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่รับแบบๆ

สำนักงานสรรพากรภาค ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ (ฝ่ายเตรียมและบันทึกข้อมูล) จะ
ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดให้ผู้รับจ้างในฐานะคู่สัญญา กับกรมสรรพากร และสถานที่ซึ่งผู้รับจ้างปฏิบัติ
งานตาม "สัญญาจ้างถ่ายภาพ (SCAN) แบบๆ และบันทึกข้อมูลแบบๆ เป็น "หน่วยบันทึก
ข้อมูล"

2. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่สรรพากรไม่ต่ำกว่าระดับ 3 จำนวน 3 คน เพื่อไปปฏิบัติงานประจำ
ณ "หน่วยบันทึกข้อมูล"

3. เมื่อได้รับแบบ ภ.ง.ด. 90,91 ให้ตรวจลำดับครั้งที่นำส่งบน บ.ช.12. ให้เรียงลำดับ
ต่อเนื่องกับลำดับครั้งที่นำส่งในครั้งก่อน พร้อมทั้งตรวจความเรียบร้อยในการจัดเรียงลำดับเลขคู่มือ
เอกสารให้ตรงกับใบนำส่งแบบๆ จากเครื่องออกใบเสร็จรับเงินชนิด POS หรือ จากระบบ TCL
แล้วแต่กรณี

4. ส่ง บ.ช.12 หรือใบนำส่งแบบแสดงรายการฉบับที่ 2 พร้อมแบบฯ ไปยังหน่วยบันทึกข้อมูล เพื่อดำเนินการถ่ายภาพ (SCAN) แบบฯ และบันทึกข้อมูลแบบฯ ต่อไป

หน่วยบันทึกข้อมูล จะดำเนินการดังนี้

1. ลงทะเบียนในโปรแกรมทะเบียนรับ-ส่งแบบ ภ.ง.ด. 90,91
2. ทำการบันทึกข้อมูลจากแบบภ.ง.ด. 90,91
3. พิมพ์รายงานเพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของการบันทึกข้อมูล โดยให้ดำเนินการ ทันทันทักข้อมูลแล้วเสร็จ
4. จัดเรียงแบบฯ ที่บันทึกข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว เป็นชุด ๆ ไว้ แล้วจัดเรียงใส่แฟ้มเอกสารสีเหลือง พร้อมนำชุดเอกสารส่งหน่วยงานสรรพากรภาคต่อไป

สำนักงานสรรพากรภาค จะดำเนินการดังนี้

1. เรียกดูข้อมูลจากสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพิมพ์เอกสารต่อไปนี้
2. หนังสือแจ้งการประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
3. แบบวิเคราะห์รายละเอียดการประมวลผลแบบ ภ.ง.ด. 90,91
4. เช็คคืนภาษี
5. ใบนำส่งแบบฯ จากโปรแกรมระบบงานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
6. ให้นำส่งหนังสือแจ้งประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แบบวิเคราะห์รายละเอียดการประมวลผลแบบ ภ.ง.ด. 90,91 และเช็คคืนภาษี มาจัดเป็นชุด แล้วส่งไปยังสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่รับผิดชอบ (ฝ่ายภาษีหัก ณ ที่จ่ายและคืนภาษี)

สำนักงานสรรพากรพื้นที่

1. ฝ่ายภาษีหัก ณ ที่จ่ายและคืนภาษี ให้ดำเนินการดังนี้

1.1 ลงทะเบียนรับแบบ ภ.ง.ด. 90,91

1.2 ตรวจวิเคราะห์รายการจากแบบวิเคราะห์รายละเอียดการประมวลผลของแบบ ภ.ง.ด. 90,91 ถ้าถูกต้องให้ลงชื่อในแบบวิเคราะห์รายละเอียดการประมวลผล แล้วเย็บติดไว้กับแบบ ภ.ง.ด. 90,91 พร้อมเสนอผู้มีอำนาจเซ็นอนุมัติ

1.3 การวิเคราะห์แบบ กรณีที่มีภาษีคืน ให้วิเคราะห์รายละเอียดที่ถูกต้อง จัดแบบ ภ.ง.ด. 90,91 , รายละเอียดการประมวลผล , เช็คคืนภาษี เย็บติดเป็นชุด นำเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ ส่งคืนเงินภาษี

1.4 เพื่อผู้มีอำนาจเซ็นอนุมัติแล้ว จึงทำการจัดส่งเอกสารทางไปรษณีย์ไปยังผู้เสียภาษีหมายเหตุ กรณีวิเคราะห์แบบฯ แล้วมีรายละเอียดไม่ถูกต้อง ต้องทำการบันทึกแบบตามคู่มือโปรแกรมระบบการคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเช็ค เพื่อบันทึกข้อมูลหลังการประมวลผลใหม่ รวมทั้งการออกเช็คฉบับใหม่ไปยังสำนักงานสรรพากรภาค ซึ่งสำนักงานสรรพากรภาคจะทำการออกแบบรายละเอียดการประมวลผล พร้อมทั้งเช็คคืนภาษีฉบับใหม่ ส่งมายังสำนักงานสรรพากรพื้นที่ แล้วสำนักงานสรรพากรพื้นที่ก็จะปฏิบัติตามขั้นตอนเดิม

1.5 พิมพ์ใบนำส่ง โดยแสดงรายชื่อ เลขประจำประชาชนของผู้เสียภาษี เพื่อทำการส่งเอกสารพร้อมหลักฐานการยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90,91 ไปส่งเก็บที่ศูนย์เอกสาร

1.3 เอกสารแสดงแนวปฏิบัติการเก็บภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ วิธีการปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ยื่นแบบทางอิเล็กทรอนิกส์

เมื่อผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้ทำการยื่นแบบโดยทำการยื่นแบบผ่านทาง Web Site www.rd.go.th โดยกรอกรายละเอียดข้อมูลส่วนบุคคล รายได้ ค่าใช้จ่าย รวมทั้งค่าลดหย่อนต่าง ๆ โดยที่ข้อมูลต่าง ๆ นั้น จะถูกส่งมายังสำนักงานสรรพากรพื้นที่ในเขตที่ผู้เสียภาษีอาศัยอยู่ เมื่อสำนักงานสรรพากรพื้นที่ได้รับข้อมูลรายการยื่นแบบแล้ว จะปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำการประมวลข้อมูลรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่ผู้ขอคืนภาษียื่นแบบผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์

2. ทำการตรวจวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพิจารณาคืนภาษี

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้เสียภาษียื่นแบบฯ มาถูกต้อง ก็จะสามารถส่งพิมพ์เช็ค

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลแล้ว พบข้อมูลผิดพลาด ก็จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลใหม่ในกรณีที่ต้องขอเอกสารจากผู้เสียภาษีนั้น เจ้าพนักงานจะทำการโทรศัพท์ เพื่อขอให้ผู้เสียภาษีส่งเอกสารมาให้ โดยที่ผู้เสียภาษีสามารถที่จะส่งเอกสารมาทาง E-mail , โทรศัพท์, หรือมาให้ด้วยตนเองแล้วแต่ความสะดวกของผู้เสียภาษีเอง

3. ทำการตรวจหนี้ภาษีอากร ถ้าพบว่ามีหนี้ภาษีอากร ให้แจ้งผู้ขอคืนภาษีให้ชำระภาษีที่ค้างหรือหักกลบลบหนี้กับภาษีที่จะได้รับคืนใหม่

4. ถ้าไม่พบหนี้ค้าง ก็จะสามารถคืน โดยให้ผู้มีอำนาจอนุมัติคืนเงินภาษีอากรลงนามในแบบวิเคราะห์

5. ทำการส่งเช็คคืนทางไปรษณีย์ เมื่อตรวจสอบถูกต้องสมบูรณ์

ตาราง 1 เปรียบเทียบขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์

ระบบเอกสาร	ระบบอิเล็กทรอนิกส์
1. รับแบบ (ทางเอกสาร) - แบบ ภงด. 90 และ ภงด. 91	1. รับแบบ (ทาง Web Site www.rd.go.th) - แบบ ภงด. 90 และ ภงด. 91
2. ตรวจสอบข้อมูล	2. ตรวจสอบข้อมูล
3. บันทึกข้อมูล - คัดแยกแบบ - ส่งแบบเพื่อบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์	3. บันทึกข้อมูล - คัดแยกแบบ (อัตโนมัติ) - บันทึกข้อมูล (อัตโนมัติ)
4. ประมวลผลข้อมูล	4. ประมวลผลข้อมูล
5. เก็บข้อมูลเป็นหลักฐาน หรืออนุมัติคืนภาษี	5. เก็บข้อมูลเป็นหลักฐาน หรืออนุมัติคืนภาษี

จากตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีขั้นตอนที่เหมือนกันแต่กระบวนการของแต่ละขั้นตอนจะแตกต่างกัน โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เช่นเดียวกัน คือการขยายฐานภาษี

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประสิทธิภาพ

นิมิต จีวะสันติการ (2527 : 17) กล่าวว่า ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร หมายถึง การจัดเก็บภาษีอากรให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย โดยใช้ค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ลักษณะ ประสิทธิภาพมีความสำคัญ เพราะค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากร เป็นการใช้จ่ายการผลิต และทรัพยากรอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้าใช้จ่ายมากเกินไป ควรจะนำไปใช้จ่ายในด้านอื่นจะเป็นประโยชน์ มากกว่าและนอกจากนั้น หากการจัดเก็บไม่มีประสิทธิภาพ ลักษณะที่ดีของระบบภาษีอากร ประการอื่น ๆ จะสูญสิ้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นธรรมที่ตั้งไว้ในกฎหมายภาษีอากรก็จะเป็น บรรลุผล

การจัดเก็บภาษีอากรโดยมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. กฎหมายภาษีอากรที่จะให้เก็บได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยอย่างน้อยจะต้องเข้าใจง่ายไม่กำกวม จะต้องมีการกำหนดตัวผู้เสียภาษีและฐานภาษีอย่างชัดเจน เพื่อกันมิให้มีข้อพิพาทเกิดขึ้น วิธีการชำระภาษีอากรไม่ควรให้ยุ่งยากและไม่ให้ผู้เสียภาษีอากรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเสียภาษีอากรโดยไม่จำเป็น
2. บรรยากาศที่เหมาะสมในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร หรืออีกนัยหนึ่ง คือ บรรยากาศจากความยั่วยวนให้หลีกเลี่ยงภาษีอากร ซึ่งเป็นเรื่องนอกเหนือตัวบทกฎหมาย จำเป็นต้องอาศัยลักษณะแวดล้อมหลายประการด้วยกัน ประการแรก แบบอย่างการปฏิบัติของบุคคลผู้มีอำนาจปกครองประเทศและบุคคลซึ่งไปประชาชนทั่วไปรู้จัก หากบุคคลดังกล่าวสร้างแบบอย่างที่ดี บุคคลอื่น ๆ ไม่มีเหตุผลที่จะอ้างว่ากระทำตามบุคคลชั้นนำ ประการที่สอง การใช้จ่ายของรัฐบาลที่เกิดผลต่อประชาชนส่วนรวม มีส่วนช่วยสร้างศรัทธาในการเสียสละเงินเพื่อชำระภาษีอากรของประชาชน ประการที่สาม ระดับความก้าวหน้าในทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ถ้าการอุตสาหกรรมและธุรกิจมีความเจริญ จำเป็นต้องใช้แรงงานเป็นกลุ่มก้อน และรูปองค์การเป็นขนาดใหญ่ ซึ่งจำเป็นต้องควบคุมในด้านการเงินเป็นการภายใน
3. ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน จะต้องมีความรู้ ความสามารถ มีการพัฒนาความรู้และศักยภาพให้เพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา เพื่อสามารถแก้ปัญหาทางด้านภาษีอากรให้กับบุคคลต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะส่งผลให้หน่วยงานสามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มมากขึ้น

สมคิด บางโม (2544 : 20) กล่าวว่า หลักประสิทธิภาพ หมายถึง หลักประสิทธิภาพทางภาษีอากรที่ดีไว้ว่า ควรเป็นระบบที่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บของรัฐ จะออกมาในรูปของเงินเดือน ค่าจ้างผู้จัดเก็บ ค่าอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษี ได้แก่ ค่าเดินทาง ค่าจ้างทนายความปิดบัญชีเพื่อช่วยคิดคำนวณ ค่าจ้างสำนักงานบัญชีกรอกแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีให้ บางรายอาจไม่เป็นผู้ต้องเสียภาษี แต่กฎหมายบังคับให้เป็นผู้มีหน้าที่หักภาษีเงินเดือนค่าจ้าง แล้วนำส่งกรมสรรพากร

ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีนับเป็นการสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจ เพราะการจัดเก็บภาษีเป็นเพียงการโอนทรัพยากรจากภาคเอกชนมาสู่ภาครัฐบาล โดยปกติภาษีอากรแต่ละประเภทจะก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน เช่น ภาษีการขายปลีก จะเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าภาษีการขายส่ง ภาษีทางโรงจะเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าภาษีทางอ้อม เป็นต้น นอกจากนี้ การปฏิบัติงานของหน่วยงานจัดเก็บภาษีจะต้องมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ สามารถจัดเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีได้อย่างทั่วถึงและเต็มเม็ดเต็มหน่วยกัน จะส่งผลให้มีคนสมัครใจเสียภาษีมากขึ้น สร้างความเป็นธรรมในระหว่างผู้เสียภาษี ในระยะยาว จะทำให้ค่าใช้จ่ายการจัดเก็บภาษีน้อยลง

การนำหลักที่ดีของภาษีอากรมาใช้ในภาษีชนิดใดนั้น ต้องคำนึงถึงนโยบายของรัฐบาล และสภาพเศรษฐกิจของประเทศควบคู่กันไปด้วย

จุฑามาศ มนัสสินันต์ (2533 : 13) กล่าวว่า วิธีการในการจัดเก็บภาษีอากรนั้น ควรจัดเก็บอย่างมีหลักเกณฑ์รัดกุม มีประสิทธิภาพและสามารถควบคุมป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีอากรได้ดี ไม่รั่วไหล

การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ได้มาซึ่งผลผลิตที่มากขึ้น โดยคนส่วนใหญ่มักมองว่าผลผลิตเป็นอัตราส่วนของผลผลิตและปัจจัยการผลิต ใต้ได้เฉพาะกับหน่วยการผลิตเท่านั้น ซึ่งในความเป็นจริงสามารถมองได้ในภาพกว้าง การเพิ่มผลผลิต หมายถึง ความมีประสิทธิภาพ (บรรลุมิติดูประสงค์) และความสามารถ (การใช้ทรัพยากรต่ำสุด) โดยที่จำนวนในแง่ปริมาณอาจไม่เพิ่มแต่เพิ่มในเรื่องอื่น ๆ เช่น คุณภาพสินค้า และลดการทำลายสภาพแวดล้อม ฯลฯ จึงจำเป็นต้องศึกษาว่า การเพิ่มผลผลิตจะต้องใช้วิธีการอย่างไรที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (GOAL) หรือ ประสิทธิภาพ (EFFCETIVENESS) (ศูนย์เพิ่มผลผลิตแห่งประเทศไทย, 2539:2)

ชุบ การญจนประการ (2532 : 40) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพไว้คล้ายคลึงกับการบริหารงานด้านธุรกิจ แต่เป็นการบริหารงานในระบบราชการ และบวกกับความพึงพอใจไว้ด้วย กล่าวคือ ประสิทธิภาพเป็นแนวความคิดหรือความปรารถนาในการบริหารงานในระบบ

ประชาธิปไตยในอันที่จะให้การบริหารราชการได้ผลสูงสุด คู่กับการที่ได้ใช้จ่ายเงินภาษีอากรในการบริหารงานของประเทศและจะต้องก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ประชาชน

ดิน ปรัชญพฤทธิ (2534 : 77) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพว่า หมายถึง การทำงานใด ๆ ก็ตาม หน่วยงานจะต้องวางแผนเป้าหมายไว้อย่างแน่นอนพร้อมกันนั้นก็ต้องวางระเบียบปฏิบัติไว้อย่างรัดกุม ทั้งนี้ เพื่อให้สิ้นเปลืองเวลา ทรัพยากรการเงิน ทรัพยากรคนให้น้อยที่สุด (กล่าวคือลงทุนน้อยแต่ให้ได้งานหรือผลตอบแทนมากที่สุด)

สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 23) ได้กล่าวถึงความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่าหมายถึง การดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ หรือการทำงานที่ต้องการให้ได้รับประโยชน์สูงสุด โดยพิจารณาจากผลงานปฏิบัติ

อุทัย หิรัญโต (2525 : 123) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้ทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัด หรือน้อยที่สุดโดยใช้เวลาน้อยที่สุด หรือรวดเร็วที่สุด เพราะจะต้องนำเวลาเข้ามาพิจารณา

วีระผล สุวรรณนันท (2527 : 87) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ประสิทธิภาพ” ไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึงการกระทำการใด ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่ง และภายใต้งบประมาณที่จำกัด กิจกรรมใดสามารถก่อให้เกิดผล (OUTPUT) สูงสุด เราเรียกกิจกรรมนั้นว่าเป็นกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ

นวลทิพย์ ควบกุล (2527 : 140) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง เป็นการพิจารณาผลงานที่ทำลงไปว่าสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ โดยไม่คำนึงถึงต้นทุนใด ๆ ทั้งสิ้น เช่น ในปีการศึกษา 2527 โรงเรียนเรียนราษฎร์แห่งหนึ่ง มีวัตถุประสงค์ที่จะผลิตนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 50 คน เมื่อสิ้นปีการศึกษาหากนักเรียนทั้ง 50 คน เรียนสำเร็จก็เท่ากับว่าโรงเรียนนี้มีประสิทธิผลในการดำเนินงาน

ผลิตภาพ (Productivity) เป็นการพิจารณาผลผลิตที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุง เทคนิค หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตให้ดีขึ้น เช่น มีการสร้างตึกเรียนใหม่ ซึ่งอยู่กระจัดกระจายทั่วไป ภายหลังการสร้างตึกสภาพแวดล้อมทางการศึกษาดีขึ้น จึงน่าที่จะส่งผลในทางบวกต่อความสำเร็จทางการศึกษาของโรงเรียนได้มากขึ้น

ประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นการพิจารณาผลงานที่ทำลงไปว่าสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ทุกประการ และเสียต้นทุนต่ำสุด หรือประหยัดที่สุดนั่นเอง ด้วยเหตุนี้ความหมายของประสิทธิภาพ จึงลึกซึ้งกว่าประสิทธิผลและผลิตภาพ

ประสิทธิภาพและผลผลิตภาพ ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ผลผลิตภาพทางการศึกษาจากการที่เพิ่มสูงขึ้นในขณะที่ประสิทธิภาพลดต่ำลง เช่น การสร้างตึกเรียนและอุปกรณ์ดังกล่าว ซึ่งถือเป็นการปรับปรุงเทคนิคการผลิตรูปแบบหนึ่งให้ดีขึ้น ผลผลิตภาพทางการศึกษา เพิ่มขึ้น แต่การที่ตึกเรียนมีขนาดใหญ่เกินไปทำให้อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือใช้ไม่สอยต่าง ๆ ไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เต็มที่ ก่อให้เกิดความสูญเปล่า (Wastage) ในตึกเรียนและอุปกรณ์สร้างขึ้นมากเท่ากับว่าประสิทธิภาพลดน้อยลง

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2543 : 26) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึงความสามารถในการบรรลุจุดมุ่งหมาย โดยใช้ทรัพยากรต่ำสุด กล่าวคือ ใช้วิธีการให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรที่สิ้นเปลืองน้อยที่สุด โดยมีเป้าหมาย คือ ประสิทธิภาพ หรือให้บรรลุจุดมุ่งหมายไว้สูงสุด ประสิทธิภาพจะแสดงถึงความสำคัญระหว่างปัจจัยนำเข้า (INPUT) และผลผลิต (OUTPUT) โดยมีเป้าหมายที่จะใช้ต้นทุนของทรัพยากรที่ต่ำกว่าที่สุด ถ้าองค์การได้ผลผลิต (OUTPUT) เพิ่มขึ้นจากปัจจัยนำเข้า (INPUT) จำนวนเดิม แสดงว่ามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ในทำนองเดียวกันถ้าองค์การได้ผลผลิต (OUTPUT) เท่าเดิมจากปัจจัยนำเข้าที่ลดลง แสดงว่าสามารถเพิ่มประสิทธิภาพได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากผู้จัดการจะมีทรัพยากรที่จำกัด ไม่ว่าจะเป็นคน เงินและอุปกรณ์ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรเหล่านี้ ดังนั้น จึงต้องใช้ต้นทุนทรัพยากรต่ำสุด จะเห็นว่าประสิทธิภาพจะเกี่ยวข้องกับการทำให้ถูกต้อง (Doing things right) ซึ่งหมายความว่าไม่สิ้นเปลืองทรัพยากร

ธงชัย สันติดวงษ์ (2532 : 9) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพของการบริหารงาน กล่าวว่า เป็นเครื่องชี้ถึงความก้าวหน้า หรือความล้มเหลวขององค์กร งานที่สำคัญของผู้บริหารองค์กรก็คือ งานในหน้าที่ของการบริหาร ซึ่งจะเหมือนกันเป็นสากลไม่ว่าจะเป็นองค์กรขนาดใด มีจุดประสงค์ในจะเป็นเครื่องมือช่วยให้การบริหารหรือการจัดการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารที่ชาญฉลาดจะต้องเลือกการบริหารที่เหมาะสมกับองค์การของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ และนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่องค์การมากที่สุด

สมพงษ์ เกษมสิน (2525 : 10) ได้อธิบายความหมายของประสิทธิภาพหรือการทำงานที่ได้ผลตามปริมาณและคุณภาพที่ต้องการ โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่ดีและการใช้เวลาที่เหมาะสมเป็นมิติด้านผลการดำเนินงานขององค์การที่เกี่ยวกับการแสดงถึงสมรรถนะของผู้บริหารในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยวัดผลจากกระบวนการทำงานตามขั้นตอน เวลา ค่าใช้จ่าย และพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่วางไว้ ทั้งนี้เพื่อให้ผลงานขององค์กรมีปริมาณและคุณภาพตรงกับความต้องการของลูกค้าและผู้บริหาร

สมยศ นาวิการ (2545 : 18) กล่าวว่า ความมีประสิทธิภาพเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของเป้าหมาย ความมีประสิทธิภาพตอบคำถาม 2 อย่าง คือ

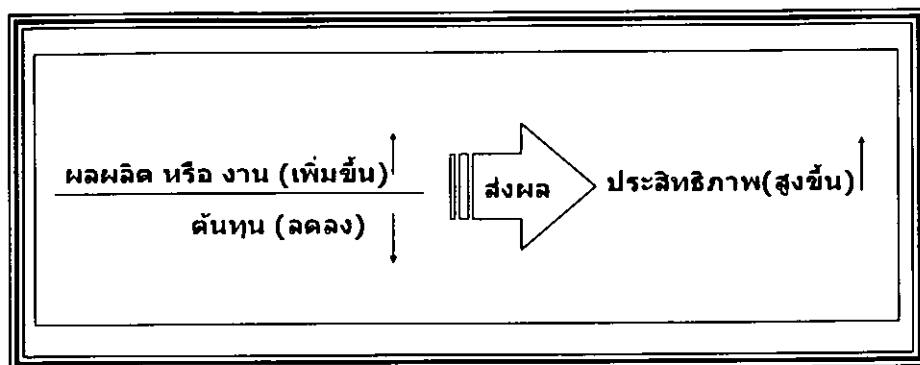
1. เป้าหมายประสบความสำเร็จหรือไม่
2. เป้าหมายมีความเหมาะสมหรือไม่

ความมีประสิทธิภาพเกี่ยวข้องกับความเหมาะสมและความสำเร็จของเป้าหมาย ในทางกลับกัน ความมีประสิทธิภาพเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายของความสำเร็จของเป้าหมาย ความมีประสิทธิภาพจะตอบคำถามว่า ต้องเสียค่าใช้จ่ายเท่าไรต่อการบรรลุเป้าหมาย ดังนั้นความมีประสิทธิภาพคือ อัตราส่วนระหว่างผลผลิตและปัจจัยการผลิต

2.2 ประสิทธิภาพทางเศรษฐศาสตร์

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ต่อกรมสรรพากร ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 โดยทางทฤษฎีของวิชาเศรษฐศาสตร์นั้นเป็นวิชาที่กล่าวถึง การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น คำว่า “ประสิทธิภาพ” จึงมีความสำคัญยิ่งในทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งหมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยวัตถุประสงค์ของประโยชน์สูงสุดนั้นมีเป้าหมายที่แตกต่างกันออกไป เรื่องประสิทธิภาพ (Efficiency) ในทางเศรษฐศาสตร์มีหลายมิติมาก ทั้งในแง่ของการผลิต การบริโภค ตลาดและการแลกเปลี่ยน การจัดสรรทรัพยากร เป็นต้น ในแต่ละมิติก็มีกรอบในการพิจารณาเงื่อนไข ประสิทธิภาพที่ต่างกันไปตามแต่เป้าหมายของการพิจารณา ภายใต้เป้าหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การศึกษา เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้นการประเมินประสิทธิภาพในครั้งนี้จะต้องเป็นประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับด้านการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาถึงประสิทธิภาพในการจัดการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยลดต้นทุนการผลิตที่เกิดจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีที่เป็นต้นทุนคงที่ (Fix Cost) และต้นทุนผันแปร (Variable Cost) ซึ่งประสิทธิภาพที่จะเกิดขึ้นของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น จึงอยู่ที่ความสามารถในการลดต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร เพื่อทำให้ต้นทุนรวมและต้นทุนโดยเฉลี่ยลดลงในขณะที่ผลผลิตคงเดิมหรือเพิ่มขึ้นจะส่งผลทำให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นตามลำดับ ดังแสดงใน ภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ภาพแสดงแนวความคิดด้านประสิทธิภาพ

จากภาพประกอบ 2 ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจากการที่สามารถจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้น ในขณะที่ต้นทุนยังคงเดิมหรือลดลง จะส่งผลให้ประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยเปรียบเทียบกับต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรที่ใช้ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้สามารถปฏิบัติได้บรรลุวัตถุประสงค์ ส่งผลทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ต่อกรมสรรพากร ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16

2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับต้นทุน

ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ (ECONOMIC COST)

ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นที่เห็นชัดเจนและเห็นไม่ชัดเจน หรือเป็นต้นทุนค่าเสียโอกาสทั้งหมดที่เกิดขึ้น เช่น ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย ค่าวัสดุดิบ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ เป็นต้น ซึ่งทำให้ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์สูงกว่าต้นทุนทางบัญชี และการศึกษาต้นทุนการผลิตในที่นี้จะหมายถึง ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์หรือต้นทุนค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้นทั้งหมด

ต้นทุนทางบัญชีและต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์

ต้นทุนการผลิตสินค้าของหน่วยธุรกิจหนึ่ง ๆ จะรวมต้นทุนสองลักษณะไว้ด้วยกัน คือ ต้นทุนแจ้งชัดและต้นทุนไม่แจ้งชัด คือ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ก็ตามที่และเห็นได้ว่าเป็นค่าใช้จ่ายจริง ๆ ในการดำเนินกิจกรรม เป็นต้นว่า ค่าแรงที่จ่ายให้กับแรงงาน ค่าซื้อวัตถุดิบหรือค่าเช่า เป็นต้น ค่าใช้จ่ายเหล่านี้กิจการได้จ่ายออกไปจริง ๆ และเป็นรายการที่ลงบันทึกไว้ในบัญชีรายจ่ายของกิจการ ต้นทุนแจ้งชัดกับ ต้นทุนทางบัญชี (Accounting cost) จึงเป็นสิ่งเดียวกัน แต่ในการดำเนินกิจการหนึ่ง ๆ ในบางครั้งเจ้าของกิจการอาจนำปัจจัยการผลิตบางชนิดที่เป็นของ

ตนเองเข้ามาใช้จ่ายด้วย เป็นต้นว่า เจ้าของกิจการอาจนำเงินสดส่วนตัวเข้ามาลงทุนและเข้าจัดการงานด้วยตนเอง ซึ่งเจ้าของกิจการก็จะไม่ได้มีการจ่ายดอกเบี้ยให้กับเงินที่ตนนำมาลงทุน หรือจ่ายเงินเดือนให้กับการใช้แรงงานของตนเอง เลยดูเหมือนว่าในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวไม่มีต้นทุนค่าดอกเบี้ยและค่าแรงมีแต่ต้นทุนอื่น ๆ ที่จ่ายออกไปเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่ถ้าไม่มีเงินลงทุน และแรงงานของเจ้าของกิจการ กิจการก็ไม่สามารถดำเนินไปได้ จะต้องมีการกู้ยืมเงินมาจากทางอื่น และว่าจ้างบุคคลอื่นเข้ามาดำเนินการ ซึ่งก็ต้องมีการจ่ายค่าใช้จ่ายเป็นค่าดอกเบี้ยและเงินเดือน ดังนั้นในการคิด ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ (Economic cost) จะต้องมีการประเมินค่าใช้จ่ายของปัจจัยการผลิตที่เป็นส่วนของเจ้าของกิจการ และนำมารวมกับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จ่ายออกไป ถือเป็นต้นทุนทั้งหมดของการดำเนินกิจกรรมนั้นด้วย แต่เนื่องจากต้นทุนจากการใช้ปัจจัยการผลิตที่เป็นของเจ้าของกิจการจะมองดูเหมือนไม่ใช่ต้นทุนเพราะไม่ได้มีการจ่ายออกไปจริง เราจึงเรียกต้นทุนประเภทนี้ว่า ต้นทุนไม่แจ้งชัด (Implicit cost) ซึ่งจะรวมทั้งค่าแรง ค่าเช่า ดอกเบี้ย จากการใช้แรงงาน และทรัพย์สินทุกชนิดที่เป็นของเจ้าของกิจการ และในการประเมินค่าต้นทุนดังกล่าว เรา将使หลักการเดียวกับการคิดต้นทุนค่าเสียโอกาส กล่าวคือ ค่าแรงที่จะคิดให้กับเจ้าของกิจการจะเท่ากับผลตอบแทนสูงสุดที่เจ้าของกิจการจะได้รับ ถ้าเขาไปทำงานในทางเลือกทางอื่น หรือค่าเช่าทรัพย์สินส่วนที่เป็นของเจ้าของกิจการก็จะเท่ากับผลตอบแทนสูงสุดที่เจ้าของกิจการจะได้รับถ้าได้นำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในทางอื่น

ดังได้กล่าวแล้วว่า ต้นทุนทางบัญชีและต้นทุนแจ้งชัดคือ สิ่งเดียวกัน และเมื่อต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ประกอบด้วยต้นทุนแจ้งชัดกับต้นทุนไม่แจ้งชัดรวมกัน ต้นทุนทางบัญชีจึงมีค่าน้อยกว่าต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์และมีผลต่อไปให้กำไรมีค่าสูงกว่ากำไรทางเศรษฐศาสตร์ อย่างไรก็ตาม เมื่อหน่วยธุรกิจมีแนวโน้มที่จะมีขนาดใหญ่ขึ้น เปลี่ยนมาอยู่ในรูปของบริษัทจำกัด ต้นทุนไม่แจ้งชัดจะแปรมาอยู่ในรูปของต้นทุนแจ้งชัด ความแตกต่างระหว่างต้นทุนทางบัญชีและต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ก็จะหมดไปในที่สุด

ความแตกต่างเกี่ยวกับการคิดต้นทุน

ความแตกต่างในการคิดต้นทุนการผลิต เป็นสาเหตุที่สำคัญ ซึ่งทำให้กำไรที่คิดได้ระหว่างนักบัญชีแตกต่างกับกำไรในทัศนะของนักเศรษฐศาสตร์ ถึงแม้ว่านักเศรษฐศาสตร์ต่างสำนักจะให้คำจำกัดความของต้นทุนการผลิตแตกต่างกันออกไปก็ตาม แต่ก็ยังคงมีความหมายอยู่ในแนวเดียวกัน ส่วนต้นทุนการผลิตของนักบัญชี หรือนักการคณานั้นเป็นอีกแนวหนึ่ง ซึ่งต่างกับที่นักเศรษฐศาสตร์ใช้ ต้นทุนการผลิตทางเศรษฐศาสตร์มีความหมายรวมทั้งต้นทุนที่มองเห็นว่าได้จ่ายจริง (Explicit Cost) และต้นทุนที่มองไม่เห็นว่าได้จ่ายจริง (Implicit Cost) ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่นักเศรษฐศาสตร์จะต้องประเมินขึ้น ในทางบัญชีจะไม่ถือว่า รายการหลังที่ต้อง

ประเมินขั้นนั้นเป็นต้นทุน เช่นผู้ที่ไ้บ้านที่ตนอยู่เองและทอดผ้าขาย นอกจากนั้นตนเองก็เป็นผู้ลงทุน ดำเนินการผลิต และจำหน่ายผ้าที่ทอดนั้น เราพอจะเห็นได้ว่า ทางบัญชีนั้นต้นทุนจะประกอบด้วย รายจ่ายที่เป็นค่าแรงคนทอดผ้า ค่าฝ้ายและค่าใช้จ่ายสำหรับเครื่องใช้ในการทอดผ้า แต่ต้นทุนทาง เศรษฐศาสตร์ยังหมายรวมถึงค่าใช้จ่ายที่มองไม่เห็นเป็นตัวเงิน เช่น ค่าเช่าสถานที่ คือบ้าน ค่า ดอกเบี้ย และค่าตอบแทนของผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการ ในการที่คนผู้นั้นไ้ที่ดินและบ้าน ของตนเองเพื่อการธุรกิจโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายนั้น ถ้าหากเขาผู้นั้นไม่ไ้บ้านของตนเองแล้วเขา ย่อมจะมีโอกาสนำไปให้ผู้อื่นเช่า เพื่อกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ เงินที่เขาควรจะได้รับเป็นค่าเช่า ถ้าเขาให้กิจการอื่นเช่าดำเนินการนั้น ทางเศรษฐศาสตร์ถือเป็นต้นทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายที่มองไม่ เห็นซึ่งจะต้องประเมินขึ้น อาจจะอยู่ในรูปของค่าแรงหรือดอกเบี้ยก็ได้เช่นกัน และรายการเหล่านี้ นักเศรษฐศาสตร์จะต้องประเมินขึ้น ถือเป็นต้นทุนการผลิตด้วย

ถ้าจะให้คำจำกัดความของต้นทุนการผลิตในทัศนะของเศรษฐศาสตร์แล้ว พอจะสรุปได้ ว่าหมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้า รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่จะต้องประเมินขึ้น สำหรับบริการอื่นใดที่ผู้เป็นเจ้าของเสียสละให้แก่การผลิตสินค้านั้นต่อไป แทนที่จะไปประกอบการ อย่างอื่น ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าต้นทุนการผลิตของนักเศรษฐศาสตร์สูงกว่าที่นักบัญชีคิดได้ ผลที่ ตามมาคือ กำไรที่นักบัญชีคิดได้จึงสูงกว่ากำไรที่นักเศรษฐศาสตร์คิด

กำไรที่หน่วยธุรกิจใช้แสดงฐานะของกิจการนั้น ยังมีได้หักค่าใช้จ่ายที่มองไม่เห็น ซึ่งทำ ให้กำไรสูงเกินกว่าที่ควรจะเป็น ฉะนั้นถ้านักธุรกิจจะใช้กำไรทางการบัญชีเป็นเครื่องชี้ เพื่อช่วย ตัดสินใจในเรื่องการแบ่งผลกำไร หรือเพื่อลงทุนขยายกิจการนั้นต่อไปแล้ว อาจจะทำให้เกิดความ ผิดพลาดขึ้นได้ เช่น หน่วยธุรกิจดำเนินกิจการอย่างหนึ่งอยู่ได้กำไรพอควรตามทัศนะของนักบัญชี ถ้าเราจะใช้กำไรนั้นแสดงว่ากิจการดำเนินไปเป็นผลสำเร็จ ควรจะลงทุนขยายกิจการออกไปแล้ว อาจจะทำให้กิจการดำเนินไปเป็นผลสำเร็จ ควรจะลงทุนขยายกิจการออกไปแล้ว อาจจะทำให้ กิจการประสบกับปัญหาได้ เพราะกำไรที่นักบัญชีแสดงนั้นยังไม่ได้คิดหักค่าใช้จ่ายที่มองไม่เห็น ถ้า คิดกำไรตามแบบของนักเศรษฐศาสตร์แล้ว อาจจะปรากฏว่ากำไรที่ได้น้อยมาก หรือพอเสมอตัวไม่ ขาดทุน ฉะนั้นเงินที่เป็นกำไรตามทัศนะนี้ย่อมแสดงว่าไม่ควรขยายกิจการ แต่อาจจะนำเงินไป ลงทุนด้านอื่น ซึ่งได้ผลตอบแทนมากกว่า นี่เป็นเพียงตัวอย่างง่าย ๆ ที่แสดงให้เห็นว่า นักธุรกิจที่จะ ใช้กำไรที่คิดได้เป็นเครื่องช่วยการตัดสินใจควรระมัดระวัง หรืออย่างน้อยควรคำนึงถึงหลัก เศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับการประเมินค่าใช้จ่ายที่มองไม่เห็นในการคิดหากำไร

ที่กล่าวแล้วข้างต้นมิได้หมายความว่า กำไรที่นักบัญชีคิดไว้นั้น เป็นสิ่งที่ผิดพลาดและ ควรจะเลิกใช้ ความจริงนักบัญชียังต้องรับผิดชอบต่อกฎหมาย ซึ่งจำเป็นจะต้องคิดเฉพาะ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงแล้ว ฉะนั้นทางที่ดีแล้วนักธุรกิจควรจะใช้หลักเศรษฐศาสตร์ประกอบด้วยการ พิจารณากำไรทางการบัญชี ว่ากำไรที่ได้รับนั้นจะเป็นเครื่องแสดงฐานะความเป็นไปของธุรกิจ

อย่างแท้จริงเพียงใด เพื่อมิให้การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ผิดพลาด ซึ่งจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งเวลาและความพยายามที่ได้ใช้ไป

ต้นทุนรวม (Total Cost : TC) หมายถึง ต้นทุนอันเกิดจากการใช้ปัจจัยการผลิตทุกชนิดในการผลิต ได้แก่ ต้นทุนค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้นทั้งหมดทั้งที่จ่ายจริงและที่ประเมินขึ้น ซึ่งแบ่งตามลักษณะการใช้ปัจจัยการผลิตเป็น 2 ส่วน คือ ต้นทุนคงที่รวม และต้นทุนผันแปรรวม (ในระยะสั้น)

1. ต้นทุนคงที่รวม (Total Fixed Cost : TFC) เป็นต้นทุนสำหรับปัจจัยนำเข้าที่คงที่ทุกชนิดของธุรกิจในช่วงเวลาหนึ่ง หรือเป็นต้นทุนในส่วนที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณผลผลิตหรือกล่าวง่าย ๆ ว่า เป็นต้นทุนที่หน่วยผลิตไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แม้ว่าจะเลิกผลิตหรือปิดโรงงานก็ตาม เช่น ค่าเช่า ดอกเบี้ย ค่าเสื่อมราคา เป็นต้น ซึ่งต้นทุนในส่วนนี้จะมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับการใช้ปัจจัยประเภทที่มีจำนวนคงที่

2. ต้นทุนผันแปรรวม (Total Variable Cost : TVC) หมายถึง ต้นทุนที่ขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตหรือเป็นต้นทุนที่ถูกกำหนดมาจากปริมาณผลผลิต หรือกล่าวง่าย ๆ ว่า ถ้าผลิตสินค้าปริมาณมากก็จะเสียต้นทุน ในส่วนนี้มาก ถ้าผลิตสินค้าในปริมาณน้อยก็เสียต้นทุนในส่วนนี้น้อย หรือถ้าไม่ผลิตเลยก็ไม่ต้องเสียต้นทุนในส่วนนี้เลย เช่น ค่าจ้างแรงงาน ค่าไฟฟ้า ค่าเชื้อเพลิง ค่าวัตถุดิบ ค่าน้ำมัน ค่าโทรศัพท์ ค่าอุปกรณ์สำนักงานต่าง ๆ เป็นต้น

แนวความคิดของต้นทุนที่เกี่ยวข้องในการใช้งาน (Rlevant Costs)

การให้ความหมายคำว่าต้นทุนสามารถให้ความหมายได้มากมายด้วยกัน แต่โดยทั่วไป ต้นทุนจะหมายถึงค่าใช้จ่ายที่จะต้องจ่ายไปในการซื้อสินค้าจำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าการซื้อสินค้านั้นเป็นการซื้อด้วยเงินสดและใช้สินค้าไปทันที ต้นทุนของสินค้าก็คือจำนวนเงินที่ได้จ่ายซื้อสินค้าไปนั่นเอง ดังนั้นจึงไม่มีปัญหาในการให้ความหมายและวัดต้นทุนจำนวนนั้น แต่ถ้าสินค้าที่ซื้อมาธุรกิจต้องนำมาเก็บไว้เป็นระยะเวลาหนึ่งแล้วจึงค่อยนำมาใช้ทีละน้อย การวัดต้นทุนก็จะเริ่มมีความยุ่งยากขึ้นและจะมีปัญหาเพิ่มมากขึ้นอีก ถ้าสินค้านั้นเป็นสินทรัพย์ที่มีอายุการใช้งานนานเป็นเวลานานหลาย ๆ ปี เพราะธุรกิจจะมีความยุ่งยากในการกำหนดมูลค่าของต้นทุนในระยะเวลาที่มีการนำสินค้านั้นมาใช้หาผลประโยชน์ว่าควรจะเป็นจำนวนเท่าใดจากต้นทุนของสินค้าทั้งหมด ซึ่งส่วนของต้นทุนสินค้าเฉพาะเวลาที่ได้นำมาใช้ประโยชน์นี้ก็คือต้นทุนที่เกี่ยวข้องในการใช้งานนั่นเอง

แนวความคิดของต้นทุนที่เกี่ยวข้องในการใช้งานนี้เป็นแนวความคิดที่ก่อให้เกิดความหมายของต้นทุนที่เพิ่มขึ้น (IC) ได้อีกด้วย เพราะในการตัดสินใจของธุรกิจในเรื่องต่าง ๆ นั้น ต้นทุนที่เกี่ยวข้องในการใช้งานจะถูกจำกัดอยู่เฉพาะการพิจารณาถึงต้นทุนที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเท่านั้น ดังนั้นจึงมีความแตกต่างไปจากต้นทุนที่เพิ่มขึ้น (IC) ตรงที่ว่า ต้นทุนที่เพิ่มขึ้น (IC)

ตรงที่ว่า ต้นทุนที่เพิ่มขึ้น (IC) นั้น เป็นต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปจากการที่ธุรกิจมีการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป ซึ่งแนวความคิดของต้นทุนที่เพิ่มขึ้น (IC) นี้จะคล้ายกับแนวความคิดในเรื่องต้นทุนหน่วยสุดท้าย (MC) ที่เป็นหัวใจสำคัญในการตัดสินใจเพื่อหวังกำไรรวมสูงสุดของธุรกิจ อย่างไรก็ตามแนวความคิดของต้นทุนทั้ง 2 ประเภทนี้แม้จะมีความสัมพันธ์กันอยู่บ้างแต่ยังมีความแตกต่างกันในบางประเด็น ซึ่งความแตกต่างที่สำคัญและเห็นได้ชัดเจนคือ ต้นทุนหน่วยสุดท้าย (MC) คือ ต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อธุรกิจมีผลผลิตเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย แต่ต้นทุนที่เพิ่มขึ้น (IC) เป็นแนวความคิดที่พิจารณาได้กว้างกว่า แม้ว่าโดยความหมายแล้วก็คือต้นทุนที่เพิ่มขึ้นเมื่อธุรกิจมีผลผลิตเพิ่มขึ้นไปที่ละหน่วยเช่นกันก็ตาม เพราะการเพิ่มขึ้นของต้นทุนที่เพิ่มขึ้น (IC) นั้นจะหมายรวมถึงการเพิ่มขึ้นของต้นทุนอื่นใดทุกประเภทที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจแก้ไขปัญหของธุรกิจด้วย ตัวอย่างเช่น การที่ธุรกิจมีการแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ในกลุ่มผลิตภัณฑ์เดิมออกสู่ท้องตลาด ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นทั้งสิ้นจากการตัดสินใจของธุรกิจนั้นก็จะเป็น ต้นทุนที่เพิ่มขึ้น (IC) หรือในกรณีที่ธุรกิจตัดสินใจเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการตัดสินใจก็คือต้นทุนที่เพิ่มขึ้น (IC) เช่นกัน

ได้มีผู้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับต้นทุนไว้ดังต่อไปนี้

วันชัย ธิวัณนิช และชอุ่ม พลอยมีค่า (2543 : 21) ได้อธิบายความหมายของต้นทุนไว้ว่า ในการวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์มีการแบ่งแยกต้นทุนออกเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่สามารถประเมินเป็นค่าตัวเลขได้ และส่วนที่ไม่สามารถประเมินเป็นค่าตัวเลขได้ สมยศ นาวิกการ (2526). เศรษฐศาสตร์การบริหาร หน้า 161-162 ได้ให้ความหมายของต้นทุน คือ Sacrifice จะเกิดขึ้นทุกครั้งที่มีการแลกเปลี่ยนทรัพยากร โดยนักเศรษฐศาสตร์คำนวณต้นทุน เพื่อประโยชน์ทางการตัดสินใจในการกำหนดต้นทุนทรัพยากรที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคตของทางเลือกต่าง ๆ มีการรวมต้นทุนที่ไม่ได้จ่ายจริงหลาย ๆ อย่างมาคิดด้วย ซึ่งทำให้แนวคิดทางต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์และทางบัญชีมีความแตกต่างกัน

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิด (2544 : 124 - 125) ได้อธิบายแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับต้นทุนการผลิตว่ามีความหมายที่แตกต่างไปจากต้นทุนการผลิตทางบัญชี โดยที่ต้นทุนการผลิตในทางบัญชีต้องมีความชัดเจนหรือจ่ายจริงเป็นตัวเงิน สามารถแสดงหลักฐานเพื่อลงบัญชีได้ แต่ต้นทุนการผลิตในความหมายในทางเศรษฐศาสตร์นั้นมีความหมายและขอบเขตที่กว้างกว่า มีการรวมต้นทุนที่แจ้งชัดและไม่แจ้งชัดและมีการแบ่งต้นทุนชนิดต่าง ๆ มากมาย

นราทิพย์ ชูติวงษ์ (2544 : 138 - 139) กล่าวว่าในทฤษฎีต้นทุนทั่ว ๆ ไปจะแบ่งต้นทุนการผลิตเป็นต้นทุนในการผลิตระยะสั้นและต้นทุนในการผลิตระยะยาว นอกจากนี้ยังแบ่งต้นทุน

ออกเป็นต้นทุนคงที่และต้นทุนแปรผัน โดยในระยะสั้นจะมีทั้งต้นทุนคงที่และต้นทุนแปรผัน ส่วนในระยะยาวจะมีแต่ต้นทุนแปรผันเท่านั้น

สรุปได้ว่าแนวคิดและความหมายของต้นทุนนั้นได้มีหลากหลายแนวคิดและหลากหลายความหมาย โดยสรุปมี 2 แนวคิดและความหมายดังนี้

1. แนวคิดและความหมายเชิงบัญชี
2. แนวคิดและความหมายเชิงเศรษฐศาสตร์

โดยทางเศรษฐศาสตร์ได้มีการคิดต้นทุนที่ไม่มีการจ่ายจริงมาคิดรวมในต้นทุน นอกจากนี้ยังมีการแบ่งประเภทต้นทุนไว้มากมายตามความเหมาะสมของลักษณะ หน่วยธุรกิจ โครงการ หน่วยผลิตนั้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์โครงการ

2.4 ประสิทธิภาพในการทำงาน

สมยศ นาวิการ (2539 : 5) ได้กล่าวถึงแนวความคิดของ Thomas J.Peters ซึ่งเสนอปัจจัย 7 ประการ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในองค์กร คือ

1. กลยุทธ์ (Strategy) กลยุทธ์เกี่ยวกับการกำหนดภารกิจ การพิจารณาจุดอ่อนและจุดแข็งภายในองค์กร โอกาสและอุปสรรคภายนอก
2. โครงสร้าง (Structures) โครงสร้างขององค์กรที่เหมาะสมจะช่วยให้การปฏิบัติงาน
3. ระบบ (Systems) ระบบขององค์กรที่จะบรรลุเป้าหมาย
4. แบบ (Styles) แบบของการบริหารของผู้บริหารเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร
5. บุคลากร (Staff) ผู้ร่วมองค์กร
6. ความสามารถ (Skill)
7. ค่านิยม (Shared Values) ค่านิยมร่วมของคนในองค์กร

พุทธิชาติ เอกจันทร์ (2538 : 20) กล่าวว่า ประสิทธิภาพในการทำงานนั้น กล่าวในเชิงเศรษฐศาสตร์ หมายถึง การผลิตสินค้าหรือบริการให้ได้มากที่สุด โดยพิจารณาถึงการใช้ต้นทุนน้อยที่สุด และประหยัดเวลาที่สุด

อตาพร สันติธนานนท์ (2539 : 20) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่าประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านธุรกิจในความหมายอย่างแคบหมายถึง การลดต้นทุนในการผลิต และในความหมายอย่างกว้างหมายถึงคุณภาพ (Quality) ของการมีประสิทธิผล (Effectiveness) และความสามารถ (Competence and Capability) ในการผลิต การดำเนินงานทางด้านธุรกิจที่จะถือว่ามีประสิทธิภาพสูงที่สุดนั้นก็เพื่อสามารถผลิตสินค้า หรือบริการในปริมาณและคุณภาพที่ต้องการ

ในที่ที่เหมาะสมและต้นทุนน้อยที่สุด เมื่อคำนึงถึงสถานการณ์และข้อผูกพันด้านการเงินที่มีอยู่ ดังนั้น แนวความคิดของคำว่าประสิทธิภาพทางด้านธุรกิจในที่นี้จะมียอดประกอบ 5 อย่าง คือต้นทุน (Cost) คุณภาพ (Quality) ปริมาณ (Quanty) เวลา (Time) และวิธีการ

ความพึงพอใจในการทำงาน

ประสิทธิภาพในการทำงานยังมีส่วนประกอบอื่น ๆ อีกที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดการ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้นคือความพึงพอใจในการทำงานซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่างๆ ดังนี้

ภิญโญ สาร (2529 : 171) กล่าวว่า การที่พนักงานหรือบุคลากรของหน่วยงานใดก็ตามไม่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่กำลังปฏิบัติอยู่ ย่อมมีความรู้สึกไม่มั่นใจในการทำงาน ให้สำเร็จ ไม่พยายามต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ และการปฏิบัติงานก็จะไม่บรรลุจุดหมาย

สมยศ นาวิการ (2533 : 222 – 224) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของความพึงพอใจในการทำงานในเรื่องสภาพแวดล้อมการทำงานว่า พนักงานต้องการสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี เพราะว่าพวกเขาต้องการความสบายทางร่างกาย และสภาพแวดล้อม ถ้าสภาพแวดล้อมการทำงาน ไม่ดีก็จะไม่เกิดความพึงพอใจ และผลการทำงานก็ไม่ดี ประสิทธิภาพการทำงานก็จะต่ำ

คูเปอร์ (1958 : 31) ได้แบ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานไว้ดังนี้ คือ การ ได้ทำงานที่น่าสนใจ มีอุปกรณ์ที่ดีพร้อมใช้ในการทำงาน มีค่าจ้างที่ยุติธรรม มีโอกาสก้าวหน้าใน การทำงาน สภาพการทำงานที่ดี สถานที่ทำงานเหมาะสม ตลอดจนมีสวัสดิการอื่น ๆ

2.5 ผลของการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

วาสนา ศิริประเสริฐ และคณะ. (2538 : 26) จากการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพจะสามารถส่งผลกับบุคลากรและหน่วยงาน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

- 1.เกิดผลต่างระหว่างต้นทุนและผลตอบแทนที่มากขึ้น เนื่องจากการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้ต้นทุน หรือค่าใช้จ่ายลดลง ซึ่งสามารถนำค่าใช้จ่ายส่วนนั้นไปใช้ในด้านอื่น
- 2.เจ้าหน้าที่บุคลากรสามารถทำงานเสร็จและตรงตามเวลาที่กำหนดไว้
- 3.สามารถทำงานได้ปริมาณที่สูงขึ้น เนื่องจากจะใช้เวลาในการทำงานลดลง
- 4.คุณภาพของผลงานที่ได้สูงขึ้นเนื่องจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความพึงพอใจ และความเต็มใจ
- 5.เกิดความพึงพอใจและความเชื่อถือจากผู้ให้บริการ

2.6 การเพิ่มประสิทธิภาพ

เสถียร อักษรฐ (2542 : 27) กล่าวว่า การเพิ่มประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้ประโยชน์อินเทอร์เน็ต เพื่อการบริการ และบริหารงานในองค์กร โดยอาจมีจุดประสงค์เพื่อการลดต้นทุนการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจภายในบริษัทและระหว่างบริษัท โดย 83.2% ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจะใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน และมี 71.9% ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตออกไลน์เข้าไปในเว็บไซต์ของบริษัทเพิ่มมากขึ้นจาก 52.9% เมื่อปี พ.ศ. 2539 เพิ่มขึ้นเป็น 90.5% ในปี พ.ศ. 2540 เหตุผลก็คือ เพื่อหารายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าและรายละเอียดเกี่ยวกับตัวของบริษัทเองตามลำดับ

2.7 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

สมคิด บางโม. (2544 : 15) ได้กล่าวไว้ว่า ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หมายถึง สิ่งที่รัฐบาลบังคับจากราษฎร โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนแก่ผู้เสียภาษีโดยตรง

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ (2516 : 25) ได้กล่าวไว้ว่า ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หมายถึง รายได้หรือทรัพยากรที่ได้มีการเคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาลและไม่ก่อให้เกิดภาระชำระคืนของรัฐบาล

ไกรยุทธ ชีรตยาคินันท์ (2521 : 39) ได้กล่าวไว้ว่า ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หมายถึง สิ่งที่ยึดเก็บจากบุคคล ทรัพย์สิน หรือธุรกิจ เพื่อสนับสนุนรัฐบาล

2.8 ภาษีอากร

กรมสรรพากร (2547 : 12) ได้ให้คำจำกัดความของภาษีอากร โดยแบ่งเป็น 4 ข้อ คือ

1. ภาษีอากรโดยทั่วไปนั้นจะมีลักษณะบังคับเก็บ
2. ภาษีอากรโดยทั่วไปไม่มีตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี
3. ภาษีอากรไม่เกิดภาระการชำระคืนของรัฐบาล
4. ภาษีอากรมีลักษณะเป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล

นิมิต จีวะสันติการ (2527 : 10) ได้กล่าวไว้ว่า ภาษีอากร กล่าวถึง “ภาษีอากร” แบ่งเป็น 2 คำ คือ “ภาษี” ที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า TAX และ “อากร” ภาษาอังกฤษเรียกว่า DUTY โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านภาษีอากรชาวอังกฤษ คือ SELIGMAN ให้คำจำกัดความไว้ว่า เป็นเงินที่บุคคลผู้มีความสามารถถูกบังคับให้บริจาคแก่รัฐ เพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจการอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยที่ผู้จ่ายมิได้รับประโยชน์ตอบแทนโดยตรง เป็นการเฉพาะตัวแต่ประการใด

ส่วน SOMMERFALL นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า ภาษีอากร เป็นการกระทำมิใช่การลงโทษ แต่ถือเป็นการบังคับให้มีการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินจากส่วนเอกชน ไปสู่ภาครัฐบาล โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัดกุม ทั้งไม่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ เช่น การตอบแทนพิเศษใด ๆ โดยตรง เพื่อรัฐนำไปใช้ในการพัฒนากิจการต่าง ๆ อันเป็นส่วนรวม

รัตน สลายคณิต (2543 : 193) ได้กล่าวถึง รายได้ภาษีอากร คือ รายรับของรัฐบาลแบ่ง ออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1. รายได้ของรัฐบาล ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ

1.1 รายได้ภาษีอากร ได้มาจากการจัดเก็บภาษีอากรชนิดต่าง ๆ เช่น ภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา (Personal Income Taxes) ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Taxes) ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Taxes) ภาษีสรรพสามิต (Excise Taxes) ภาษีสินค้าเข้า (Import Taxes) เป็นต้น

1.2 รายได้จากการขายสิ่งของและบริการ เช่น ค่าขายรถยนต์ประจำตำแหน่ง ค่าขายครุภัณฑ์ที่หมดอายุการใช้งาน ค่าขายทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ ค่าเช่าและค่าบริการต่าง ๆ ค่าขายหนังสือราชการ เป็นต้น

1.3 รายได้จากรัฐพาณิชย์ หมายถึง รายได้ที่เกิดจากการประกอบการของ รัฐวิสาหกิจ เช่น รานได้จากสำนักงานสลากกินแบ่ง โรงงานยาสูบ องค์การโทรศัพท์ การไฟฟ้า เป็นต้น และรวมรายได้จากเงินปันผลและดอกเบี้ยที่รัฐบาลได้รับจากหลักทรัพย์ทางการเงินที่รัฐบาล ถืออยู่

1.4 รายได้อื่น ๆ ได้แก่ รายได้จากค่าปรับ ค่าแสตมป์ผูกขาด รายได้จากการผลิต เหยือกษาปณ์ ดอกเบี้ยเงินกู้และดอกผลของหลักทรัพย์ และรายได้อื่น ๆ

2. เงินกู้ หมายถึง เงินที่รัฐบาลกู้มาใช้จ่ายจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ประเทศ โดยแหล่งเงินกู้ภายในประเทศ ได้แก่ ธนาคารกลาง สถาบันการเงินภายในประเทศ เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารพาณิชย์ และกู้จากประชาชน โดยการออกตั๋วเงินคลัง พันธบัตรหรือตราสารอื่น ๆ จำหน่ายให้แก่เอกชน หรือทำสัญญากู้ การกู้ยืมของรัฐบาลทำให้รัฐต้องมีหนี้สิน ซึ่งผูกพันให้รัฐต้องชดใช้คืนเงินต้นและดอกเบี้ย หนี้สินของรัฐบาลเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า หนี้สาธารณะ (Public debt)

3. เงินคงคลัง หมายถึง เงินที่เหลือจากการใช้จ่ายในปีก่อน ๆ ซึ่งรัฐบาลเก็บสะสมไว้ และสามารถนำออกมาใช้จ่ายได้ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น นำออกมาใช้จ่ายที่รัฐบาลจำเป็นต้อง ใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ หรือนำเงินคงคลังมาชำระหนี้ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากร

สมคิด บางโม (2544 : 15 – 20) ได้กล่าวว่า การจัดเก็บภาษีอากรมีวัตถุประสงค์หลายประการ วัตถุประสงค์หลักคือการหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ และการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจต่าง วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีมีดัง

1. เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ กิจการส่วนใหญ่ของรัฐเป็นกิจการเพื่อส่วนรวม เช่น ความมั่นคง ความปลอดภัย การศึกษา กิจการสาธารณูปโภคต่าง ๆ เป็นต้น
2. เพื่อควบคุมหรือส่งเสริมพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ รัฐบาลสามารถใช้ระบบภาษีอากรควบคุมการบริโภค การผลิต หรือวิธีการดำเนินการทางธุรกิจบางชนิดมิให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจส่วนรวมได้ เช่น ไม่ต้องการให้ประชาชนบริโภคสุรา บุหรี่ หรือสินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ ก็เก็บภาษีสินค้าเหล่านี้ในอัตราสูง ๆ หรือไม่เก็บภาษีอุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง หรือเก็บภาษีสินค้าที่มีความจำเป็นในอัตราต่ำ เป็นต้น
3. เพื่อการกระจายรายได้และทรัพย์สินให้เป็นธรรม นอกจากรัฐบาลจะใช้มาตรการด้านรายจ่าย เช่น การอุดหนุน การโอนเงินต่าง ๆ การสร้างงานในชนบท ฯลฯ การจัดเก็บภาษีอากรยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกระจายรายได้ด้วย เช่น ใช้วิธีอัตราแบบก้าวหน้า ภาษีทรัพย์สิน ภาษีมรดก ภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยในอัตราสูง ๆ เป็นต้น
4. เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจทั้งทางด้านราคาสินค้าและการจ้างงานเป็นเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น การป้องกันภาวะเงินเฟ้อ รัฐบาลก็เพิ่มภาษีต่าง ๆ ให้สูงขึ้นเพื่อลดการใช้จ่าย ในยามเศรษฐกิจตกต่ำ คนว่างงานมาก รัฐบาลอาจลดภาษีต่าง ๆ ลงเพื่อกระตุ้นให้มีการบริโภคและการลงทุนมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้มีการจ้างงานมากขึ้น

ลักษณะของภาษีอากรที่ดี

อดัม สมิท (Adam Smith) นักเศรษฐศาสตร์ชาวสกอตแลนด์ ได้วางหลักการภาษีที่ดีไว้เมื่อปี ค.ศ. 1776 ได้แก่ หลักความเป็นธรรม หลักความแน่นอน หลักความสะดวก และหลักความประหยัด หลักการทั้งสี่นี้ ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ต่อมาเมื่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของโลกได้วิวัฒนาการมาโดยลำดับ ภาษีอากรทวีบทบาทและความสำคัญมากขึ้น หลักการภาษีอากรที่ดีจึงได้เปลี่ยนแปลงไปและเพิ่มมากขึ้นตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม ลักษณะของภาษีอากรที่ดีมีดังนี้

หลักความเป็นธรรม

ระบบภาษีอากรที่ดีจะต้องมีความเป็นธรรม ทั้งในระหว่างรัฐบาลผู้เก็บภาษีและประชาชนผู้เสียภาษี หลักความเป็นธรรมนี้นับเป็นหัวใจสำคัญของระบบภาษีอากร หากปราศจากความเป็นธรรมแล้ว ความยินยอมเสียภาษีโดยสมัครใจก็คงเกิดขึ้นได้ยาก

แนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรมทางภาษีอากรมีรากฐานมาจากหลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์และหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์

1. **หลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์** ถือหลักว่าทุกคนต้องเสียภาษีอากรคนละเท่า ๆ กัน นั่นคือเอาค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐบาลด้วยจำนวนประชาชน ระบบภาษีแบบนี้จะใช้ได้เมื่อประชาชนทุกคนมีฐานะทางเศรษฐกิจเท่าเทียมกัน ข้อบกพร่องของการจัดเก็บแบบนี้ได้แก่

- 1.1 ไม่คำนึงถึงความสามารถในการเสียภาษีที่แตกต่างกัน
- 1.2 ทำให้ภาระภาษีของผู้มีเงินได้ต่ำสูงกว่าภาระภาษีของผู้มีเงินได้สูง
- 1.3 ผู้มีเงินได้ต่ำมากอาจไม่มีเงินเพียงพอที่จะชำระภาษี

2. **หลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์** ถือหลักว่าจำนวนภาษีที่จะต้องเสียให้แก่รัฐเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่จะได้รับจากรัฐ หรือเปรียบเทียบกับความสามารถในการเสียภาษีของผู้เสียภาษีแต่ละราย ดังนั้นการจัดเก็บภาษีตามหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ จึงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

2.1 **หลักประโยชน์** มีแนวคิดว่าผู้ได้รับประโยชน์จากรัฐจะต้องเป็นผู้เสียภาษี เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของรัฐบาลตามสัดส่วนที่ตนได้รับผลประโยชน์ ตัวอย่างเช่น ภาษีผ่านทาง ภาษีค่าใช้ถนน ค่าใบอนุญาตทำการต่าง ๆ เป็นต้น

2.2 **หลักความสามารถในการเสียภาษี** มีแนวความคิดว่าผู้มีความสามารถในการเสียภาษีต้องเสียภาษีให้แก่รัฐบาลมาก ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีน้อย ก็ควรเสียภาษีให้แก่รัฐบาลน้อยตามสัดส่วน ความสามารถในการเสียภาษีของบุคคลวัดได้จากทรัพย์สิน รายได้ หรือการใช้จ่ายของแต่ละบุคคล

หลักความแน่นอน

ประชาชนผู้อยู่ในข่ายต้องเสียภาษี ย่อมต้องการที่จะทราบเพื่อความมั่นใจในระดับหนึ่งว่าภาษีที่จะต้องเสียเป็นจำนวนเท่าใด จะต้องเสียเมื่อใด เสียด้วยวิธีใด นั่นคือจะต้องชัดเจนในแง่ของผู้เสียภาษี ฐานที่จะนำมาคิดคำนวณ อัตราภาษีที่ต้องเสีย กำหนดเวลาที่ต้องเสีย และวิธีการชำระภาษี เมื่อใดระบบภาษีมีความแน่นอนชัดเจนดังกล่าวนี้ ย่อมจะสร้างความสมัครใจในการเสียภาษีอากรให้เกิดขึ้น ความชัดเจนดังกล่าวนี้คือชัดเจนทั้งกฎหมายและแนวปฏิบัตินั่นเอง

หลักความเป็นกลาง

ระบบภาษีที่ดีจะต้องมีความเป็นกลางในทางเศรษฐกิจมากที่สุด กล่าวคือ ระบบภาษีอากรจะต้องไม่เปลี่ยนแปลงหรือกระทบกระเทือนรูปแบบการบริโภค การออม การแข่งขันการผลิตสินค้าและบริการ ตลอดจนการทำงานของกลไกตลาด แนวความคิดนี้มีรากฐานมาจากแนวความคิดที่ว่าภาษีอากรควรเป็นแหล่งรายได้ของรัฐเพียงแหล่งเดียว รัฐไม่ควรดำเนินกิจการใดๆ ที่จะกระทบกระเทือนการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของภาคเอกชน

หลักการอำนวยความสะดวก

บทบาทของรัฐบาลทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญมากขึ้น จำเป็นต้องหารายได้ เพื่อนำมาใช้จ่ายให้มากขึ้น ระบบภาษีอากรจึงควรเป็นระบบที่ทำรายได้สูงให้แก่รัฐบาล หากระบบภาษีอากรมีโครงสร้างอำนวยความสะดวกให้แก่รัฐบาลต่ำ เมื่อรัฐบาลจำเป็นต้องจัดเก็บภาษีเพิ่มเติม ประชาชนมักมองว่าเป็นการสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนเพิ่มขึ้น ดังนั้นระบบภาษีอากรที่ดีตามหลักนี้ จึงควรประกอบไปด้วยภาษีน้อยประเภท แต่ภาษีแต่ละประเภทสามารถทำรายได้ให้สูงทั้งในปัจจุบันและเมื่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป

ระบบภาษีอากรที่จะอำนวยความสะดวกสูงให้แก่รัฐบาลมีลักษณะดังนี้

1. ภาษีอากรที่มีฐานกว้าง กล่าวคือ ต้องครอบคลุมผู้เสียภาษีจำนวนมาก ขณะเดียวกันฐานภาษีมิใช่เรียกเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีแต่ละรายต้องมีขนาดใหญ่ด้วย เช่น ภาษีเงินได้ ภาษีการขาย ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้อัตราสูง ไม่กระทบกระเทือนต่อการทำงาน การออม ฯลฯ

2. ภาษีอากรที่มีอัตราภาษีก้าวหน้า เมื่อฐานภาษีมีขนาดใหญ่ขึ้นรัฐบาลจะมีรายได้เพิ่มขึ้นในส่วนที่สูงกว่าการขยายตัวของฐานภาษี อย่างไรก็ตาม การกำหนดอัตราภาษีในลักษณะก้าวหน้าจนเกินไป อาจกระทบกระเทือนในด้านอื่นได้ ภาษีที่น่าจะอำนวยความสะดวกสูงให้แก่รัฐบาลมากและตลอดไป คือ ภาษีมรดกและภาษีทรัพย์สิน แต่ปัจจุบันยังไม่มีให้นำมาใช้

หลักความยืดหยุ่น

ภาษีอากรที่ดีควรเป็นระบบที่ช่วยให้มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทั้งด้านราคา และการจ้างงาน นั่นคือ ภาษีอากรจะต้องมีความยืดหยุ่นหรือปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม เช่น ในภาวะเงินเฟ้อ ภาษีอากรควรมีโครงสร้างที่ส่งผลให้เก็บภาษีมากขึ้น เพื่อลดการใช้จ่ายของเอกชนลง เป็นต้น

โครงสร้างภาษีอากรที่มีลักษณะยืดหยุ่นดังกล่าว โดยทั่วไปจะต้องเป็นโครงสร้างภาษีอากรในอัตราก้าวหน้าและโครงสร้างอัตราตามราคา ตัวอย่างเช่น กรณีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่จัดเก็บในอัตราก้าวหน้า ในภาวะเศรษฐกิจกำลังขยายตัวที่ประชาชนมีรายได้สูงขึ้น ภาษีที่จัดเก็บจะเพิ่มสูงขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ ซึ่งจะมีผลชะลอการขยายตัวของรายได้จริงของประชาชนและช่วยลดแรงกดดันทางด้านภาวะเงินเฟ้อได้

หลักประสิทธิภาพ

ระบบภาษีที่ดีควรเป็นระบบที่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บของรัฐบาลจะออกมาในรูปของเงินเดือน ค่าอุปกรณ์ ค่าเครื่องใช้ต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษี ได้แก่ ค่าเดินทาง ค่าจ้างสำนักงานบัญชีในการกรอกแบบภาษีและชำระภาษี

ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บนับเป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจ เพราะการจัดเก็บภาษีเป็นเพียงการโอนทรัพยากรจากภาคเอกชนมาสู่ภาครัฐบาล โดยปกติภาษีอากรแต่ละประเภทจะก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน เช่น ภาษีทางตรงจะเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าภาษีทางอ้อม เป็นต้น นอกจากนี้ การปฏิบัติงานของหน่วยงานจัดเก็บภาษีจะต้องมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ สามารถจัดเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีได้อย่างทั่วถึงและเต็มเม็ดเต็มหน่วย อันจะส่งผลให้มีคนสมัครใจเสียภาษีมากขึ้น สร้างความเป็นธรรมระหว่างผู้เสียภาษี ในระยะยาว จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีน้อยลง

ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ภาษีอากรกับระดับรายได้ประชาชาติ

รัตน สบายคณิต (2543 : 193) ได้กล่าวว่า รายได้ภาษีอากร (Tax Revenue) มาจากภาษีต่าง ๆ อาทิ ภาษีเงินได้ซึ่งขึ้นอยู่กับรายได้ของประชาชนและนิติบุคคล ภาษีสรรพสามิต ภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งขึ้นอยู่กับกำไรรายจ่ายใช้สอยของประชาชนในการซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ ภาษีสินค้าเข้าซึ่งขึ้นอยู่กับภาษีนำเข้าประเทศ เป็นต้น ประเทศที่มีระดับรายได้ประชาชาติสูงย่อมหมายความว่า รายได้ของประชาชนและนิติบุคคลสูงด้วย ทำให้สามารถจ่ายใช้สอยซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งกระตุ้นให้ดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจต่าง ๆ ทั้งทางด้านการผลิต การลงทุน การแลกเปลี่ยน และกานำเข้าสูงด้วย จึงทำให้รัฐบาลสามารถจัดเก็บภาษีอากรต่าง ๆ ได้มากด้วย จึงเป็นที่คาดได้ว่ารายได้ภาษีอากรน่าจะผันแปรในทิศทางเดียวกันกับระดับรายได้ประชาชาติ กล่าวคือ หากระดับรายได้ประชาชาติของประเทศสูงขึ้น รัฐบาลจะสามารถจัดเก็บภาษีอากรได้มากขึ้น แต่ถ้าระดับรายได้ประชาชาติของประเทศต่ำลง รัฐบาลก็จะจัดเก็บภาษีอากรได้ต่ำลงด้วย อย่างไรก็ตาม การที่รัฐบาลจะจัดเก็บภาษีได้มากหรือน้อยนั้นยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ด้วย เช่น อัตราภาษีที่จัดเก็บ ประสิทธิภาพของรัฐบาลในการจัดการเก็บภาษี การประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ เพื่อเสียภาษีประเภทของภาษีที่จัดเก็บ เป็นต้น

ผลของการจัดเก็บภาษีอากรที่มีต่อระดับรายได้ประชาชาติ

รัตน สบายคณิต (2543 : 199) ได้กล่าวว่า ภาษีอากรที่รัฐบาลจัดเก็บจากประชาชนแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่ ภาษีทางตรง (Direct tax) เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีที่จัดเก็บจากทรัพย์สิน เช่น ภาษีที่ดิน เป็นต้น ภาษีเหล่านี้จัดเก็บจากเจ้าของเงินได้หรือทรัพย์สิน ผู้ที่เสียภาษีจะผลภาระภาษี (Tax Burden) ไปให้ผู้อื่นได้ยาก ส่วน

ใหญ่เจ้าของเงินได้และเจ้าของที่ดินจะต้องรับภาระภาษีไว้เอง เมื่อเจ้าของเงินได้หรือทรัพย์สินต้องจ่ายภาษีอากรให้รัฐบาล ทำให้เขามายได้สุทธิส่วนบุคคลลดลง การจับจ่ายใช้สอยของเขาเพื่อการบริโภค หรือการลงทุนจึงลดลงด้วย

ภาษีอีกประเภทหนึ่ง ได้แก่ ภาษีทางอ้อม เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีสินค้าเข้า เป็นต้น ผู้ที่เสียภาษีคือ ผู้ขายสินค้า ผู้ผลิตและผู้นำเข้า แต่บุคคลเหล่านั้นจะผลักภาระภาษีไปให้แก่ผู้ซื้อสินค้าเป็นทอด ๆ ไป จนในที่สุดถึงผู้บริโภคซึ่งซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ เพื่อใช้เอง โดยการบวกภาษีอากรเหล่านั้นเข้าไปในราคาขาย ทำให้ผู้บริโภคต้องจ่ายเงินซื้อสินค้าในราคาที่ได้รวมภาษีต่าง ๆ เข้าไปแล้ว ราคาสินค้าจึงสูงขึ้น หากผู้บริโภคยังคงจ่ายซื้อสินค้าเป็นจำนวนเท่าเดิม ก็ย่อมหมายความว่า ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าได้เป็นจำนวนน้อยลง การบริโภคที่แท้จริงของเขาย่อมลดลง ดังนั้น ผลของการเก็บภาษีทางอ้อม จึงทำให้การบริโภคลดลง

เท่าที่ได้อธิบายมาข้างต้น ทำให้เข้าใจได้ว่า ไม่ว่ารัฐบาลจัดเก็บภาษีทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม ล้วนเกิดผลทำให้การบริโภค และการลงทุนลดลง ซึ่งทั้งการบริโภคและการลงทุนต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบของรายได้ประชาชาติ การจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาล จึงส่งผลให้ระดับรายได้ประชาชาติลดลงด้วย

นอกจากนี้ การที่รัฐบาลจัดเก็บภาษีอากรยังเป็นการดึงเงินออกจากระบบ ทำให้ปริมาณเงินลดลง ประชาชนมีเงินจับจ่ายใช้สอยน้อยลง ประชาชนต้องลดการบริโภคและการลงทุนลงไปอีก การจัดเก็บภาษีของรัฐบาลจึงยิ่งทำให้ระดับรายได้ประชาชาติลดลงมากกว่าจำนวนภาษีอากรที่รัฐบาลจัดเก็บไป ในทางตรงกันข้าม การที่รัฐบาลลดการจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งจะเป็นการลดการดึงเงินออกจากระบบ ทำให้ประชาชนมีเงินใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการลงทุนมากขึ้น จะส่งผลให้ระดับรายได้ประชาชาติสูงขึ้นเป็นจำนวนมากกว่ารายได้ภาษีอากรที่ลดลง

การจัดเก็บภาษี

กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร (2544 : 18) กล่าวว่าปกติอัตราภาษีแบ่งออกได้เป็น 3 อัตรา คือ

1. อัตราคงที่ (Flat Rate) เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจัดเก็บอัตราร้อยละ 7 ของราคาสินค้าและบริการ ไม่ว่าสินค้าและบริการนั้นจะมีราคาขายสูงต่ำเท่าใดก็ตาม

2. อัตราถอยหลัง (Regressive Rate) เป็นการจัดเก็บภาษีหลายอัตรา แต่อัตราภาษีหลัง ๆ จะต่ำกว่าอัตราภาษีแรก ๆ เมื่อฐานภาษีสูงขึ้น เช่น ภาษีที่ดิน อัตราภาษีที่ดินมีหลายอัตรา ขึ้นกับราคาประเมินที่ดิน (ฐานภาษี) ในสมัยก่อน ๆ ราคาประเมินที่ดินยิ่งสูงขึ้น แต่ภาษีอากรกลับ

ลดลง แต่ในระยะหลัง ๆ ได้มีการปรับปรุงอัตราภาษีที่ดินใหม่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม ภาษีอากรอัตราถอยหลังจะตรงกันข้ามกับอัตราก้าวหน้า

3. อัตราก้าวหน้า (Progressive Rate) หมายถึง ภาษีอากรที่จัดเก็บหลายอัตรา โดยภาษีอากรจะสูงขึ้น เมื่อฐานภาษีสูงขึ้น ภาษีที่จัดเก็บในอัตราก้าวหน้า ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยรัฐบาลจะกำหนดภาษีอากรไว้หลายอัตรา และกำหนดอัตราสูงขึ้นตามขั้นของเงินได้สุทธิ (ฐานภาษี)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะจัดเก็บภาษีอากรในอัตราคงที่ รัฐบาลก็สามารถจัดเก็บภาษีอากรได้มากขึ้น เมื่อรายได้ประชาชาติสูงขึ้นเพราะประชาชนรายได้เพิ่มขึ้น มีการประกอบกิจกรรมเศรษฐกิจต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การบริโภค และการลงทุน ล้วนมีมากขึ้น ราคาสินค้าและบริการ และราคาส่งหาริมทรัพย์ต่าง ๆ มีราคาเพิ่มขึ้น ทำให้ฐานภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีอื่น ๆ สูงขึ้น รัฐบาลจึงจัดเก็บภาษีอากรได้เพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้าม รัฐบาลจะจัดเก็บภาษีอากรได้ลดลง เมื่อรายได้ประชาชาติลดลง การที่รายได้ภาษีอากรผันแปรในทิศทางเดียวกันกับรายได้ประชาชาติ ซึ่งทำให้งบประมาณขาดดุล ยามเกิดภาวะเศรษฐกิจซบเซา รายได้ประชาชาติอยู่ในระดับต่ำ และช่วยทำให้งบประมาณขาดดุล ยากเกิดภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรือง รายได้ประชาชาติอยู่ในระดับสูง ก็เป็นการช่วยรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจได้บ้าง แต่ถ้าการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาลเป็นการจัดเก็บในอัตราก้าวหน้า ก็จะทำให้รายได้ภาษีอากรสูงมากขึ้นกว่ากรณีการจัดเก็บภาษีในอัตราคงที่ ในยามที่ภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรือง หรือทำให้รายได้ภาษีอากรลดลงมากกว่าการมี การจัดเก็บภาษีในอัตราคงที่ ในยามที่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านประสิทธิภาพ

นิภา ทองไทย (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน ของข้าราชการพลเรือนสามัญ ในสำนักนายกรัฐมนตรี พบว่าความก้าวหน้าของงาน เงินเดือนและการเลื่อนขั้นเป็นปัจจัยเสริมแรงให้แก่ข้าราชการทำงานอย่างไม่ต้องกังวล ผู้ร่วมงานและบรรยากาศที่ดีในห้องทำงานเป็นสิ่งสำคัญในการทำงาน อุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ ความมั่นคงของงาน การมีอิสรภาพในการตัดสินใจ ความพึงพอใจในการทำงานความสามัคคีของผู้ร่วมงาน การเอาใจใส่ของผู้บังคับบัญชา การมอบหมายงานที่ตรงกับความรู้ ความสามารถ มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน และความล่าช้าหรือความคล่องตัวของงานขึ้นอยู่ความสามารถ

ของข้าราชการในหน่วยงานนั้นส่วนราชการต่างๆ จึงควรจะได้มีการฝึกอบรมข้าราชการอย่างน้อยปีละครั้ง

พรทิพย์ ดีสมโชค (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีต่อธนาคารพาณิชย์ของไทย พบว่า เทคโนโลยีสมัยใหม่ก่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดีต่อธนาคารไทยพาณิชย์ไทย แต่ประสิทธิผลที่เกิดขึ้นนี้ เป็นประสิทธิผลระยะสั้นที่เกิดขึ้นโดยตรงจากตัวเทคโนโลยีสมัยใหม่ ประสิทธิผลในระยะยาวจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อธนาคารพาณิชย์ไทยมีทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ผสมผสานกัน

สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของผู้ได้รับการฝึกอบรมในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และการฝึกในสถานประกอบการ พบว่า คุณภาพของผู้ฝึกของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานอยู่ในระดับดี สามารถนำความรู้มาใช้สอนผู้รับการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้ คุณภาพของหลักสูตร และคุณภาพของผู้เข้ารับการฝึก อยู่ในระดับดี และความก้าวหน้า รวมทั้งประสิทธิภาพของการทำงานของสำเร็จการฝึกอบรม จากสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานมีเพิ่มมากขึ้น

เล็ก นาเงิน (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพในอุตสาหกรรมการผลิต ด้วยการลดเวลาการสูญเสียพบว่ามูลเหตุสำคัญที่ทำให้ผลผลิตไม่ได้ตามเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำคือการสูญเสียเวลาในการผลิตซึ่งเกิดจากปัจจัยการผลิตต่างๆดังนี้

1. คน หรือพนักงานที่เกี่ยวข้องในการผลิต ซึ่งมีปัญหาที่ทำให้เกิดการสูญเสียเวลาในการผลิต เช่นการขาดความรู้ ความชำนาญ ขาดความเหมาะสม เป็นต้น
2. เครื่องจักร มีปัญหาในการสูญเสียเวลาในการผลิต เพราะเครื่องมือเครื่องจักรเกิดการขัดข้อง ทำงานได้ไม่เป็นปกติ เนื่องจากไม่มีการดูแลรักษาเครื่องจักรอุปกรณ์เหล่านั้น
3. วัตถุดิบ คือการขาดแคลนวัตถุดิบที่จะนำไปใช้ในการผลิต ทำให้ส่งมอบไม่ทันเวลา
4. การบริหารงาน คือการจัดการด้านการวางแผน การผลิต เวลา กำลังคน ไม่สอดคล้องกัน
5. การเงิน ที่ต้องใช้เป็นต้นทุนในการผลิตทำให้ต้องเสียเงินทุนมาก เนื่องจากการผลิตต้องล่าช้าสูญเสียเวลา และเงินทุนที่ต้องใช้ปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักรที่ขาดการดูแลรักษา

กนกพร ชลายนาวิน (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการทางการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย พบว่า

1. ความต้องการทางการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทยมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

2. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ที่มีระดับตำแหน่งแตกต่างกันมีความต้องการทางการศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน

3. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ที่มีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการทางการศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน

4. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานวิเคราะห์นโยบายและแผนมากที่สุดในเรื่องการขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน

ประหยัด มาคะนอง (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อบริการสาธารณะของหน่วยงานปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา พบว่าประชาชนกลุ่มอาชีพไม่พอใจต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา โดยมีระดับความไม่พึงพอใจในอัตราที่ใกล้เคียงกัน สาเหตุของการให้บริการสาธารณะไม่ตรงตามความต้องการของประชาชน สรุปได้ว่าเนื่องมาจากปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัญหาด้านการคลัง ปัญหาด้านการควบคุมเทศบาล ปัญหาตัวบุคคล และปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา

อัญชลี เหล่าติพิงษ์ (2543) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อการบริการของศูนย์บริการสาธารณสุขในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพอใจในการบริการของศูนย์บริการสาธารณสุข ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่รู้จักศูนย์บริการสาธารณสุข เนื่องจากศูนย์อยู่ใกล้บ้านจึงสะดวก ประหยัดเวลาอีกทั้งค่าบริการไม่แพง ส่วนความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ ผู้มาใช้บริการเห็นว่าแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ให้คำแนะนำ และอธิบายข้อสงสัยให้ทราบเสมอ นอกจากนี้การวิจัยดังกล่าวยังเป็นการศึกษาความคิดเห็นในด้านการให้บริการอย่างกว้างๆเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ซับซ้อนสำหรับผู้สนใจต่อไปในอนาคต ซึ่งจะเห็นได้จากการศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขบริการศูนย์บริการสาธารณสุข ปรากฏว่าผู้บริการส่วนใหญ่เห็นว่า การบริการที่มีอยู่แล้วในขณะนี้เหมาะสมดีอยู่แล้ว ซึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้ใช้บริการพอใจกับการบริการที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับค่าบริการที่เสียในราคาถูก หรืออาจจะเป็นเพราะระดับการศึกษาที่ค่อนข้างต่ำ ทำให้ผู้ใช้บริการไม่กล้าออกความเห็น ยิ่งไปกว่านั้น นิสัยคนไทยมักจะเป็นคนเกรงใจผู้อื่น เมื่อได้รับบริการที่สะดวกพอใจที่ได้รับเท่าที่ฝ่ายให้บริการเสนอมาให้

พิมพ์ศิริ ณ เชียงใหม่ (2544) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้มารับบริการ หน่วยผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลเลิดสิน ในแต่ละหน่วยงานคือ หน่วยเวชระเบียน หน่วยตรวจโรค และห้องยา พบว่า ความสามารถของการบริการมีผลกระทบต่อความพึงพอใจของผู้มารับบริการมาก คือ ผู้มารับบริการมีความรู้สึกไม่พึงพอใจกับการรอคอย และเมื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของทั้ง 3 หน่วยงานพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจของผู้มารับบริการ คือ ระดับการศึกษา และการใช้เวลาทั้งหมดในโรงพยาบาล

มนีวรรณ ตันไทย (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การให้บริการของเจ้าหน้าที่กองควบคุมยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพในการทำงาน โดยยึดจากความพึงพอใจของประชาชน พบว่า พฤติกรรมในการ ให้บริการของเจ้าหน้าที่กองควบคุมยา มีลักษณะค้ำึงถึงตัวบุคคลสูงและยิ่งการให้บริการแบบ ค้ำึงถึงตัวบุคคลสูงมากเท่าใด ก็ยิ่งทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจมากเท่านั้น การประเมินค่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนหลังการรับบริการปรากฏว่า อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

งานวิจัยต่างประเทศ

ผลการศึกษาของโบแมน และนอร์แมน ซึ่งทำการศึกษาทัศนคติของนักศึกษา มหาวิทยาลัยไวโอมิง พบว่า การให้บริการสาธารณะในภาครัฐบาลยังมีความคล่องตัวน้อยกว่าการ ให้บริการสาธารณะในภาคเอกชน และไม่ควรจะมีลักษณะของงานแบบประจำวันอีกต่อไปคุณภาพ ของผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้ให้บริการนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้องค์การหรือหน่วยงานบรรลุเป้าหมาย ได้ โดยจะต้องมีการแก้ไขภาพพจน์ที่ไม่ดีของการจ้างงานให้ดีขึ้น ด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจ เริ่มแรก คือจะต้องมีการปรับปรุงมาตรฐานในการสรรหาบุคคลเข้ามาทำงาน มีการให้ข้อมูลข่าวสารที่ดี สร้างความกระตือรือร้นให้เกิดขึ้นในการทำงาน จะต้องมีการสร้างรูปแบบที่เป็นมาตรฐานในการ ให้บริการสาธารณะไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสวัสดิการ นันทนาการ หรือด้านอนามัย ประเด็นสำคัญ คือ จะต้องทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจสนใจทำงาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การทำสารนิพนธ์ครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาถึงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวิธีการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลและข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แหล่งข้อมูลและข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูล

ได้จากเอกสารที่กรมสรรพากรได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ ณ วันที่ 30 ก.ย. 47

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

- 1.1. ผลการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของปีภาษี 2545 , 2546
- 1.2. ผลการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบเอกสารของปีภาษี 2545 , 2546
- 1.3. ต้นทุนในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของปีภาษี 2545 , 2546
- 1.4. ต้นทุนในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบเอกสารของปีภาษี 2545 2546

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้แบบบันทึกข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมาใช้ในการบันทึกข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เฉพาะเรื่องผลการจัดเก็บภาษี และค่าใช้จ่าย ซึ่งจะ

นำมาใช้ในการคำนวณต่างๆ ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการสร้างแบบบันทึกข้อมูลทางด้านการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16

2.2.2 สร้างแบบบันทึกข้อมูลของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ผ่านระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ตามความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นลักษณะข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary) ที่เป็น ข้อมูลที่ได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 โดยนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลจากแบบบันทึก มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าS.D. Z-test และ t-test ในการวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี ของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้สถิติ Z-test

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบประสิทธิภาพด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้สถิติ Z-test

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายผันแปร และค่าใช้จ่ายรวมจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้สถิติ t-test

5. สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ อัตราส่วนแสดงค่าประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 อัตราส่วนแสดงค่าประสิทธิภาพ เพื่อใช้แปลความหมายของประสิทธิภาพ ด้านฐานภาษี และด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี

$$\begin{aligned}
 \text{ประสิทธิภาพด้านฐานภาษี} &= \frac{\text{ฐานภาษี}_{\text{เอกสาร}}}{\text{ค่าใช้จ่าย}_{\text{เอกสาร}}} \\
 &= \frac{\text{ฐานภาษี}_{\text{อิเล็กทรอนิกส์}}}{\text{ค่าใช้จ่าย}_{\text{อิเล็กทรอนิกส์}}} \\
 &= \frac{\text{รายได้จากการจัดเก็บภาษี}_{\text{เอกสาร}}}{\text{รายได้จากการจัดเก็บภาษี}_{\text{เอกสาร}}} \\
 &= \frac{\text{รายได้จากการจัดเก็บภาษี}_{\text{อิเล็กทรอนิกส์}}}{\text{รายได้จากการจัดเก็บภาษี}_{\text{อิเล็กทรอนิกส์}}}
 \end{aligned}$$

5.1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ยของตัวอย่าง (Mean) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง (เชิดศักดิ์ ไชวสินธุ์ 2527 : 87)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ = คะแนนเฉลี่ยของตัวอย่าง
 $\sum x$ = ผลรวมคะแนนทั้งหมด
 n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

5.1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อให้แปล

ความหมายของข้อมูลในด้านต่างๆ จากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2531 : 152)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	=	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	X^2	=	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

5.1.4 ค่า t – test สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ค่า t – test (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2541: 155) ในการวิเคราะห์ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่มโดยค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มไม่เท่ากัน ($\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	=	ค่าสถิติที่ทดสอบที่มีการแจกแจงแบบที
	$\bar{X}_1$	=	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	=	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	=	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	=	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

5.1.5 ค่า Z-test สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างในเรื่องประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ค่า Z - test (ชูศรี วงศ์รัตนะ 2541: 204) ในการวิเคราะห์ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอัตราส่วนแสดงค่าประสิทธิภาพด้านฐานภาษี และด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีของกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน

$$Z = \frac{p_1 - p_2}{\sqrt{pq \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

ส่วนที่ 1 ประสิทธิภาพด้านฐานภาษี

เมื่อ Z = ค่าสถิติที่ทดสอบความแตกต่างของสัดส่วน 2 กลุ่ม

$$p_1 = \frac{\text{ฐานภาษีเอกสาร}}{\text{ค่าใช้จ่ายเอกสาร}}$$

$$p_2 = \frac{\text{ฐานภาษีอิเล็กทรอนิกส์}}{\text{ค่าใช้จ่ายอิเล็กทรอนิกส์}}$$

$$p = \frac{\text{ฐานภาษีเอกสาร} + \text{ฐานภาษีอิเล็กทรอนิกส์}}{\text{ค่าใช้จ่ายเอกสาร} + \text{ค่าใช้จ่ายอิเล็กทรอนิกส์}}$$

$$q = 1 - p$$

$$n_1 = \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1}$$

$$n_2 = \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2}$$

ส่วนที่ 2 ประสิทธิภาพด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี

เมื่อ Z = ค่าสถิติที่ทดสอบความแตกต่างของสัดส่วน 2 กลุ่ม

$$p_1 = \frac{\text{รายได้จากการจัดเก็บภาษี}_{\text{เอกสาร}}}{\text{ค่าใช้จ่าย}_{\text{เอกสาร}}}$$

$$p_2 = \frac{\text{รายได้จากการจัดเก็บภาษี}_{\text{อิเล็กทรอนิกส์}}}{\text{ค่าใช้จ่าย}_{\text{อิเล็กทรอนิกส์}}}$$

$$P = \frac{\text{รายได้จากการจัดเก็บภาษี}_{\text{เอกสาร}} + \text{รายได้จากการจัดเก็บภาษี}_{\text{อิเล็กทรอนิกส์}}}{\text{ค่าใช้จ่าย}_{\text{เอกสาร}} + \text{ค่าใช้จ่าย}_{\text{อิเล็กทรอนิกส์}}}$$

$$q = 1 - p$$

$$n_1 = \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1}$$

$$n_2 = \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2}$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษา เรื่อง การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ กรณีศึกษา : สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ศึกษาข้อมูลของปี 2545 และ ปี 2546 โดยพิจารณาในด้านการขยายฐานภาษี ด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี และด้านค่าใช้จ่ายในการเก็บภาษี การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ = ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
- S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- Z = ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน (Z - test)
- t = ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน (t - test)
- $*$ = นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- Eff. = ประสิทธิภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ในปี 2545 และ ปี 2546 แบ่งออกเป็น เขตบางกอกน้อย เขตคลองสาน เขตบางกอกใหญ่ และเขตธนบุรี

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้าน รายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในปี 2545 และ ปี 2546 แบ่งออกเป็น เขตบางกอกน้อย เขตคลองสาน เขตบางกอกใหญ่ และเขตธนบุรี

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบข้อมูลค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายในการเก็บ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในปี 2545 และ ปี 2546

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านการขยายฐานภาษี ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร คร 16 ในปีภาษี 2545 และ ปีภาษี 2546

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการขยายฐานภาษีของแต่ละเขต ในความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 สามารถสรุปได้ในตาราง 2 - 11

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในเขตบางกอกน้อย

ปีภาษี	ระบบเอกสาร				ระบบอิเล็กทรอนิกส์				Z	p
	รวม (คน)	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$ (คน)	S.D.	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$ (คน)	S.D.			
2545	7362	0.00164	863	273.2	0.00194	609	188.4	1.891*	0.014	
2546	8385	0.00152	800	280.5	0.00280	876	267.3			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 2 เมื่อพิจารณาข้อมูลฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อยระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในปีภาษี พ.ศ. 2545 พบว่าฐานภาษีรวมของเขตบางกอกน้อยมีจำนวน 7362 คน โดยมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีในระบบเอกสารเท่ากับ 863 คน และค่าเฉลี่ยของฐานภาษีสระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 609 คน จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของฐานภาษีนั้น พบว่าระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี เท่ากับ 0.00194 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีเท่ากับ 0.00164 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร

เมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบเอกสารมีค่า S.D. สูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่าข้อมูลฐานภาษีของระบบเอกสารในแต่ละแขวงของเขตบางกอกน้อย นั้นมีความแตกต่างมากกว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยพบว่าระบบเอกสาร ภายในแขวงอรุณอมรินทร์ มีจำนวนฐานภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 1247 คน และในแขวงบางขุนนนท์ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 490 คน ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแขวงอรุณอมรินทร์ มีจำนวนฐานภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 856 คน และในแขวงบางขุนนนท์ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 345 คน ซึ่งแตกต่างกันน้อยกว่าระบบเอกสาร แสดงว่าความแตกต่างของฐานภาษีภายในเขตบางกอกน้อย ระบบเอกสารมีความแตกต่างในจำนวนฐานภาษีมากกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์

ปีภาษี พ.ศ. 2546 ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าฐานภาษีรวมของเขตบางกอกน้อยมีจำนวน 8385 คน โดยมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีในระบบเอกสารเท่ากับ 800 คน และค่าเฉลี่ยของฐานภาษีสystemอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 876 คน จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของฐานภาษีน้น พบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่าระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี เท่ากับ 0.00280 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีเท่ากับ 0.00152 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร และเมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบเอกสาร มีค่า S.D. สูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่าข้อมูลฐานภาษีของระบบเอกสารในแต่ละแขวงของเขตบางกอกน้อย นั้นมีความแตกต่างมากกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยพบว่าระบบเอกสาร ภายในแขวง อรุณอมรินทร์ มีจำนวนฐานภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 1159 คน และในแขวงบางขุนนนท์ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 421 คน ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแขวงอรุณอมรินทร์ มีจำนวนฐานภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 1218 คน และในแขวงบางขุนนนท์ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 494 คน ซึ่งแตกต่างกันน้อยกว่าระบบเอกสาร แสดงว่าความแตกต่างของฐานภาษีภายในเขตบางกอกน้อย ระบบเอกสารมีความแตกต่างในจำนวนฐานภาษีมากกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบข้อมูลฐานภาษีระหว่างปี 2545 และ 2546 พบว่า จำนวนฐานภาษีของปี 2545 มีจำนวนเท่ากับ 7362 คน และจำนวนฐานภาษีของปี 2546 มีค่าเท่ากับ 8385 คน แสดงว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจากการที่มีจำนวนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถแสดงข้อมูลเปรียบเทียบของฐานภาษีเขตบางกอกน้อยระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษีพ.ศ. 2545 – 2546 ได้ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของฐานภาษีของเขตบางกอกน้อย ในปีภาษี 2545 และ 2546

แขวง / ตำบล	ปีภาษี 2545			ปีภาษี 2546		
	ระบบเอกสาร	ระบบอิเล็กทรอนิกส์		ระบบเอกสาร	ระบบอิเล็กทรอนิกส์	
	ราย (คน)	ราย (คน)	รวม	ราย (คน)	ราย (คน)	รวม
อรุณัมรินทร์	1,247	856	2,103	1,159	1,218	2,377
ศิริราช	945	691	1,636	908	1,012	1,920
บ้านช่างหล่อ	841	612	1,453	874	821	1,695
บางขุนศรี	794	541	1,335	641	837	1,478
บางขุนนนท์	490	345	835	421	494	915
รวม	4,317	3,045	7,362	4,003	4,382	8,385
— X	863	609		800	876	
S.D.	273.2	188.4		280.5	267.3	

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 3 ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อย ในระบบเอกสารมีฐานภาษีรวม เท่ากับ 4317 คน และในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีฐานภาษีรวม เท่ากับ 3045 คน แสดงว่าระบบเอกสารมีความสามารถในการขยายฐานมากกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของฐานภาษีนั้นพบว่าในระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่า การจัดเก็บภาษี ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเขตบางกอกน้อยนั้นพบว่า แขวงอรุณัมรินทร์ มีฐานภาษีสูงสุด อันดับรองลงมาคือแขวงศิริราช และที่น้อยที่สุดคือ แขวงบางขุนนนท์

ในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อย ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีฐานภาษีรวม เท่ากับ 4382 คน และในระบบเอกสารมีฐานภาษีรวม เท่ากับ 4003 คน แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีความสามารถในการขยายฐานมากกว่า ระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของฐานภาษีนั้นพบว่าในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่า การจัดเก็บภาษี ระบบเอกสาร โดยที่เขตบางกอกน้อยนั้นพบว่า แขวงอรุณัมรินทร์ มีฐานภาษีสูงสุด อันดับรองลงมาคือแขวงศิริราช และที่น้อยที่สุดคือ แขวงบางขุนนนท์

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในเขตคลองสาน

ปีภาษี	ระบบเอกสาร				ระบบอิเล็กทรอนิกส์				Z	p
	รวม (คน)	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$ (คน)	S.D.	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$ (คน)	S.D.			
2545	7151	0.00146	960	168.6	0.00211	823	225.4	1.657*	0.013	
2546	7667	0.00142	934	154.1	0.00251	983	150.4			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 4 เมื่อพิจารณาข้อมูลฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสานระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในปีภาษี พ.ศ. 2545 พบว่าฐานภาษีรวมของเขตคลองสานมีจำนวน 7151 คน โดยมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีในระบบเอกสารเท่ากับ 960 คน และค่าเฉลี่ยของฐานภาษีสระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 823 คน จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของฐานภาษีนั้น พบว่าระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพ ในการขยายฐานภาษี จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี เท่ากับ 0.00211 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีเท่ากับ 0.00146 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่า S.D. สูงกว่าระบบเอกสาร แสดงว่าข้อมูลฐานภาษีของระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละแขวงของเขตคลองสานนั้นมีความแตกต่างมากกว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบเอกสาร โดยพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ ภายในแขวงบางลำภูล่าง มีจำนวนฐานภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 1054 คน และในแขวงคลองตันไทร มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 613 คน ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบเอกสารในแขวงคลองสาน มีจำนวนฐานภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 1152 คน และในแขวงคลองตันไทร มีจำนวนน้อยที่สุดเป็น

จำนวน 794 คน ซึ่งแตกต่างกันน้อยกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่าความแตกต่างของฐานภาษีภายในเขตคลองสาน ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีความแตกต่างในจำนวนฐานภาษีมากกว่าระบบเอกสาร

ปีภาษี พ.ศ. 2546 ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าฐานภาษีรวมของเขตคลองสานมีจำนวน 7667 คน โดยมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีในระบบเอกสารเท่ากับ 934 คน และค่าเฉลี่ยของฐานภาษีระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 983 คน จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของฐานภาษีนั้น พบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่าระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี เท่ากับ 0.00251 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีเท่ากับ 0.00142 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร และเมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบเอกสารมีค่า S.D. สูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่าข้อมูลฐานภาษีของระบบเอกสารในแต่ละแขวงของเขตคลองสาน นั้นมีความแตกต่างมากกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยพบว่าระบบเอกสาร ภายในแขวงคลองสาน มีจำนวนฐานภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 1106 คน และในแขวงสมเด็จพระเจ้าพระยา มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 794 คน ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแขวงบางลำภูล่าง มีจำนวนฐานภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 1141 คน และในแขวงสมเด็จพระเจ้าพระยา มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 842 คน ซึ่งแตกต่างกันน้อยกว่าระบบเอกสาร แสดงว่าความแตกต่างของฐานภาษีภายในเขตคลองสาน ระบบเอกสารมีความแตกต่างในจำนวนฐานภาษีมากกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบข้อมูลฐานภาษีระหว่างปี 2545 และ 2546 พบว่า จำนวนฐานภาษีของปี 2545 มีจำนวนเท่ากับ 7151 คน และจำนวนฐานภาษีของปี 2546 มีค่าเท่ากับ 7667 คน แสดงว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจากการที่มีจำนวนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถแสดงข้อมูลเปรียบเทียบของฐานภาษีเขตคลองสานระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษีพ.ศ. 2545 – 2546 ได้ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของฐานภาษีของเขตคลองสาน ในปีภาษี 2545 และ 2546

แขวง / ตำบล	ปีภาษี 2545			ปีภาษี 2546		
	ระบบเอกสาร	ระบบอิเล็กทรอนิกส์		ระบบเอกสาร	ระบบอิเล็กทรอนิกส์	
	ราย (คน)	ราย (คน)	รวม	ราย (คน)	ราย (คน)	รวม
คลองสาน	1,152	978	2,130	1,106	1,081	2,187
บางลำภูล่าง	1,049	1,054	2,103	1,022	1,141	2,163
สมเด็จพระเจ้าพระยา	846	647	1,493	794	842	1,636
คลองตันไทร	794	613	1,407	814	867	1,681
รวม	3,841	3,310	7,151	3,736	3,931	7,667
X	960	823		934	983	
S.D.	168.6	225.4		154.1	150.4	

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 5 ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสาน ในระบบเอกสารมีฐานภาษีรวม เท่ากับ 3841 คน และในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีฐานภาษีรวม เท่ากับ 3310 คน แสดงว่าระบบเอกสารมีความสามารถในการขยายฐานมากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของฐานภาษีนั้นพบว่าในระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่า การจัดเก็บภาษี ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเขตคลองสานนั้นพบว่า แขวงคลองสาน มีฐานภาษีสูงที่สุด อันดับรองลงมาคือแขวงบางลำภูล่าง และที่น้อยที่สุดคือ แขวงคลองตันไทร

ในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสาน ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีฐานภาษีรวม เท่ากับ 3931 คน และในระบบเอกสารมีฐานภาษีรวม เท่ากับ 3736 คน แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีความสามารถในการขยายฐานมากกว่า ระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของฐานภาษีนั้นพบว่าในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่า การจัดเก็บภาษี ระบบเอกสาร โดยที่เขตคลองสานนั้นพบว่า แขวงคลองสาน มีฐานภาษีสูงที่สุด อันดับรองลงมาคือแขวงบางลำภูล่าง และที่น้อยที่สุดคือ แขวงคลองตันไทร

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในเขตบางกอกใหญ่

ปีภาษี	ระบบเอกสาร				ระบบอิเล็กทรอนิกส์				Z	p
	รวม (คน)	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$ (คน)	S.D.	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$ (คน)	S.D.			
2545	5938	0.00118	1551	1221.8	0.00181	1418	910.7	2.203*	0.000	
2546	6238	0.00108	1419	970.8	0.00217	1701	1151.8			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 6 เมื่อพิจารณาข้อมูลฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในปีภาษี พ.ศ. 2545 พบว่าฐานภาษีรวมของเขตบางกอกใหญ่มีจำนวน 5938 คน โดยมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีในระบบเอกสารเท่ากับ 1551 คน และค่าเฉลี่ยของฐานภาษีสระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 1418 คน จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของฐานภาษีนั้น พบว่าระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี เท่ากับ 0.00181 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีเท่ากับ 0.00118 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบเอกสารมีค่า S.D. สูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่าข้อมูลฐานภาษีของระบบเอกสารในแต่ละแขวงของเขตบางกอกใหญ่ นั้นมีความแตกต่างมากกว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยพบว่าระบบเอกสาร ภายในแขวงวัดท่าพระ มีจำนวนฐานภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 2415 คน และในแขวงวัดอรุณ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 687 คน ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแขวงวัดท่าพระ มีจำนวนฐานภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 2062 คน และในแขวงวัดอรุณ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 774 คน ซึ่ง

แตกต่างกันน้อยกว่าระบบเอกสาร แสดงว่าความแตกต่างของฐานภาษีภายในเขตบางกอกใหญ่ ระบบเอกสารมีความแตกต่างในจำนวนฐานภาษีมากกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์

ปีภาษี พ.ศ. 2546 ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าฐานภาษีรวมของเขตบางกอกใหญ่มีจำนวน 6283 คน โดยมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีในระบบเอกสารเท่ากับ 1419 คน และค่าเฉลี่ยของฐานภาษีระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 1701 คน จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของฐานภาษีนี้นั้น พบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่าระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี เท่ากับ 0.00217 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีเท่ากับ 0.00108 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร และเมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่า S.D. สูงกว่าระบบเอกสาร แสดงว่าข้อมูลฐานภาษีของระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละแขวงของเขตบางกอกใหญ่นั้นมีความแตกต่างมากกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของระบบเอกสาร โดยพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ ภายในแขวงวัดท่าพระ มีจำนวนฐานภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 2515 คน และในแขวงวัดอรุณ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 886 คน ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบเอกสารในแขวงวัดท่าพระ มีจำนวนฐานภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 2105 คน และในแขวงวัดอรุณ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 732 คน ซึ่งแตกต่างกันน้อยกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่าความแตกต่างของฐานภาษีภายในเขตบางกอกใหญ่ ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีความแตกต่างในจำนวนฐานภาษีมากกว่าระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบข้อมูลฐานภาษีระหว่างปี 2545 และ 2546 พบว่า จำนวนฐานภาษีของปี 2545 มีจำนวนเท่ากับ 5938 คน และจำนวนฐานภาษีของปี 2546 มีค่าเท่ากับ 6238 คน แสดงว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจากการที่มีจำนวนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถแสดงข้อมูลเปรียบเทียบของฐานภาษีเขตบางกอกใหญ่ ระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษีพ.ศ. 2545 – 2546 ได้ดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของฐานภาษีของเขตบางกอกใหญ่ ในปีภาษี 2545 และ 2546

แขวง / ตำบล	ปีภาษี 2545			ปีภาษี 2546		
	ระบบเอกสาร	ระบบอิเล็กทรอนิกส์		ระบบเอกสาร	ระบบอิเล็กทรอนิกส์	
	ราย (คน)	ราย (คน)	รวม	ราย (คน)	ราย (คน)	รวม
วัดท่าพระ	2,415	2,062	4,477	2,105	2,515	4,620
วัดอรุณ	687	774	1,461	732	886	1,618
รวม	3,102	2,836	5,938	2,837	3,401	6,238
—						
X	1551	1418		1419	1701	
S.D.	1221.8	910.7		970.8	1151.8	

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 7 ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ ในระบบเอกสารมีฐานภาษีรวม เท่ากับ 3102 คน และในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีฐานภาษีรวม เท่ากับ 2836 คน แสดงว่าระบบเอกสารมีความสามารถในการขยายฐานมากกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของฐานภาษีนั้นพบว่าในระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่า การจัดเก็บภาษี ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเขตบางกอกใหญ่ นั้นพบว่า แขวงวัดท่าพระ มีฐานภาษีสูงที่สุด และที่น้อยที่สุดคือ แขวงวัดอรุณ

ในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีฐานภาษีรวม เท่ากับ 3401 คน และในระบบเอกสารมีฐานภาษีรวม เท่ากับ 2837 คน แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีความสามารถในการขยายฐานมากกว่า ระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของฐานภาษีนั้นพบว่าในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่า การจัดเก็บภาษี ระบบเอกสาร โดยที่เขตบางกอกใหญ่ นั้นพบว่า แขวงวัดท่าพระ มีฐานภาษีสูงที่สุด และที่น้อยที่สุดคือ แขวงวัดอรุณ

ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในเขตธนบุรี

ปีภาษี	ระบบเอกสาร				ระบบอิเล็กทรอนิกส์				Z	p
	รวม (คน)	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$ (คน)	S.D.	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$ (คน)	S.D.			
2545	5173	0.00104	550	192.9	0.00155	485	91.8	2.491*	0.023	
2546	5682	0.00095	501	185.1	0.00203	635	148.1			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 8 เมื่อพิจารณาข้อมูลฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรีระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในปีภาษี พ.ศ. 2545 พบว่าฐานภาษีรวมของเขตธนบุรีมีจำนวน 5173 คน โดยมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีในระบบเอกสารเท่ากับ 550 คน และค่าเฉลี่ยของฐานภาษีระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 485 คน จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของฐานภาษีนั้น พบว่าระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีเท่ากับ 0.00155 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีเท่ากับ 0.00104 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบเอกสารมีค่า S.D. สูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่าข้อมูลฐานภาษีของระบบเอกสารในแต่ละแขวงของเขตธนบุรี นั้นมีความแตกต่างมากกว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยพบว่าระบบเอกสาร ภายในแขวงวัดกัลยาณ์ มีจำนวนฐานภาษี สูงที่สุดเป็นจำนวน 728 คน และในแขวงบุคโล มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 241 คน ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแขวงหิรัญรูจี มีจำนวนฐานภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 598 คน และในแขวงตลาดกวี มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 402 คน ซึ่งแตกต่างกันน้อยกว่าระบบเอกสาร

แสดงว่าความแตกต่างของฐานภาษีภายในเขตธนบุรี ระบบเอกสารมีความแตกต่างในจำนวนฐานภาษีมากกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์

ปีภาษี พ.ศ. 2546 ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าฐานภาษีรวมของเขตธนบุรีมีจำนวน 5682 คน โดยมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีในระบบเอกสารเท่ากับ 501 คน และค่าเฉลี่ยของฐานภาษีระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 635 คน จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของฐานภาษีนั้น พบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่าระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี เท่ากับ 0.00203 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีเท่ากับ 0.00095 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร และเมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบเอกสารมีค่า S.D. สูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่าข้อมูลฐานภาษีของระบบเอกสารในแต่ละแขวงของเขตธนบุรี นั้นมีความแตกต่างมากกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยพบว่าระบบเอกสาร ภายในแขวงหิรัญบุรี มีจำนวนฐานภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 711 คน และในแขวงตลาดกวี มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 307 คน ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแขวงหิรัญบุรี มีจำนวนฐานภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 846 คน และในแขวงบุคโล มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 408 คน ซึ่งแตกต่างกันน้อยกว่าระบบเอกสาร แสดงว่าความแตกต่างของฐานภาษีภายในเขตธนบุรี ระบบเอกสารมีความแตกต่างในจำนวนฐานภาษีมากกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบข้อมูลฐานภาษีระหว่างปี 2545 และ 2546 พบว่า จำนวนฐานภาษีของปี 2545 มีจำนวนเท่ากับ 5173 คน และจำนวนฐานภาษีของปี 2546 มีค่าเท่ากับ 5682 คน แสดงว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรีมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจากการที่มีจำนวนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถแสดงข้อมูลเปรียบเทียบของฐานภาษีเขตธนบุรี ระหว่างระบบเอกสารและระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษีพ.ศ. 2545 – 2546 ได้ดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของฐานภาษีของเขตธนบุรี ในปีภาษี 2545 และ 2546

แขวง / ตำบล	ปีภาษี 2545			ปีภาษี 2546		
	ระบบเอกสาร	ระบบอิเล็กทรอนิกส์		ระบบเอกสาร	ระบบอิเล็กทรอนิกส์	
	ราย (คน)	ราย (คน)	รวม	ราย (คน)	ราย (คน)	รวม
หิรัญบุรี	648	598	1,246	711	846	1,557
วัดกัลยาณ	728	552	1,280	531	814	1,345
บางยี่เรือ	642	486	1,128	427	514	941
ตลาดก	489	402	891	307	442	749
บุคโล	241	423	664	339	408	747
รวม	2,748	2,425	5,173	2,506	3,176	5,682
เฉลี่ย	550	485		501	635	
S.D.	192.9	91.8		185.1	148.1	

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 9 ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรี ในระบบเอกสารมีฐานภาษีรวม เท่ากับ 2748 คน และในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีฐานภาษีรวม เท่ากับ 2425 คน แสดงว่าระบบเอกสารมีความสามารถในการขยายฐานมากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของฐานภาษีนั้นพบว่าในระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่า การจัดเก็บภาษี ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเขตธนบุรีนั้นพบว่า แขวงวัดกัลยาณ มีฐานภาษีสูงสุด อันดับรองลงมาคือแขวงหิรัญบุรี และที่น้อยที่สุดคือ แขวงบุคโล

ในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรีในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีฐานภาษีรวม เท่ากับ 3176 คน และในระบบเอกสารมีฐานภาษีรวม เท่ากับ 2506 คน แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีความสามารถในการขยายฐานมากกว่า ระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของฐานภาษีนั้นพบว่าในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่า การจัดเก็บภาษี ระบบเอกสาร โดยที่เขตธนบุรีนั้นพบว่า แขวงหิรัญบุรี มีฐานภาษีสูงสุด อันดับรองลงมาคือแขวงวัดกัลยา และที่น้อยที่สุดคือ แขวงบุคโล

ตาราง 10 ข้อมูลเปรียบเทียบฐานภาษีรวม ของสรรพากรพื้นที่กรุงเทพ 16 ในปี 2545 และ 2546

เขต	ฐานภาษี					
	ปีภาษี 2545			ปีภาษี 2546		
	เอกสาร	อิเล็กทรอนิกส์	รวม	เอกสาร	อิเล็กทรอนิกส์	รวม
	ราย (คน)	ราย (คน)		ราย (คน)	ราย (คน)	
บางกอกน้อย	4317	3045	7362	4003	4382	8385
คลองสาน	3841	3310	7151	3736	3931	7667
บางกอกใหญ่	3102	2836	5938	2837	3401	6238
ธนบุรี	2748	2425	5173	2506	3176	5682
รวม	14008	11616	25624	13082	14890	28272

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 10 เมื่อพิจารณาข้อมูลฐานภาษีรวมของ สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพ 16 ที่ได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปีภาษี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลฐานภาษีรวม โดยแบ่งออกตามเขตได้ดังนี้

จากข้อมูลฐานภาษีรวมของเขตบางกอกน้อย ในปี 2545 นั้นมีจำนวนของฐานภาษีรวมเท่ากับ 7362 คน ซึ่งพบน้อยกว่า ปี 2546 ที่มีจำนวน 8385 คน และเมื่อพิจารณา แยกใน ปี 2545 นั้น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในระบบเอกสาร สามารถจัดเก็บฐานภาษีได้มากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่เมื่อพิจารณาในปี 2546 นั้นจำนวนฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บในระบบเอกสาร มีจำนวนลดลง จาก 4317 คน ลดลง เหลือ 4003 คน แต่ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวนฐานภาษีเพิ่มขึ้น จาก 3045 คน เพิ่มขึ้นเป็น 4382 คน แสดงว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อย ในระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถที่จะเพิ่มจำนวนฐานภาษีได้มากกว่า ระบบเอกสาร

จากข้อมูลฐานภาษีรวมของเขตคลองสาน ในปี 2545 นั้นมีจำนวนของฐานภาษีรวมเท่ากับ 7151 คน ซึ่งพบน้อยกว่า ปี 2546 ที่มีจำนวน 7667 คน และเมื่อพิจารณา แยกใน ปี

2545 นั้น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในระบบเอกสาร สามารถจัดเก็บฐานภาษีได้มากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่เมื่อพิจารณาในปี 2546 นั้นจำนวนฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บในระบบเอกสาร มีจำนวนลดลง จาก 3841 คน ลดลง เหลือ 3736 คน แต่ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีจำนวนฐานภาษีเพิ่มขึ้น จาก 3310 คน เพิ่มขึ้นเป็น 3931 คน แสดงว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสาน ในระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถที่จะเพิ่มจำนวนฐานภาษีได้มากกว่า ระบบเอกสาร

จากข้อมูลฐานภาษีรวมของเขตบางกอกใหญ่ ในปี 2545 นั้นมีจำนวนของฐานภาษีรวมเท่ากับ 5938 คน ซึ่งพบน้อยกว่า ปี 2546 ที่มีจำนวน 6238 คน และเมื่อพิจารณา แยกใน ปี 2545 นั้น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในระบบเอกสาร สามารถจัดเก็บฐานภาษีได้มากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่เมื่อพิจารณาในปี 2546 นั้นจำนวนฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บในระบบเอกสาร มีจำนวนลดลง จาก 3102 คน ลดลง เหลือ 2837 คน แต่ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีจำนวนฐานภาษีเพิ่มขึ้น จาก 2836 คน เพิ่มขึ้นเป็น 3401 คน แสดงว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ ในระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถที่จะเพิ่มจำนวนฐานภาษีได้มากกว่า ระบบเอกสาร

จากข้อมูลฐานภาษีรวมของเขตธนบุรี ในปี 2545 นั้นมีจำนวนของฐานภาษีรวมเท่ากับ 5173 คน ซึ่งพบน้อยกว่า ปี 2546 ที่มีจำนวน 5682 คน และเมื่อพิจารณา แยกใน ปี 2545 นั้น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในระบบเอกสาร สามารถจัดเก็บฐานภาษีได้มากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่เมื่อพิจารณาในปี 2546 นั้นจำนวนฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บในระบบเอกสาร มีจำนวนลดลง จาก 2748 คน ลดลง เหลือ 2506 คน แต่ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีจำนวนฐานภาษีเพิ่มขึ้น จาก 2425 คน เพิ่มขึ้นเป็น 3176 คน แสดงว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรี ในระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถที่จะเพิ่มจำนวนฐานภาษีได้มากกว่า ระบบเอกสาร

ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี ในปี 2545 และ 2546

ระบบ	ฐานภาษี (คน)			ค่าใช้จ่าย (บาท)	Eff.
	2545	2546	รวม		
ระบบเอกสาร	14,008	13,082	27,090	2,624,440	0.0103
ระบบอิเล็กทรอนิกส์	11,616	14,890	26,512	1,563,580	0.0169

จากตาราง 11 พิจารณาถึงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้นสามารถพิจารณาการเปรียบเทียบประสิทธิภาพจากอัตราส่วนค่าร้อยละ ของฐานภาษีต่อค่าใช้จ่าย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ปี พ.ศ. 2545 พบว่าจำนวนฐานภาษีจากระบบเอกสารมีจำนวนมากกว่า การจัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์ และในปี พ.ศ. 2546 พบว่าจำนวนฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์มีจำนวนมากกว่า การจัดเก็บในระบบเอกสาร แต่โดยรวมแล้วการจัดเก็บในระบบเอกสารมีจำนวนฐานภาษีมากกว่า และเมื่อพิจารณาทางด้านค่าใช้จ่ายนั้นพบว่า การจัดเก็บในระบบเอกสารมีค่าใช้จ่ายสูงกว่า การจัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์ จากข้อมูลทั้งในส่วนของจำนวนฐานภาษี และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งสองระบบ ที่เกิดขึ้นนี้ สามารถแสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพได้จากอัตราส่วนของ จำนวนฐานภาษีต่อค่าใช้จ่าย โดยที่ การจัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีอัตราส่วน ค่าร้อยละ สูงกว่า การจัดเก็บในระบบเอกสาร แสดงว่า ในการจัดเก็บของระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า การจัดเก็บในระบบเอกสาร แม้ว่าจำนวนฐานภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้มาจะน้อยกว่าจำนวนฐานภาษีของระบบเอกสาร แต่เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายแล้ว พบว่าค่าใช้จ่ายใน ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีจำนวนน้อยกว่า ส่งผลทำให้การจัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพมากกว่าระบบเอกสาร โดยได้พิจารณาจากอัตราส่วนค่าร้อยละของระบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่มากกว่า ระบบเอกสาร

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้าน รายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในปี 2545 และ ปี 2546

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีของแต่ละเขตในความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 สามารถสรุปได้ในตาราง 12 – 21

ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีระหว่างระบบเอกสาร และ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เขตบางกอกน้อย

ปีภาษี	ระบบเอกสาร				ระบบอิเล็กทรอนิกส์			Z	p
	รวม	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$	S.D.		
	(ล้านบาท)		(ล้านบาท)			(ล้านบาท)			
2545	20.238	4.379	2.298	0.727	5.592	1.749	0.723	1.783*	0.026
2546	32.517	5.893	3.093	0.739	10.904	3.410	0.956		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 12 เมื่อพิจารณาข้อมูลด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อยระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในปีภาษี พ.ศ. 2545 พบว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของเขตบางกอกน้อยมีจำนวน 20.238 ล้านบาท โดยมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบเอกสารเท่ากับ 2.298 ล้านบาท และค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 1.749 ล้านบาท จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีนั้น พบว่าระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 5.592 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี

เท่ากับ 4.379 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบเอกสารมีค่า S.D. สูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีของระบบเอกสารในแต่ละแขวงของเขตบางกอกน้อย นั้นมีความแตกต่างมากกว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยพบว่าระบบเอกสาร ภายในแขวงอรุณอมรินทร์ มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 3.320 ล้านบาท และในแขวงบางขุนนนท์ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 1.304 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแขวงอรุณอมรินทร์ มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 2.795 ล้านบาท และในแขวงบางขุนนนท์ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 0.811 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันน้อยกว่าระบบเอกสาร แสดงว่าความแตกต่างของรายได้จากการจัดเก็บภาษีภายในเขตบางกอกน้อย ระบบเอกสารมีความแตกต่างในจำนวนฐานภาษีมากกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์

ปีภาษี พ.ศ. 2546 ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของเขตบางกอกน้อยมีจำนวน 32.517 ล้านบาท โดยมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบเอกสารเท่ากับ 3.093 ล้านบาท และค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 3.410 ล้านบาท จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีนั้น พบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่าระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 10.904 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 5.893 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร และเมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่า S.D. สูงกว่าระบบเอกสาร แสดงว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีของระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละแขวงของเขตบางกอกน้อย นั้นมีความแตกต่างมากกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบเอกสาร โดยพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ ภายในแขวง อรุณอมรินทร์ มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 4.610 ล้านบาท และในแขวงบ้านช่างหล่อ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 2.318 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบเอกสารในแขวงอรุณอมรินทร์ มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 4.096 ล้านบาท และในแขวงบางขุนนนท์ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 2.271 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันน้อยกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่าความแตกต่างของรายได้จากการจัดเก็บภาษีภายในเขตบางกอกน้อย ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีความแตกต่างในจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่าระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายได้จากการจัดเก็บภาษีระหว่างปี 2545 และ 2546 พบว่า จำนวน

รายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของปี 2545 มีจำนวนเท่ากับ 20.238 ล้านบาท และจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของปี 2546 มีค่าเท่ากับ 32.517 ล้านบาท แสดงว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจากการที่มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถแสดงข้อมูลเปรียบเทียบของรายได้จากการจัดเก็บภาษีเขตบางกอกน้อยระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษีพ.ศ. 2545 – 2546 ได้ดังตาราง 13

ตาราง 13 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี เขตบางกอกน้อย

แขวง / ตำบล	ปีภาษี 2545			ปีภาษี 2546		
	ระบบเอกสาร (ล้านบาท)	ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (ล้านบาท)	รวม	ระบบเอกสาร (ล้านบาท)	ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (ล้านบาท)	รวม
อรุณอัมรินทร์	3.320	2.795	6.115	4.096	4.610	8.706
ศิริราช	2.516	1.837	4.353	3.592	3.924	7.516
บ้านช่างหล่อ	2.239	1.433	3.672	2.632	2.318	4.950
บางขุนศรี	2.114	1.869	3.983	2.876	3.632	6.508
บางขุนนนท์	1.304	0.811	2.115	2.271	2.566	4.837
รวม	11.493	8.745	20.238	15.467	17.05	32.517
—						
X	2.298	1.749		3.093	3.410	
S.D.	0.727	0.723		0.739	0.956	

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 13 ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อย ในระบบเอกสารมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 11.493 ล้านบาท และในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 8.745 ล้านบาท แสดงว่าระบบเอกสารมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีนั้นพบว่าในระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงกว่า การจัดเก็บภาษี ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเขตบางกอกน้อยนั้นพบว่า แขวงอรุณอัมรินทร์ มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงสุด อันดับรองลงมาคือ แขวงศิริราช และที่น้อยที่สุดคือ แขวงบางขุนนนท์

ในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อย ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 17.05 ล้านบาท และในระบบเอกสารมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 15.467 ล้านบาท แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีนั้นพบว่าในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงกว่า การจัดเก็บภาษี ระบบเอกสาร โดยที่เขตบางกอกน้อยนั้นพบว่า แขวงอรุณอมรินทร์ มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุด อันดับรองลงมาคือแขวงศิริราช และที่น้อยที่สุดคือ แขวงบางขุนนนท์

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีระหว่างระบบเอกสาร และ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เขตคลองสาน

ปีภาษี	ระบบเอกสาร				ระบบอิเล็กทรอนิกส์				Z	p
	รวม (ล้านบาท)	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$ (ล้านบาท)	S.D.	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$ (ล้านบาท)	S.D.			
2545	19.349	4.157	2.727	0.479	5.397	2.109	0.849	0.144*	0.005	
2546	27.817	5.309	3.483	0.472	8.878	3.470	0.605			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 14 เมื่อพิจารณาข้อมูลด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสานระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในปีภาษี พ.ศ. 2545 พบว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของเขตคลองสานมีจำนวน 19.349 ล้านบาท โดยมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบเอกสารเท่ากับ 2.727 ล้านบาท และค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 2.109 ล้านบาท จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีนั้น พบว่าระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อ

พิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 5.397 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 4.157 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่า S.D. สูงกว่าระบบเอกสาร แสดงว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีของระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละแขวงของเขตคลองสานนั้นมีความแตกต่างมากกว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบเอกสาร โดยพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ ภายในแขวงบางลำภูล่าง มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 3.026 ล้านบาท และในแขวงคลองตันใต้ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 1.028 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบเอกสารในแขวงคลองสาน มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 3.272 ล้านบาท และในแขวงคลองตันใต้ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 2.255 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันน้อยกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่าความแตกต่างของรายได้จากการจัดเก็บภาษีภายในเขตคลองสานระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีความแตกต่างในจำนวนฐานภาษีมากกว่าระบบเอกสาร

ปีภาษี พ.ศ. 2546 ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของเขตคลองสานมีจำนวน 27.817 ล้านบาท โดยมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบเอกสารเท่ากับ 3.483 ล้านบาท และค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 3.470 ล้านบาท จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีนั้น พบว่าระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีสูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 8.878 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 5.309 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร และเมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่า S.D. สูงกว่าระบบเอกสาร แสดงว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีของระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละแขวงของเขตคลองสานนั้นมีความแตกต่างมากกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบเอกสาร โดยพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ ภายในแขวงบางลำภูล่าง มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 4.211 ล้านบาท และในแขวงคลองตันใต้ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 2.784 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบเอกสารในแขวงบางลำภูล่าง มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 3.982 ล้านบาท และในแขวงสมเด็จพระนเรศวรมหาราช มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 2.948 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันน้อยกว่าระบบ

อิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่าความแตกต่างของรายได้จากการจัดเก็บภาษีภายในเขตคลองสานระบบอิเล็กทรอนิกส์มีความแตกต่างในจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่าระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายได้จากการจัดเก็บภาษีระหว่างปี 2545 และ 2546 พบว่า จำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของปี 2545 มีจำนวนเท่ากับ 19.349 ล้านบาท และจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของปี 2546 มีค่าเท่ากับ 27.817 ล้านบาท แสดงว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจากการที่มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถแสดงข้อมูลเปรียบเทียบของรายได้จากการจัดเก็บภาษีเขตคลองสานระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษีพ.ศ. 2545 – 2546 ได้ดังตาราง 15

ตาราง 15 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี เขตคลองสาน

แขวง / ตำบล	ปีภาษี 2545			ปีภาษี 2546		
	ระบบเอกสาร (ล้านบาท)	ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (ล้านบาท)	รวม	ระบบเอกสาร (ล้านบาท)	ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (ล้านบาท)	รวม
คลองสาน	3.272	2.459	5.731	3.762	3.247	7.009
บางลำภูล่าง	2.980	3.026	6.006	3.982	4.211	8.193
สมเด็จพระนเรศวรมหาราช	2.403	1.926	4.329	2.948	3.641	6.589
คลองตันไทร	2.255	1.028	3.283	3.242	2.784	6.026
รวม	10.910	8.439	19.349	13.934	13.883	27.817
X	2.727	2.109		3.483	3.470	
S.D.	0.479	0.424		0.236	0.302	

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 15 ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสานในระบบเอกสารมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 10.910 ล้านบาท และในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 8.439 ล้านบาท แสดงว่าระบบเอกสารมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีนั้นพบว่าในระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงกว่า การ

จัดเก็บภาษี ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเขตคลองสานนั้นพบว่า แขวงคลองสาน มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงสุด อันดับรองลงมาคือ แขวงบางลำภูล่าง และที่น้อยที่สุดคือ แขวงคลองตันเหนือ

ในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสานในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 13.883 ล้านบาท และในระบบเอกสารมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 13.934 ล้านบาท เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีนั้นพบว่าระบบเอกสารมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพียงเล็กน้อยซึ่งไม่มากนักโดยที่เขตคลองสานนั้นพบว่า แขวงบางลำภูล่าง มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงสุด อันดับรองลงมาคือแขวงคลองสาน และที่น้อยที่สุดคือ แขวงคลองตันเหนือ

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีระหว่างระบบเอกสาร และ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เขตบางกอกใหญ่

ปีภาษี	ระบบเอกสาร				ระบบอิเล็กทรอนิกส์				Z	p
	รวม (ล้านบาท)	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$ (ล้านบาท)	S.D.	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$ (ล้านบาท)	S.D.			
2545	17.360	3.368	4.420	4.584	5.448	4.259	3.878	0.646*	0.000	
2546	21.509	3.734	4.900	3.154	7.487	5.854	5.241			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 16 เมื่อพิจารณาข้อมูลด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในปีภาษี พ.ศ. 2545 พบว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของเขตบางกอกใหญ่มีจำนวน 17.360 ล้านบาท โดยมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบเอกสารเท่ากับ 4.420 ล้านบาท และค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 4.259 ล้านบาท จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษี

นั้น พบว่าระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 5.448 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 3.368 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบเอกสารมีค่า S.D. สูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีของระบบเอกสารในแต่ละแขวงของเขตบางกอกใหญ่ นั้นมีความแตกต่างมากกว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยพบว่าระบบเอกสาร ภายในแขวงวัดท่าพระ มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 7.662 ล้านบาท และในแขวงวัดอรุณ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 1.179 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแขวงวัดท่าพระ มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 7.002 ล้านบาท และในแขวงวัดอรุณ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 1.517 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันน้อยกว่าระบบเอกสาร แสดงว่าความแตกต่างของรายได้จากการจัดเก็บภาษีภายในเขตบางกอกใหญ่ ระบบเอกสารมีความแตกต่างในจำนวนฐานภาษีมากกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์

ปีภาษี พ.ศ. 2546 ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของเขตบางกอกใหญ่มีจำนวน 21.509 ล้านบาท โดยมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบเอกสารเท่ากับ 4.900 ล้านบาท และค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 5.854 ล้านบาท จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีนั้น พบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่าระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 7.487 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 3.734 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร และเมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่า S.D. สูงกว่าระบบเอกสาร แสดงว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีของระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละแขวงของเขตบางกอกใหญ่ นั้นมีความแตกต่างมากกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบเอกสาร โดยพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ ภายในแขวงวัดท่าพระ มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 9.560 ล้านบาท และในแขวงวัดอรุณ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 2.148 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบเอกสารในแขวงวัดท่าพระ มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 7.131 ล้านบาท และในแขวงวัดอรุณ มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 2.670 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันน้อยกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์

แสดงว่าความแตกต่างของรายได้จากการจัดเก็บภาษีภายในเขตบางกอกใหญ่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีความแตกต่างในจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่าระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายได้จากการจัดเก็บภาษีระหว่างปี 2545 และ 2546 พบว่า จำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของปี 2545 มีจำนวนเท่ากับ 17.360 ล้านบาท และจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของปี 2546 มีค่าเท่ากับ 21.509 ล้านบาท แสดงว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจากการที่มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถแสดงข้อมูลเปรียบเทียบของรายได้จากการจัดเก็บภาษีเขตบางกอกใหญ่ระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษีพ.ศ. 2545 – 2546 ได้ดังตาราง 17

ตาราง 17 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี เขตบางกอกใหญ่

แขวง / ตำบล	ปีภาษี 2545			ปีภาษี 2546		
	ระบบเอกสาร (ล้านบาท)	ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (ล้านบาท)	รวม	ระบบเอกสาร (ล้านบาท)	ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (ล้านบาท)	รวม
วัดท่าพระ	7.662	7.002	14.664	7.131	9.560	16.691
วัดอรุณ	1.179	1.517	2.696	2.670	2.148	4.818
รวม	8.841	8.519	17.360	9.801	11.708	21.509
—						
X	4.420	4.259		4.900	5.854	
S.D.	4.584	3.878		3.154	5.241	

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 17 ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ในระบบเอกสารมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 8.841 ล้านบาท และในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 8.519 ล้านบาท แสดงว่าระบบเอกสารมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีนั้นพบว่าในระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงกว่า การจัดเก็บภาษี ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเขตบางกอกใหญ่นั้นพบว่า แขวงวัดท่าพระ มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุด และที่น้อยที่สุดคือ แขวงวัดอรุณ

ในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 11.708 ล้านบาท และในระบบเอกสารมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 9.801 ล้านบาท แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีนั้นพบว่าในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงกว่า การจัดเก็บภาษี ระบบเอกสาร โดยที่เขตบางกอกใหญ่นั้นพบว่า แขวงวัดท่าพระ มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุด และที่น้อยที่สุดคือ แขวงวัดอรุณ

ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีระหว่างระบบเอกสาร และ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เขตธนบุรี

ปีภาษี	ระบบเอกสาร				ระบบอิเล็กทรอนิกส์				Z	p
	รวม	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ประสิทธิภาพ	$\bar{X}$	S.D.			
	(ล้านบาท)		(ล้านบาท)			(ล้านบาท)				
2545	14.373	3.079	1.616	0.567	4.023	1.258	0.229	2.627*	0.035	
2546	21.673	3.813	2.001	0.662	7.459	2.332	0.587			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 18 เมื่อพิจารณาข้อมูลด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรีระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในปีภาษี พ.ศ. 2545 พบว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของเขตธนบุรีมีจำนวน 14.373 ล้านบาท โดยมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบเอกสาร เท่ากับ 1.616 ล้านบาท และค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 1.258 ล้านบาท จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีนั้น พบว่าระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณา

เปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 4.023 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 3.079 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบเอกสารมีค่า S.D. สูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีของระบบเอกสารในแต่ละแขวงของเขตธนบุรี นั้นมีความแตกต่างมากกว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยพบว่าระบบเอกสาร ภายในแขวงวัดกัลยาณ์ มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 2.141 ล้านบาท และในแขวงบุคโล มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 0.709 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแขวงวัดกัลยาณ์ มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 1.635 ล้านบาท และในแขวงบุคโล มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 1.026 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันน้อยกว่าระบบเอกสาร แสดงว่าความแตกต่างของรายได้จากการจัดเก็บภาษีภายในเขตธนบุรี ระบบเอกสารมีความแตกต่างในจำนวนฐานภาษีมากกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์

ปีภาษี พ.ศ. 2546 ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของเขตธนบุรีมีจำนวน 21.673 ล้านบาท โดยมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบเอกสารเท่ากับ 2.001 ล้านบาท และค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 2.332 ล้านบาท จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีนั้น พบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษี สูงกว่าระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 7.459 และระบบเอกสารมีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 3.813 แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร และเมื่อพิจารณาที่ค่า S.D. นั้นพบว่าระบบเอกสาร มีค่า S.D. สูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีของระบบเอกสารในแต่ละแขวงของเขตธนบุรี นั้นมีความแตกต่างมากกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยพบว่าระบบเอกสาร ภายในแขวงวัดกัลยาณ์ มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 2.573 ล้านบาท และในแขวงบุคโล มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 1.116 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันมาก และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแขวงวัดกัลยาณ์ มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุดเป็นจำนวน 3.112 ล้านบาท และในแขวงบุคโล มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 1.739 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างกันน้อยกว่าระบบเอกสาร แสดงว่าความแตกต่างของรายได้จากการจัดเก็บภาษีภายในเขตธนบุรีระบบเอกสารมีความแตกต่างในจำนวน

รายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายได้จากการจัดเก็บภาษีระหว่างปี 2545 และ 2546 พบว่า จำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของปี 2545 มีจำนวนเท่ากับ 14.373 ล้านบาท และจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมของปี 2546 มีค่าเท่ากับ 21.673 ล้านบาท แสดงว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรีมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจากการที่มีจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถแสดงข้อมูลเปรียบเทียบของรายได้จากการจัดเก็บภาษีเขตธนบุรีระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษีพ.ศ. 2545 – 2546 ได้ดังตาราง 19

ตาราง 19 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบของด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี เขตธนบุรี

แขวง / ตำบล	ปีภาษี 2545			ปีภาษี 2546		
	ระบบเอกสาร (ล้านบาท)	ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (ล้านบาท)	รวม	ระบบเอกสาร (ล้านบาท)	ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (ล้านบาท)	รวม
หิรัญบุรี	1.906	1.253	3.159	2.570	2.764	5.334
วัดกัลยาณ	2.141	1.635	3.776	2.573	3.112	5.685
บางยี่เรือ	1.888	1.236	3.124	2.254	2.175	4.429
ตลาดกุ	1.438	1.141	2.579	1.496	1.874	3.370
บุคโล	0.709	1.026	1.735	1.116	1.739	2.855
รวม	8.082	6.291	14.373	10.009	11.664	21.673
—						
X	1.616	1.258		2.001	2.332	
S.D.	0.567	0.229		0.662	0.587	

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 19 ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรีในระบบเอกสารมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 8.082 ล้านบาท และในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 6.291 ล้านบาท แสดงว่าระบบเอกสารมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีนั้นพบว่าในระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงกว่า การจัดเก็บ

ภาษี ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเขตธนบุรีนั้นพบว่า แขวงวัดกัลยาณ์ มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุด อันดับรองลงมาคือ แขวงศิริบุญชัย และที่น้อยที่สุดคือ แขวงบุคโล

ในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรี ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 11.664 ล้านบาท และในระบบเอกสารมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวม เท่ากับ 10.009 ล้านบาท แสดงว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีนั้นพบว่าในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงกว่า การจัดเก็บภาษี ระบบเอกสาร โดยที่เขตธนบุรีนั้นพบว่า แขวงวัดกัลยาณ์ มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสูงที่สุด อันดับรองลงมาคือ แขวงศิริบุญชัย และที่น้อยที่สุดคือ แขวงบุคโล

ตาราง 20 ข้อมูลเปรียบเทียบรายได้จากการจัดเก็บภาษี ของสรรพากรพื้นที่กรุงเทพ 16 ในปี 2545 และ 2546

เขต	รายได้จากการจัดเก็บภาษี					
	ปีภาษี 2545			ปีภาษี 2546		
	เอกสาร ล้านบาท	อิเล็กทรอนิกส์ ล้านบาท	รวม	เอกสาร ล้านบาท	อิเล็กทรอนิกส์ ล้านบาท	รวม
บางกอกน้อย	11.493	8.745	20.238	15.467	17.050	32.517
คลองสาน	10.910	8.439	19.349	13.934	13.883	27.817
บางกอกใหญ่	8.841	8.519	17.360	9.801	11.708	21.509
ธนบุรี	8.082	6.291	14.373	10.009	11.664	21.673
รวม	39.326	31.994	71.320	49.211	54.305	103.516

ที่มา : ได้จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลแบบบันทึกภาคผนวก ก.

จากตาราง 20 เมื่อพิจารณาข้อมูลด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี รวมของ สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพ 16 ที่ได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปีภาษี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ.

2546 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี รวม โดยแบ่งออกตามเขตได้ดังนี้

จากข้อมูลด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี รวมของเขตบางกอกน้อย ในปี 2545 นั้นมีจำนวนของด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี รวมเท่ากับ 20.238 ล้านบาท ซึ่งพบน้อยกว่า ปี 2546 ที่มีจำนวน 32.517 ล้านบาท และเมื่อพิจารณา แยกใน ปี 2545 นั้น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในระบบเอกสาร มีรายได้จากการจัดเก็บภาษี มากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่เมื่อพิจารณาในปี 2546 นั้นรายได้จากการจัดเก็บภาษี ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวน 17.050 ล้านบาท ซึ่งมากกว่า รายได้จากการจัดเก็บภาษี ผ่านระบบเอกสารที่มีจำนวน 15.467 ล้านบาท แสดงว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อย ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพมากกว่า อันเนื่องมาจากความสามารถในการเพิ่มจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษี ได้มากกว่าจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบเอกสาร

จากข้อมูลด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี รวมของเขตคลองสาน ในปี 2545 นั้นมีจำนวนของด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี รวมเท่ากับ 19.349 ล้านบาท ซึ่งพบน้อยกว่า ปี 2546 ที่มีจำนวน 21.509 ล้านบาท และเมื่อพิจารณา แยกใน ปี 2545 นั้น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในระบบเอกสาร มีรายได้จากการจัดเก็บภาษี มากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่เมื่อพิจารณาในปี 2546 นั้นรายได้จากการจัดเก็บภาษี ผ่านระบบเอกสารและระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีรายได้จากการจัดเก็บภาษี ใกล้เคียงกันโดยระบบเอกสารมีจำนวน 13.934 ล้านบาท และระบบอิเล็กทรอนิกส์มีจำนวน 13.883 ล้านบาท แสดงว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสาน ทั้งสองระบบมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากความสามารถในการเพิ่มจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษี ได้มากกว่าปี 2545

จากข้อมูลด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี รวมของเขตบางกอกใหญ่ ในปี 2545 นั้นมีจำนวนของด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี รวมเท่ากับ 17.360 ล้านบาท ซึ่งพบน้อยกว่า ปี 2546 ที่มีจำนวน 32.517 ล้านบาท และเมื่อพิจารณา แยกใน ปี 2545 นั้น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในระบบเอกสาร มีรายได้จากการจัดเก็บภาษี มากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่เมื่อพิจารณาในปี 2546 นั้นรายได้จากการจัดเก็บภาษี ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวน 11.708 ล้านบาท ซึ่งมากกว่า รายได้จากการจัดเก็บภาษี ผ่านระบบเอกสารที่มีจำนวน 9.801 ล้านบาท แสดงว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพมากกว่า อันเนื่องมาจากความสามารถในการเพิ่มจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษี ได้มากกว่าจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบเอกสาร

จากข้อมูลด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี รวมของเขตธนบุรี ในปี 2545 นั้นมีจำนวนของด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี รวมเท่ากับ 14.373 ล้านบาท ซึ่งพบน้อยกว่า ปี 2546 ที่มี

จำนวน 21.673 ล้านบาท และเมื่อพิจารณา แยกใน ปี 2545 นั้น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในระบบเอกสาร มีรายได้จากการจัดเก็บภาษี มากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่เมื่อพิจารณาในปี 2546 นั้นรายได้จากการจัดเก็บภาษี ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวน 11.664 ล้านบาท ซึ่งมากกว่า รายได้จากการจัดเก็บภาษี ผ่านระบบเอกสารที่มีจำนวน 10.009 ล้านบาท แสดงว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรี ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพมากกว่า อันเนื่องมาจากความสามารถในการเพิ่มจำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษี ได้มากกว่า จัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบเอกสาร

ตาราง 21 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษี ในปี 2545 และ 2546

ระบบ	รายได้จากการจัดเก็บภาษี (บาท)			ค่าใช้จ่าย (บาท)	Eff.
	2545	2546	รวม		
ระบบเอกสาร	39,326,000	49,211,000	88,537,000	2,624,440	33.73
ระบบอิเล็กทรอนิกส์	31,994,000	54,305,000	86,299,000	1,563,580	55.19

จากตาราง 21 พิจารณาถึงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้นสามารถพิจารณาการเปรียบเทียบประสิทธิภาพจากอัตราส่วนค่าร้อยละ ของรายได้จากการจัดเก็บภาษีรวมต่อค่าใช้จ่าย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ปี พ.ศ. 2545 พบว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษี ของระบบเอกสารมีจำนวนมากกว่า การจัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์ และในปี พ.ศ. 2546 พบว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษี จากระบบอิเล็กทรอนิกส์มีจำนวนมากกว่า การจัดเก็บในระบบเอกสาร แต่โดยรวมแล้วการจัดเก็บในระบบเอกสารมีรายได้จากการจัดเก็บภาษี มากกว่า และเมื่อพิจารณาทางด้านค่าใช้จ่ายนั้นพบว่า การจัดเก็บในระบบเอกสารมีค่าใช้จ่ายสูงกว่า การจัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์ จากข้อมูลทั้งในส่วน ของรายได้จากการจัดเก็บภาษี และ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งสองระบบ ที่เกิดขึ้นนี้ สามารถ

แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพได้จากอัตราส่วนของ จำนวนรายได้จากการจัดเก็บภาษี ต่อ ค่าใช้จ่าย โดยที่ การจัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีอัตราส่วน ค่าร้อยละ สูงกว่า การจัดเก็บในระบบเอกสาร แสดงว่า ในการจัดเก็บของระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า การจัดเก็บในระบบเอกสาร แม้ว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้มาจะน้อยกว่าระบบเอกสาร แต่เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายแล้ว พบว่าค่าใช้จ่ายใน ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีจำนวนน้อยกว่า ส่งผลทำให้การจัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพมากกว่าระบบเอกสาร โดยได้พิจารณาจากอัตราส่วนค่าร้อยละของระบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่มากกว่า ระบบเอกสาร

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบข้อมูลค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายในการเก็บ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในปี 2545 และ ปี 2546

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายของแต่ละเขต ในความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 สามารถสรุปได้ในตาราง 22 – 26

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย ของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนที่1 การรับแบบ

(ค่าใช้จ่ายคงที่ : บาท , ค่าใช้จ่ายผันแปร : บาทต่อเดือน)

ระบบ	ค่าใช้จ่ายคงที่				ค่าใช้จ่ายผันแปร			
	$\bar{X}$	S.D.	t	p	$\bar{X}$	S.D.	t	p
เอกสาร	77,562.5	82637.5	0.244	0.538	9,312.5	14630.6	0.390*	0.000
อิเล็กทรอนิกส์	104,714.3	139085.9			7,750.0	10253.0		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 22 พิจารณาการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนที่1 การรับแบบ ภงด. 90 และ ภงด. 91 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายผันแปรโดยมีรายละเอียดดังนี้

เมื่อพิจารณาที่ ค่าใช้จ่ายคงที่ นั้นพบว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยนั้นพบว่า ค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบเอกสาร น้อยกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับระบบเอกสาร เท่ากับ 77,563 บาท และค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 104,714 บาท สำหรับค่า S.D. ของระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้นพบว่า มีค่าที่สูงกว่า ระบบเอกสาร แสดงว่า

ค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น มีความแตกต่างกันมากกว่า ค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบเอกสาร

สำหรับการพิจารณา ค่าใช้จ่ายผันแปร นั้นพบว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปรในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า ระบบเอกสาร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปร สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 7,750 บาทต่อเดือน และระบบเอกสาร เท่ากับ 9,313 บาทต่อเดือน สำหรับค่า S.D. ของระบบเอกสารนั้นพบว่า มีค่าที่สูงกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่า ค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบเอกสารนั้น มีความแตกต่างกันมากกว่า ค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบอิเล็กทรอนิกส์

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย ของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน

สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบข้อมูล

(ค่าใช้จ่ายคงที่ : บาท , ค่าใช้จ่ายผันแปร : บาทต่อเดือน)

ระบบ	ค่าใช้จ่ายคงที่				ค่าใช้จ่ายผันแปร			
	$\bar{X}$	S.D.	t	p	$\bar{X}$	S.D.	t	p
เอกสาร	21,333.3	24906.4	0.559	0.656	2,000.0	1802.7	0.599	0.207
อิเล็กทรอนิกส์	48,000.0	67000.0			1,083.3	877.9		

จากตาราง 23 พิจารณาการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบข้อมูลระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปรโดยมีรายละเอียดดังนี้

เมื่อพิจารณาที่ ค่าใช้จ่ายคงที่ นั้นพบว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยนั้นพบว่า ค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบเอกสาร น้อยกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับระบบเอกสาร เท่ากับ 21,333 บาท และค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 48,000 บาท

สำหรับค่า S.D. ของระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้นพบว่า มีค่าที่สูงกว่า ระบบเอกสาร แสดงว่า ค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น มีความแตกต่างกันมากกว่า ค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบเอกสาร

สำหรับการพิจารณา ค่าใช้จ่ายผันแปร นั้นพบว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปรในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า ระบบเอกสาร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปร สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 1,083 บาทต่อเดือน และระบบเอกสาร เท่ากับ 2,000 บาทต่อเดือน สำหรับค่า S.D. ของระบบเอกสารนั้นพบว่า มีค่าที่สูงกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่า ค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบเอกสารนั้น มีความแตกต่างกันมากกว่า ค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบอิเล็กทรอนิกส์

ตาราง 24 แสดงค่าเฉลี่ย ของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนที่ 3 บันทึกข้อมูล

(ค่าใช้จ่ายคงที่ : บาท , ค่าใช้จ่ายผันแปร : บาทต่อเดือน)

ระบบ	ค่าใช้จ่ายคงที่				ค่าใช้จ่ายผันแปร			
	$\bar{X}$	S.D.	t	p	$\bar{X}$	S.D.	t	p
เอกสาร	92,800.0	122011	0.500	0.910	2341.6	2803.6	0.081	0.758
อิเล็กทรอนิกส์	86,000.0	72027.7			2196.6	2917.8		

จากตาราง 24 พิจารณาการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนที่ 3 บันทึกข้อมูล ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร โดยมีรายละเอียดดังนี้

เมื่อพิจารณาที่ ค่าใช้จ่ายคงที่ นั้นพบว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยนั้นพบว่า ค่าใช้จ่ายคงที่

ของระบบอิเล็กทรอนิกส์ น้อยกว่า ระบบเอกสาร โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 86,000 บาท และค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบเอกสาร เท่ากับ 92,800 บาท สำหรับค่า S.D. ของระบบเอกสารนั้นพบว่า มีค่าที่สูงกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่า ค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบเอกสารนั้น มีความแตกต่างกันมากกว่า ค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบอิเล็กทรอนิกส์

สำหรับการพิจารณา ค่าใช้จ่ายผันแปร นั้นพบว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปรในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า ระบบเอกสาร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปร สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 2,197 บาทต่อเดือน และระบบเอกสาร เท่ากับ 2,342 บาทต่อเดือน สำหรับค่า S.D. ของระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้นพบว่า มีค่าที่สูงกว่า ระบบเอกสาร แสดงว่า ค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น มีความแตกต่างกันมากกว่า ค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบเอกสาร

ตาราง 25 แสดงค่าเฉลี่ย ของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน

สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนที่ 4 ประมวลข้อมูล

(ค่าใช้จ่ายคงที่ : บาท , ค่าใช้จ่ายผันแปร : บาทต่อเดือน)

ระบบ	ค่าใช้จ่ายคงที่				ค่าใช้จ่ายผันแปร			
	$\bar{X}$	S.D.	t	p	$\bar{X}$	S.D.	t	p
เอกสาร	74,583.3	144453.3	1.834	0.187	3,409.1	7251.5	0.217	0.783
อิเล็กทรอนิกส์	53,800.0	47835.1			1,361.1	1629.5		

จากตาราง 25 พิจารณาการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนที่ 4 ประมวลข้อมูล ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร โดยมีรายละเอียดดังนี้

เมื่อพิจารณาที่ ค่าใช้จ่ายคงที่ นั้นพบว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยนั้นพบว่า ค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบอิเล็กทรอนิกส์ น้อยกว่า ระบบเอกสาร โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 53,800 บาท และค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบเอกสาร เท่ากับ 74,583 บาท สำหรับค่า S.D. ของระบบเอกสารนั้นพบว่า มีค่าที่สูงกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่า ค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบเอกสารนั้น มีความแตกต่างกันมากกว่า ค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบอิเล็กทรอนิกส์

สำหรับการพิจารณา ค่าใช้จ่ายผันแปร นั้นพบว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปรในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า ระบบเอกสาร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปร สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 1,361 บาทต่อเดือน และระบบเอกสาร เท่ากับ 3,409 บาทต่อเดือน สำหรับค่า S.D. ของระบบเอกสารนั้นพบว่า มีค่าที่สูงกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่า ค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบเอกสารนั้น มีความแตกต่างกันมากกว่า ค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบอิเล็กทรอนิกส์

ตาราง 26 แสดงค่าเฉลี่ย ของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน

สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนที่ 5 เก็บข้อมูล

(ค่าใช้จ่ายคงที่ : บาท , ค่าใช้จ่ายผันแปร : บาทต่อเดือน)

ระบบ	ค่าใช้จ่ายคงที่				ค่าใช้จ่ายผันแปร			
	$\bar{X}$	S.D.	t	p	$\bar{X}$	S.D.	t	p
เอกสาร	59,000.0	83074.8	1.150	0.879	2,071.4	1790.4	0.315	0.583
อิเล็กทรอนิกส์	36,000.0	24248.7			1,850.0	2176.3		

จากตาราง 26 พิจารณาการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนที่ 5 เก็บข้อมูล ระหว่าง

ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร โดยมีรายละเอียดดังนี้

เมื่อพิจารณาที่ ค่าใช้จ่ายคงที่ นั้นพบว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยนั้นพบว่า ค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบอิเล็กทรอนิกส์ น้อยกว่า ระบบเอกสาร โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 36,000 บาท และค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบเอกสาร เท่ากับ 59,000 บาท สำหรับค่า S.D. ของระบบเอกสารนั้นพบว่า มีค่าที่สูงกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่า ค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบเอกสารนั้น มีความแตกต่างกันมากกว่า ค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบอิเล็กทรอนิกส์

สำหรับการพิจารณา ค่าใช้จ่ายผันแปร นั้นพบว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปรในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า ระบบเอกสาร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปร สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 1,850 บาทต่อเดือน และระบบเอกสาร เท่ากับ 2,071 บาทต่อเดือน สำหรับค่า S.D. ของระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้นพบว่า มีค่าที่สูงกว่า ระบบเอกสาร แสดงว่า ค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น มีความแตกต่างกันมากกว่า ค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบเอกสาร

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษา เกี่ยวกับการเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบบเอกสาร ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้สามารถ เป็นประโยชน์ต่อสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปปรับปรุง และพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อีกทั้งยังเป็นประโยชน์โดยเป็นกรณีศึกษาต่อองค์กรทั้งภาครัฐบาล และภาคเอกชน อื่นๆที่มีการวางแผนหรือมีโครงการ ในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในอนาคต เพื่อให้การดำเนินการขององค์กร สามารถเกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี ของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยศึกษาข้อมูลของปี 2545 และ ปี 2546
2. ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยศึกษาข้อมูลของปี 2545 และ ปี 2546
3. ศึกษาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยศึกษาข้อมูลของปี 2545 และ ปี 2546

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

- 1.การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสาร และผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของกรมสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 สามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพในด้านการขยายฐานภาษีแตกต่างกัน
- 2.การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสาร และผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของกรมสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 สามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีแตกต่างกัน
- 3.การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสาร และผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของกรมสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 มีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ถึงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบอิเล็กทรอนิกส์และระบบเอกสารโดยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพ ในด้านการขยายฐานภาษี และด้านค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปี 2545 และ 2546

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้แบบบันทึกข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมาใช้ในการบันทึกข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เฉพาะเรื่องผลการจัดเก็บภาษี และค่าใช้จ่าย ซึ่งจะนำมาใช้ในการคำนวณต่าง ๆ ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบอิเล็กทรอนิกส์ และระบบเอกสาร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นลักษณะข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary) ที่เป็น ข้อมูลที่ได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 โดยนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลจากแบบบันทึกมาทำการตรวจสอบ ความถูกต้องสมบูรณ์ และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบอิเล็กทรอนิกส์ และระบบเอกสารโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่า S.D. Z-test และ t-test ในการวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการขยายฐานภาษี ของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยสถิติ Z-test
2. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบประสิทธิภาพด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยสถิติ Z-test
3. วิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยสถิติ t-test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสารและการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบบอิเล็กทรอนิกส์ ของกรมสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 สรุปได้ดังนี้

1.การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในด้านการขยายฐานภาษีของกรมสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 โดยแบ่งออกเป็น 4 เขต คือ บางกอกน้อย คลองสาน บางกอกใหญ่ และธนบุรี สามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อยระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บระบบเอกสารมีค่าสูงกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบเอกสารมีประสิทธิภาพมากกว่า การจัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อยระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าสูงกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบบเอกสาร โดยที่ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีเพิ่มขึ้นจาก 609 คน ในปี พ.ศ. 2545 เป็น 876 คน ในปี พ.ศ. 2546 ในขณะที่ระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษิลดลงจาก 863 คนในปี พ.ศ. 2545 เป็น 800 คน ในปีพ.ศ. 2546 แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพสูงกว่า ระบบเอกสาร โดยพิจารณาจากการขยายฐานภาษีได้มากกว่า และพิจารณารายเขตย่อยของเขตบางกอกน้อยจากตาราง 27 ที่แสดงอัตราส่วนค่าร้อยละของการขยายฐานภาษีระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ ได้ดังนี้

ตาราง 27 แสดงอัตราส่วนการขยายฐานภาษีในปี พ.ศ. 2545 -2546 ของเขตบางกอกน้อย

เขตบางกอกน้อย	ระบบเอกสาร			ระบบอิเล็กทรอนิกส์		
	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	ร้อยละ	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	ร้อยละ
อรุณัมรินทร์	1,247	1,159	ลด 7	856	1,218	เพิ่ม 42
ศิริราช	945	908	ลด 4	691	1,012	เพิ่ม 46
บ้านช่างหล่อ	841	874	เพิ่ม 4	612	821	เพิ่ม 34
บางขุนศรี	794	641	ลด 19	541	837	เพิ่ม 54
บางขุนนนท์	490	421	ลด 14	345	494	เพิ่ม 43
รวม	4,317	4,003	ลด 7	3,045	4,382	เพิ่ม 44

จากตาราง 27 สามารถสรุปข้อมูลฐานภาษีของเขตบางกอกน้อยรวม โดยเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในปีภาษี พ.ศ. 2545 – 2546 พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 7 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 44 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีของเขตบางกอกน้อยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่าระบบเอกสาร และเมื่อพิจารณาเป็นรายเขตย่อยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1.1.1 เขตย่อยอรุณัมรินทร์ พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 7 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 42 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

1.1.2เขตย่อยศิริราชพบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 4 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 46 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

1.1.3 เขตย่อยบ้านช่างหล่อ พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้

บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 34 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

1.1.4 เขตย่อยบางขุนศรี พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 19 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 54 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

1.1.5 เขตย่อยบางขุนนนท์ พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 7 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 42 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

1.2 การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสาน ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บระบบเอกสารมีค่าสูงกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบเอกสารมีประสิทธิภาพมากกว่า การจัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสาน ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าสูงกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบเอกสาร โดยที่ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีเพิ่มขึ้นจาก 823 คน ในปี พ.ศ. 2545 เป็น 983 คน ในปี พ.ศ. 2546 ในขณะที่ระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีลดลงจาก 960 คนในปี พ.ศ. 2545 เป็น 823 คน ในปีพ.ศ. 2546 แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพสูงกว่า ระบบเอกสาร โดยพิจารณาจากการขยายฐานภาษีได้มากกว่า และพิจารณารายเขตย่อยของเขตคลองสานจากตาราง 28 ที่แสดงอัตราส่วนค่าร้อยละของการขยายฐานภาษีระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ดังนี้

ตาราง 28 แสดงอัตราส่วนการขยายฐานภาษีในปี พ.ศ. 2545 -2546 ของเขตคลองสาน

เขตคลองสาน	ระบบเอกสาร			ระบบอิเล็กทรอนิกส์		
	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	ร้อยละ	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	ร้อยละ
คลองสาน	1,152	1,106	ลด 4	978	1,081	เพิ่ม 10
บางลำภูล่าง	1,049	1,022	ลด 3	1,054	1,141	เพิ่ม 8
สมเด็จพระเจ้าพระยา	846	794	ลด 6	647	842	เพิ่ม 30
คลองตันไทร	794	814	เพิ่ม 2	631	867	เพิ่ม 37
รวม	3,841	3,736	ลด 3	3,310	3,931	เพิ่ม 18

จากตาราง 28 สามารถสรุปข้อมูลฐานภาษีของเขตคลองสานรวม โดยเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษี พ.ศ. 2545 - 2546 พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 3 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 18 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีของเขตคลองสานผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร และเมื่อพิจารณาเป็นรายเขตย่อยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1.2.1 เขตย่อยคลองสาน พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 4 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

1.2.2 เขตย่อยบางลำภูล่าง พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 3 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 8 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

1.2.3 เขตย่อยสมเด็จพระเจ้าพระยา พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 6 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษี

เงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 30 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

1.2.4 เขตย่อยคลองตันไทร พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 37 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

1.3 การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บระบบเอกสารมีค่าสูงกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบเอกสารมีประสิทธิภาพมากกว่า การจัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าสูงกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบเอกสาร โดยที่ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีเพิ่มขึ้นจาก 1418 คน ในปี พ.ศ. 2545 เป็น 1701 คน ในปี พ.ศ. 2546 ในขณะที่ระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษิลดลงจาก 1551 คนในปี พ.ศ. 2545 เป็น 1419 คน ในปีพ.ศ. 2546 แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพสูงกว่า ระบบเอกสาร โดยพิจารณาจากการขยายฐานภาษีได้มากกว่า และพิจารณารายเขตย่อยของเขตบางกอกใหญ่ จากตาราง 29 ที่แสดงอัตราส่วนค่าร้อยละของการขยายฐานภาษีระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ดังนี้

ตาราง 29 แสดงอัตราส่วนการขยายฐานภาษีในปี พ.ศ. 2545 -2546 ของเขตบางกอกใหญ่

เขตบางกอกใหญ่	ระบบเอกสาร			ระบบอิเล็กทรอนิกส์		
	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	ร้อยละ	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	ร้อยละ
วัดท่าพระ	2,415	2,105	ลด 12	2,062	2,515	เพิ่ม 21
วัดอรุณ	687	732	เพิ่ม 6	774	886	เพิ่ม 14
รวม	3,102	2,837	ลด 8	2,836	3,401	เพิ่ม 20

จากตาราง 29 สามารถสรุปข้อมูลฐานภาษีของเขตบางกอกใหญ่รวม โดยเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษี พ.ศ. 2545 – 2546 พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 8 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีของเขตบางกอกใหญ่ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่าระบบเอกสาร และเมื่อพิจารณาเป็นรายเขตย่อยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1.3.1 เขตย่อยวัดท่าพระ พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 12 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 21 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

1.3.2 เขตย่อยวัดอรุณ พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 14 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

1.4 การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรี ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บระบบเอกสารมีค่าสูงกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบเอกสารมีประสิทธิภาพมากกว่า การจัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรี ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยฐานภาษีที่ได้จากการจัดเก็บระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าสูงกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบเอกสาร โดยที่ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีเพิ่มขึ้นจาก 485 คน ในปี พ.ศ. 2545 เป็น 635 คน ในปี พ.ศ. 2546 ในขณะที่ระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีลดลงจาก 549 คนในปี พ.ศ. 2545 เป็น 501 คน ในปีพ.ศ. 2546 แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพสูงกว่า ระบบเอกสาร โดยพิจารณาจากการขยายฐานภาษีได้มากกว่า และพิจารณารายเขตย่อยของเขตธนบุรี จากตาราง 30 ที่แสดงอัตราส่วนค่าร้อยละของการขยายฐานภาษีระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ดังนี้

ตาราง 30 แสดงอัตราส่วนการขยายฐานภาษีในปี พ.ศ. 2545 -2546 ของเขตธนบุรี

เขตธนบุรี	ระบบเอกสาร			ระบบอิเล็กทรอนิกส์		
	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	ร้อยละ	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	ร้อยละ
หิรัญบุรี	648	711	เพิ่ม 9	598	748	เพิ่ม 25
วัดกัลยาณ	728	531	ลด 27	552	814	เพิ่ม 47
บางยี่เรือ	642	607	ลด 5	486	634	เพิ่ม 30
ตลาดคู	489	432	ลด 11	402	512	เพิ่ม 27
บุคโล	241	225	ลด 7	387	468	เพิ่ม 20
รวม	2,748	2,506	ลด 9	2,425	3,176	เพิ่ม 30

จากตาราง 30 สามารถสรุปข้อมูลฐานภาษีของเขตธนบุรีรวม โดยเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในปีภาษี พ.ศ. 2545 – 2546 พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคล

ธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 9 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 30 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีของเขตบางกอกน้อยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่าระบบเอกสาร และเมื่อพิจารณาเป็นรายเขตย่อยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1.4.1 เขตย่อยหิรัญบุรี พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 25 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

1.4.2 เขตย่อยวัดกัลยาณี่ พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 27 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 47 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

1.4.3 เขตย่อยบางยี่เรือ พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 5 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 30 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

1.4.4 เขตย่อยตลาดฎ พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 11 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 27 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

1.4.5 เขตย่อยบุคโล พบว่าฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีอัตราส่วนลดลง ร้อยละ 7 เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมี อัตราส่วนของฐานภาษีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 แล้ว แสดงว่า การขยายฐานภาษีจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร

2.การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่าง ระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 โดยแบ่งออกเป็น 4 เขต คือ บางกอกน้อย คลองสาน บางกอกใหญ่ และธนบุรี สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อยระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการน้อยกว่าระบบเอกสาร ส่งผลให้มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์มากกว่า การจัดเก็บในระบบเอกสาร และสำหรับในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อยระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าสูงกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระบบเอกสาร ในขณะที่ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการน้อยกว่าระบบเอกสาร ส่งผลให้มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า การจัดเก็บในระบบเอกสาร แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพสูงกว่า ระบบเอกสาร โดยพิจารณาจากอัตราส่วนรายได้จากการจัดเก็บภาษีต่อค่าใช้จ่าย ที่มีค่ามากกว่า

2.2 การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสานระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการน้อยกว่าระบบเอกสาร ส่งผลให้มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์มากกว่า การจัดเก็บในระบบเอกสาร และสำหรับในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสานระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าสูงกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระบบเอกสาร ในขณะที่ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการน้อยกว่าระบบเอกสาร ส่งผลให้มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า การจัดเก็บในระบบเอกสาร แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้น การ

จัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพสูงกว่า ระบบเอกสาร โดยพิจารณาจากอัตราส่วนรายได้จากการจัดเก็บภาษีต่อค่าใช้จ่าย ที่มีค่ามากกว่า

2.3 การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ ระหว่างระบบ เอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ที่ระดับ .05 โดยการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพ ในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นการจัดเก็บภาษี เงินได้บุคคลธรรมดา ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีเมื่อเปรียบเทียบกับ ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการน้อยกว่าระบบเอกสาร ส่งผลให้มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จาก การจัดเก็บภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์มากกว่า การจัดเก็บในระบบเอกสาร และสำหรับในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ระหว่างระบบ เอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยรายได้ จากการจัดเก็บภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าสูงกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบ เอกสาร ในขณะที่ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการน้อยกว่าระบบเอกสาร ส่งผลให้มีประสิทธิภาพ ในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า การจัดเก็บในระบบเอกสาร แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพสูงกว่า ระบบ เอกสาร โดยพิจารณาจากอัตราส่วนรายได้จากการจัดเก็บภาษีต่อค่าใช้จ่าย ที่มีค่ามากกว่า

2.4 การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรี ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2545 นั้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในระบบอิเล็กทรอนิกส์มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการน้อยกว่าระบบเอกสาร ส่งผลให้มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์มากกว่า การจัดเก็บในระบบเอกสาร และสำหรับในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรีระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยรายได้จากการจัดเก็บภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าสูงกว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระบบเอกสาร ในขณะที่ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการน้อยกว่าระบบเอกสาร ส่งผลให้มีประสิทธิภาพในด้านรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า การจัดเก็บในระบบเอกสาร แสดงว่าในช่วงปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้น การ

จัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพสูงกว่า ระบบเอกสาร โดยพิจารณาจากอัตราส่วนรายได้จากการจัดเก็บภาษีต่อค่าใช้จ่าย ที่มีค่ามากกว่า

3. การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ของ กรมสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 โดยแบ่งออกเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายผันแปร สามารถสรุปได้ดังนี้

การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1.รับแบบ 2. ตรวจสอบข้อมูล 3.บันทึก 4.ประมวลผล และ 5. เก็บข้อมูล

3.1การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายระหว่างระบบเอกสารและระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ขั้นตอนที่1.การรับแบบ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายผันแปร สามารถสรุปได้ดังนี้

3.1.1 ค่าใช้จ่ายคงที่ ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนการรับแบบ นั้นพบว่าค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบเอกสาร มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับระบบเอกสาร เท่ากับ 77,563 บาท และค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 104,714 บาท แสดงว่าค่าใช้จ่ายคงที่ เพื่อการลงทุนสำหรับการจัดวางระบบ ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ ระบบเอกสารมีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์

3.1.2 ค่าใช้จ่ายผันแปร ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนการรับแบบ นั้นพบว่าค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า ระบบเอกสาร โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปร สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 7,750 บาทต่อเดือน และค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบเอกสาร เท่ากับ 9,313 บาทต่อเดือน แสดงว่าค่าใช้จ่ายผันแปรเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่า ระบบเอกสาร

3.2การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายระหว่างระบบเอกสารและระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ขั้นตอนที่ 2. การตรวจสอบข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายผันแปร สามารถสรุปได้ดังนี้

3.2.1 ค่าใช้จ่ายคงที่ ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูล นั้นพบว่า ค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบเอกสาร มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับระบบเอกสาร เท่ากับ 21,333 บาท และค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับ

ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 48,000 บาท แสดงว่าค่าใช้จ่ายคงที่ เพื่อการลงทุนสำหรับการจัดวางระบบ ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ ระบบเอกสารมีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์

3.2.2 ค่าใช้จ่ายผันแปร ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูล นั้นพบว่าค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า ระบบเอกสาร โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปร สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 1,803 บาทต่อเดือน และค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบเอกสาร เท่ากับ 2,000 บาทต่อเดือน แสดงว่าค่าใช้จ่ายผันแปรเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่า ระบบเอกสาร

3.3การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายระหว่างระบบเอกสารและระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ขั้นตอนที่ 3. การบันทึกข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายผันแปร สามารถสรุปได้ดังนี้

3.3.1 ค่าใช้จ่ายคงที่ ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนการบันทึกข้อมูล นั้นพบว่าค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า ระบบเอกสาร โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 86,000 บาท และค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับระบบเอกสาร เท่ากับ 92,800 บาท แสดงว่าค่าใช้จ่ายคงที่ เพื่อการลงทุนสำหรับการจัดวางระบบ ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าระบบเอกสาร

3.3.2 ค่าใช้จ่ายผันแปร ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนการบันทึกข้อมูล นั้นพบว่าค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า ระบบเอกสาร โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปร สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 2,197 บาทต่อเดือน และค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบเอกสาร เท่ากับ 2,342 บาทต่อเดือน แสดงว่าค่าใช้จ่ายผันแปรเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่า ระบบเอกสาร

3.4การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายระหว่างระบบเอกสารและระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ขั้นตอนที่ 4. การประมวลข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายผันแปร สามารถสรุปได้ดังนี้

3.4.1 ค่าใช้จ่ายคงที่ ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร16 ในขั้นตอนการประมวลข้อมูล นั้นพบว่าค่าใช้จ่ายคงที่

ของระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า ระบบเอกสาร โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 53,800 บาท และค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับระบบเอกสาร เท่ากับ 74,583 บาท แสดงว่าค่าใช้จ่ายคงที่ เพื่อการลงทุนสำหรับการจัดวางระบบ ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าระบบเอกสาร

3.4.2 ค่าใช้จ่ายผันแปร ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนการประมวลข้อมูล นั้นพบว่าค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า ระบบเอกสาร โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปร สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 1,361 บาทต่อเดือน และค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบเอกสาร เท่ากับ 3,409 บาทต่อเดือน แสดงว่าค่าใช้จ่ายผันแปรเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่า ระบบเอกสาร

3.5การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายระหว่างระบบเอกสารและระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ขั้นตอนที่ 5. เก็บข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายผันแปร สามารถสรุปได้ดังนี้

3.5.1 ค่าใช้จ่ายคงที่ ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล นั้นพบว่าค่าใช้จ่ายคงที่ของระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า ระบบเอกสาร โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 36,000 บาท และค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับระบบเอกสาร เท่ากับ 59,000 บาท แสดงว่าค่าใช้จ่ายคงที่ เพื่อการลงทุนสำหรับการจัดวางระบบ ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าระบบเอกสาร

3.5.2 ค่าใช้จ่ายผันแปร ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน สรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล นั้นพบว่าค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า ระบบเอกสาร โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปร สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 1,850 บาทต่อเดือน และค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายผันแปรของระบบเอกสาร เท่ากับ 2,071 บาทต่อเดือน แสดงว่าค่าใช้จ่ายผันแปรเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่า ระบบเอกสาร

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา เรื่อง การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ของ กรมสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

จากการศึกษาเกี่ยวกับ การเปรียบเทียบประสิทธิภาพ ในด้านการขยายฐานภาษี และด้านค่าใช้จ่าย ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ของ กรมสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 16 ซึ่งพบว่า

1. ฐานภาษี และรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อย ในปีภาษี พ.ศ. 2545 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบเอกสาร มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีและรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะการเริ่มต้นของการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะเป็นการยื่นแบบผ่านระบบเอกสาร โดยที่มีการปฏิบัติกันมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับการเพิ่มช่องทางในการยื่นแบบในระบบอิเล็กทรอนิกส์เริ่มต้นขึ้น ในปี พ.ศ. 2545 และรวมไปถึงความรู้ความเข้าใจของผู้เสียภาษียังมีน้อยในการยื่นแบบผ่าน ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลทำให้ระบบเอกสารมีฐานภาษีสูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อพิจารณา ในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อย ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า หน่วยงานกรมสรรพากรมีการ ประชาสัมพันธ์ การโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ให้ผู้เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากการยื่นแบบผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ขั้นตอนในการปฏิบัติกรยื่นแบบ รวมทั้งประโยชน์ในการประหยัดเวลาของผู้เสียภาษีจากความสะดวกจากการยื่นแบบผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ส่งผลทำให้ ฐานภาษีและรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกน้อยในปีภาษี พ.ศ. 2546 ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และมากกว่า ระบบเอกสาร

2. ฐานภาษี และรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสานในปี ภาษี พ.ศ. 2545 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบเอกสาร มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีและรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะการเริ่มต้นของการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะเป็นการยื่นแบบผ่านระบบเอกสารโดยที่มีการปฏิบัติกันมาอย่างต่อเนื่อง จนถึงปัจจุบัน ประกอบกับการเพิ่มช่องทางในการยื่นแบบในระบบอิเล็กทรอนิกส์เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. 2545 และรวมไปถึงความรู้ความเข้าใจของผู้เสียภาษียังมีน้อยในการยื่นแบบผ่าน ระบบ

อิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลทำให้ระบบเอกสารมีฐานภาษีสูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อพิจารณาในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสาน ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า หน่วยงานกรมสรรพากรมีการ ประชาสัมพันธ์ การโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ให้ผู้เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากการยื่นแบบผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ขั้นตอนในการปฏิบัติการยื่นแบบ รวมทั้งประโยชน์ ในการประหยัดเวลาของผู้เสียภาษี จากความสะดวกจากการยื่นแบบผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ส่งผลทำให้ ฐานภาษีและรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตคลองสานในปีภาษี พ.ศ. 2546 ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และมากกว่า ระบบเอกสาร

3. ฐานภาษี และรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ ในปีภาษี พ.ศ. 2545 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบเอกสาร มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีและรายได้จากการจัดเก็บภาษีมากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะการเริ่มต้นของการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะเป็นการยื่นแบบผ่านระบบเอกสารโดยที่มีการปฏิบัติกันมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับการเพิ่มช่องทางในการยื่นแบบในระบบอิเล็กทรอนิกส์เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. 2545 และรวมถึงความรู้ความเข้าใจของผู้เสียภาษียังมีน้อยในการยื่นแบบผ่าน ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลทำให้ระบบเอกสารมีฐานภาษีสูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อพิจารณาในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า หน่วยงานกรมสรรพากรมีการ ประชาสัมพันธ์ การโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ให้ผู้เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากการยื่นแบบผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ขั้นตอนในการปฏิบัติการยื่นแบบ รวมทั้งประโยชน์ ในการประหยัดเวลาของผู้เสียภาษี จากความสะดวกจากการยื่นแบบผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ส่งผลทำให้ ฐานภาษีและรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตบางกอกใหญ่ในปีภาษี พ.ศ. 2546 ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น และมากกว่า ระบบเอกสาร

4. ฐานภาษี และรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรีในปีภาษี พ.ศ. 2545 ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบเอกสาร มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีและรายได้จากการจัดเก็บ

ภาษีมากกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้จะเป็นเพราะการเริ่มต้นของการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะเป็นการยื่นแบบผ่านระบบเอกสารโดยที่มีการปฏิบัติกันมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับการเพิ่มช่องทางในการยื่นแบบในระบบอิเล็กทรอนิกส์เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. 2545 และรวมไปถึงความรู้ความเข้าใจของผู้เสียภาษียังมีน้อยในการยื่นแบบผ่าน ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลทำให้ระบบเอกสารมีฐานภาษีสูงกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อพิจารณาในปีภาษี พ.ศ. 2546 นั้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรี ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ยของฐานภาษีมากกว่า ระบบเอกสาร ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่า หน่วยงานกรมสรรพากรมีการ ประชาสัมพันธ์ การโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ให้ผู้เสียภาษีมีความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากการยื่นแบบผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ขั้นตอนในการ ปฏิบัติการยื่นแบบ รวมทั้งประโยชน์ ในการประหยัดเวลาของผู้เสียภาษี จากความสะดวกจากการ ยื่นแบบผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ส่งผลทำให้ ฐานภาษีและรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงิน ได้บุคคลธรรมดาของเขตธนบุรีในปีภาษี พ.ศ. 2546 ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น และมากกว่า ระบบเอกสาร

5. ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในขั้นตอนการรับแบบ ที่เป็น ค่าใช้จ่ายคงที่ ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน โดย ระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ น้อยกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่า ระบบเอกสารมีค่าใช้จ่ายคงที่มีมูลค่าสูง สำหรับการวางระบบนั้น น้อยกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องอัดสำเนา และเครื่องคอมพิวเตอร์ นั้นใช้ในจำนวนน้อย เมื่อ เปรียบเทียบกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่จะต้องให้เครื่องคอมพิวเตอร์ในจำนวนมาก รวมทั้งการนำ โปรแกรมจัดการฐานข้อมูลที่มีราคาสูงเข้ามาวางระบบ ทำให้ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าใช้จ่ายคงที่ โดยเฉลี่ยสูงกว่า ระบบเอกสาร แต่เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายผันแปรนั้นระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่าระบบเอกสาร ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์จะช่วยลดค่าใช้จ่ายผันแปร เช่นไม่ต้องใช้ กระดาษอัดสำเนาเนื่องจากข้อมูลถูกเก็บไว้ในหน่วยความจำของคอมพิวเตอร์แล้ว รวมไปถึงอุปกรณ์สำนักงานต่างๆที่ระบบเอกสารจะต้องมีการใช้อยู่เป็นประจำ เมื่อพิจารณา ค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายผันแปร รวมกันโดยพิจารณาในระยะยาวนั้น ระบบอิเล็กทรอนิกส์จะมี ค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่า ระบบเอกสาร เนื่องจากค่าใช้จ่ายผันแปรต่อเดือนของระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นมีค่าน้อยกว่า ค่าใช้จ่ายผันแปรต่อเดือนของระบบเอกสาร

6. ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในขั้นตอนตรวจสอบข้อมูล ที่ เป็นค่าใช้จ่ายคงที่ ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน โดย ระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ น้อยกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่า

ระบบเอกสารใช้ค่าใช้จ่ายคงที่ที่มีมูลค่าสูง สำหรับการวางระบบนั้น น้อยกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องPrinter นั้นใช้ในจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่จะต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในจำนวนมากเพื่อใช้ในการตรวจสอบข้อมูล ทำให้ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าใช้จ่ายคงที่โดยเฉลี่ยสูงกว่า ระบบเอกสาร แต่เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายผันแปรนั้นระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่าระบบเอกสาร ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์จะช่วยลดค่าใช้จ่ายผันแปร เช่น ไม่ต้องใช้ กระดาษพิมพ์ออกเอกสารมากเนื่องจากการตรวจสอบข้อมูลสามารถทำได้โดยดูจากข้อมูลที่อยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมไปถึงอุปกรณ์สำนักงานต่างๆที่ระบบเอกสารจะต้องมีการใช้อยู่เป็นประจำ เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายผันแปรรวมกัน โดยพิจารณาในระยะยาวนั้น ระบบอิเล็กทรอนิกส์จะมี ค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่า ระบบเอกสาร เนื่องจากค่าใช้จ่ายผันแปรต่อเดือนของระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีค่าน้อยกว่า ค่าใช้จ่ายผันแปรต่อเดือนของระบบเอกสาร

7. ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในขั้นตอนบันทึกข้อมูล ที่เป็นค่าใช้จ่ายคงที่ ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน โดยระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ น้อยกว่า ระบบเอกสาร ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ระบบเอกสารใช้ค่าใช้จ่ายคงที่ที่มีมูลค่าสูง สำหรับการบันทึกข้อมูล สูงกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะเครื่องคอมพิวเตอร์ที่จำเป็นในการบันทึกข้อมูล เมื่อเปรียบเทียบกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในจำนวนน้อยกว่าเพราะมีระบบเครือข่าย (NetWork) ทำให้ระบบเอกสารมีค่าใช้จ่ายคงที่โดยเฉลี่ยสูงกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายผันแปรนั้นระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่าระบบเอกสาร ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์จะช่วยลดค่าใช้จ่ายผันแปร เช่น ไม่ต้องใช้ กระดาษพิมพ์ออกเอกสาร กระดาษคาร์บอนอัดสำเนาในจำนวนมาก เนื่องจากข้อมูลถูกเก็บไว้ในหน่วยความจำของคอมพิวเตอร์แล้ว รวมไปถึงอุปกรณ์สำนักงานต่างๆที่ระบบเอกสารจะต้องมีการใช้อยู่เป็นประจำ เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายผันแปร รวมกันโดยพิจารณาในระยะยาวนั้น ระบบอิเล็กทรอนิกส์จะมี ค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่า ระบบเอกสาร เนื่องจากค่าใช้จ่ายผันแปรต่อเดือนของระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีค่าน้อยกว่า ค่าใช้จ่ายผันแปรต่อเดือนของระบบเอกสาร

8. ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในขั้นตอนประมวลข้อมูล ที่เป็นค่าใช้จ่ายคงที่ ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน โดยระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ น้อยกว่า ระบบเอกสาร ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ระบบเอกสารใช้ค่าใช้จ่ายคงที่ที่มีมูลค่าสูง สำหรับการประมวลข้อมูล มากกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะเครื่องคอมพิวเตอร์ และรวมไปถึง ตู้เก็บเอกสารที่รอการประมวลผลนั้น ใช้ในจำนวนมาก เมื่อเปรียบเทียบกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่จำเป็นจะต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

และดักเก็บเอกสารในจำนวนมาก ทำให้ระบบเอกสารมีค่าใช้จ่ายคงที่โดยเฉลี่ยสูงกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายผันแปรนั้นระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่าระบบเอกสาร ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์จะช่วยลดค่าใช้จ่ายผันแปร เช่น ไม่ต้องใช้กระดาษอัดสำเนาเนื่องจากข้อมูลถูกเก็บไว้ในหน่วยความจำของคอมพิวเตอร์แล้ว รวมไปถึงอุปกรณ์สำนักงานต่างๆ ที่ระบบเอกสารจะต้องมีการใช้อยู่เป็นประจำ เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายผันแปร รวมกันโดยพิจารณาในระยะยาวนั้น ระบบอิเล็กทรอนิกส์จะมี ค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่า ระบบเอกสาร เนื่องจากค่าใช้จ่ายผันแปรต่อเดือนของระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีค่าน้อยกว่า ค่าใช้จ่ายผันแปรต่อเดือนของระบบเอกสาร

9. ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในขั้นตอนเก็บข้อมูล หรืออนุมัติคืนภาษี ที่เป็นค่าใช้จ่ายคงที่ ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน โดย ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายคงที่ น้อยกว่า ระบบเอกสาร ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ระบบเอกสารใช้ค่าใช้จ่ายคงที่ที่มีมูลค่าสูง สำหรับการเก็บข้อมูล มากกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะเครื่องคอมพิวเตอร์ และรวมไปถึง ดักเก็บแบบฟอร์มนั้นใช้ในจำนวนมาก เมื่อเปรียบเทียบกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และดักเก็บเอกสารที่เป็นแบบฟอร์ม ในจำนวนมาก ทำให้ระบบเอกสารมีค่าใช้จ่ายคงที่โดยเฉลี่ยสูงกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายผันแปรนั้นระบบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ย น้อยกว่าระบบเอกสาร ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์จะช่วยลดค่าใช้จ่ายผันแปร เนื่องจากข้อมูลถูกเก็บไว้ในหน่วยความจำของคอมพิวเตอร์แล้ว รวมไปถึงอุปกรณ์สำนักงานต่างๆ ที่น้อย ในขณะที่ระบบเอกสารจะต้องมีการใช้อยู่เป็นประจำ เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายผันแปร รวมกันโดยพิจารณาในระยะยาวนั้น ระบบอิเล็กทรอนิกส์จะมี ค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่า ระบบเอกสาร เนื่องจากค่าใช้จ่ายผันแปรต่อเดือนของระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีค่าน้อยกว่า ค่าใช้จ่ายผันแปรต่อเดือนของระบบเอกสาร

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของกรมสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัย ได้พิจารณาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของ

กรมสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ทางด้านการขยายฐานภาษี ของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ จากปีภาษี พ.ศ. 2545 – 2546 มีฐานภาษีเพิ่มขึ้นในทุกๆ เขต แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นมานั้น คือการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการ หรือดำเนินการกับกระบวนการที่มีอยู่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการทั้งในเรื่องความสะดวกรวดเร็ว อีกทั้งยังง่ายต่อการปฏิบัติทั้งในส่วนของผู้เสียภาษีที่ปฏิบัติงาน และผู้เสียภาษี ดังนั้น กรมสรรพากรจึงควรที่จะมีการวางแผนโครงการในการดำเนินการวางระบบการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้ครอบคลุม ทุกพื้นที่ของกรุงเทพมหานครฯ รวมทั้งควรจะมีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์ มาจัดการในการจัดเก็บภาษีด้านอื่นๆ เช่น การจัดเก็บภาษีอากรแสตมป์ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ซึ่งจะสามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกรมสรรพากร ได้

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพมากกว่า ระบบเอกสาร โดยพิจารณาจาก การขยายฐานภาษี นั้น จึงควรพิจารณาให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการลงทุน จากภาครัฐฯ ในการขยายระบบเครือข่าย (Network) ของกรมสรรพากรให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อการให้บริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นโดยสามารถที่จะตรวจสอบข้อมูลต่างๆ ของผู้เสียภาษีได้ทุกพื้นที่ รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่างๆ ให้ผู้เสียภาษี ได้ทราบวิธีการยื่นแบบผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งช่วยให้บุคคลที่มีความสนใจ เช่น นักเรียน นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของภาษีจากการที่กรมสรรพากรได้พัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่อง

3. จากผลการวิจัยในด้านการเปรียบเทียบค่าใช้จ่าย ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั้นพบว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายในระยะยาวสูงกว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ จึงควรพิจารณาลด ฐานภาษีจากการจัดเก็บผ่านระบบเอกสารลงในบางส่วน ทั้งนี้เพื่อลดค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนผันแปร ต่อเดือนลง และเพิ่ม ฐานภาษีจากการจัดเก็บผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยการลดต้นทุนลง ในขณะที่ฐานภาษียังคงเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้น

4. จากผลการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างระบบเอกสาร และการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของกรมสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ทางด้านการขยายฐานภาษี นั้นพบว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเอกสารมีแนวโน้มของฐานภาษีลดลง จึงควรพิจารณาในการปรับปรุงกระบวนการจัดเก็บโดยลดขั้นตอนที่มีความล่าช้าให้มีการดำเนินการที่สะดวกรวดเร็ว โดยการนำสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่นใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยประมวลผลให้มากขึ้น เช่นเดียวกันกับ

ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อขจัดความล่าช้าของการดำเนินการอันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ฐานภาษีจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีแนวโน้มที่ลดลง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ ในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้กับหน่วยงานอื่นๆ ที่เป็นหน่วยงานราชการอื่นๆ ที่ให้บริการกับประชาชน หรือหน่วยงานเอกชนอื่นๆ ที่มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ทดแทนระบบอื่นๆ ภายในองค์กร เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาถึง ประสิทธิภาพในการทำงานจากการ ใช้ระบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ภายในองค์กรทั้งหน่วยงานราชการ และเอกชน เช่นระบบเครือข่าย เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้กับลักษณะงานที่แตกต่างกันหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานเอกชนอื่นๆ เพื่อพิจารณาทั้งในส่วนของประสิทธิภาพของงาน และของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ควบคู่กันไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกพร ชลายนาวิน. (2546). ความต้องการทางการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
ของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและวางแผนกระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ.
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. (2543). การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย พิมพ์ครั้งที่ 7.
กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไกรยุทธ ธีรตยาคีนันท์. (2521). ทฤษฎีภาษีเงินได้และภาษีเงินได้ของไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
ดวงกมล.
- กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร. (2544). ภาษีอากรธุรกิจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- จุฑามาศ มั่นสขินิรันดร์. (2533). การภาษีอากร. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์สร้างสรรค์-วิชาการ.
- ชุบ การญจนประการ. (2532). หัวน้ำงาน. : ข่าวสารกองบริการการศึกษา กรุงเทพฯ.
- ดิน ปรัชญพฤทธิ์. (2534). ทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2539). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นราทิพย์ ชุตินวรงค์. (2544). เศรษฐศาสตร์การจัดการ. กรุงเทพฯ. : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลทิพย์ ควบกุล. (2527). เศรษฐศาสตร์การศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภา ทองไทย. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการพลเรือน.
ปริญญาานิพนธ์. กรุงเทพฯ.
- นิมิต จีวะสันติการ. (2527). การภาษีอากร. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์พลชัย.
- พรทิพย์ ดีสมโชค. (2546). ประสิทธิภาพของเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีต่อธนาคารไทยพาณิชย์
ของไทย. ปริญญาานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิมพ์ศิริ ณ เชียงใหม่. (2544). ความพึงพอใจของผู้มารับบริการหน่วยผู้ป่วยนอกโรงพยาบาล
เลิศสิน. ปริญญาานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พุทธชาติ เอกจันทร์. (2538). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ.
- ปิฎก โสธร. (2529). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ.
- มณีวรรณ ต้นไทย. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริหารของเจ้าหน้าที่กอง
ควบคุมยา. ปริญญาานิพนธ์. กรุงเทพฯ.
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. (2516). ทฤษฎีการภาษีอากร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย.

รัตนา สายคณิต. (2543). นโยบายการคลัง. กรุงเทพฯ.

รัตนา สายคณิต. (2543). รัฐบาลและนโยบายการคลัง. กรุงเทพฯ.

เล็ก นาเงิน. (2545). การเพิ่มประสิทธิภาพในอุตสาหกรรมการผลิตด้วยการลดเวลาการสูญเสีย.
กรุงเทพฯ.

วีระพล สุวรรณนันท. (2527). ทฤษฎีการประยุทธ์ QCC . กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒน-
บริหารศาสตร์.

วันชัย วิจิรวนิช และช่อม พลอยมีค่า. (2543). เศรษฐศาสตร์วิศวกรรม . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2544). หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สถาบันพัฒนาฝีมือแรง กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. (2546). ประสิทธิภาพของผู้ได้รับการฝึกอบรมใน
สถาบันฝีมือแรงงานและการฝึกในสถานประกอบการ . กรุงเทพฯ.

สมคิด บางโม. (2544). ภาษีอากรธุรกิจ. กรุงเทพฯ: บริษัท จูนพับลิชชิง จำกัด.

สมพงษ์ เกษมสิน. (2523). การบริหารบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สมพงษ์ เกษมสิน. (2525). การบริหารงานบุคคลแผนใหม่ . กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช.

สมยศ นาวิการ และ เกศินี วิฑูรชาติ. (2526). เศรษฐศาสตร์การบริหาร . กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร
การพิมพ์.

สมยศ นาวิการ. (2539). การบริหารเพื่อความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991.

สมยศ นาวิการ. (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991.

เสถียร อักษรฐ. (2542). รูปแบบการพัฒนานุเคราะห์สายสนับสนุนวิชาการ. ปริญญาโท กศม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2543). องค์การและการจัดการฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ :
บริษัท วีระฟิล์มและโซเท็กซ์ จำกัด.

อดุลย์ จาตุรงค์กุล. (2543). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ.

- อดิษฐ์ กาญจนพิบูลย์. (2541). *เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- อตาพร สันติอนันนท์. (2536). *การบริหารและจัดการ*. กรุงเทพฯ.
- อัญชลี เหล่าธิติพงษ์. (2543). *ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อการบริหารของศูนย์บริการ
สาธารณสุขในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ.
- เอกสารงานสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ของบริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด . กรุงเทพฯ.
- เอกสารบทสรุปผู้บริหารของกรมสรรพากร. กรุงเทพฯ.
- เอกสารประวัติการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร. กรุงเทพฯ.
- เอกสารภารกิจและยุทธศาสตร์ของกรมสรรพากร. กรุงเทพฯ.
- Hoag, Arleen J., and Hoag. John H. (1995). *Introductory Economics, and ed.* New
Jersey : Prentice – Hall, Inc.
- Lipsey, Richard G., Peter O. Steiner and Douglas D. Purvis (1992). *Economics, Harpet
International Edition*. Harper & Row Publishers, N.Y. (various ed.).
- McConnell Campbell R. (1990). *Economics : Principles, Problems and Policies*.
McGraw – Hill Book Co. N.Y. (various ed.).
- Miller, Roger LeRay, and Roger E. Meiners (1994). *Intermediate Microeconomics*.
McGraw – Hill Book Co. Singapore, (various ed.).
- Mark Hirschey and James L. Pappas. (1995). *Fundamental of Managerial Economics*.
The Dryden Press, Harcourt Brace College Publishers.
- Maurice and Thomas. (1995). *Managerial Economics*. Richard D. Irwin, Inc.
- Robert E. McCormick. (1993). *Managerial Economics*. New Jersey : Prentice-Hall Inc.
- Truett and Truett. (1980). *Managerial Economics, Analysis, Problems and Cases*.
Cincinnati : South-Western Publishing Co.,.
- William F. Samuelson and Stephen G. Marks. (1995). *Managerial Economics*. The
Dryden Press, Harcourt Brace College Publisher.
- William R. Henry and W. Warren Haynes. (1978). *Managerial Economics, Analysis and
Cases*. Texas : Business Publications. Inc.
- Samuelson, Paul A., and William D. Nordhus (1988). *Economics*, McGraw – Hill.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
แบบบันทึกเพื่อการวิจัย ข้อมูลฐานภาษี

แบบบันทึก

ข้อมูล

ข้อมูลการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรเรื่องฐานภาษี

กรณีศึกษา : สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16

แบบบันทึกภาคผนวก ก. แสดงข้อมูลฐานภาษีที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ในปี

พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546

เขต	ปีภาษี 2545				ปีภาษี 2546			
	ระบบเอกสาร		ระบบอิเล็กทรอนิกส์		ระบบเอกสาร		ระบบอิเล็กทรอนิกส์	
	ราย (คน)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ราย (คน)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ราย (คน)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ราย (คน)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
บางกอกน้อย								
- อรุณัมรินทร์	1,247	3.320	856	2.795	1,159	4.096	1,218	4.610
- ศิริราช	945	2.516	691	1.837	908	3.592	1,012	3.924
- บ้านช่างหล่อ	841	2.239	612	1.433	874	2.632	821	2.318
- บางขุนศรี	794	2.114	541	1.869	641	2.876	837	3.632
- บางขุนนนท์	490	1.304	345	0.811	421	2.271	494	2.566
รวม	4,317	11.493	3,045	8.745	4,003	15.467	4,382	17.05
คลองสาน								
- คลองสาน	1,152	3.272	978	2.459	1,106	3.762	1,081	3.247
- บางลำภูล่าง	1,049	2.980	1,054	3.026	1,022	3.982	1,141	4.211
- สมเด็จ เจ้าพระยา	846	2.403	647	1.926	794	2.948	842	3.641
- คลองตันไทร	794	2.255	253	1.028	814	3.242	417	2.784
รวม	3,841	10.910	3,310	8.439	3,736	13.934	3,931	13.883
บางกอกใหญ่								
- วัดท่าพระ	2,415	7.662	2,062	7.002	2,105	7.131	2,515	9.560
- วัดอรุณ	687	1.179	774	1.517	732	2.670	886	2.148
รวม	3,102	8.841	2,836	8.519	2,837	9.801	3,401	11.708

เขต	ปีภาษี 2545				ปีภาษี 2546			
	ระบบเอกสาร		ระบบอิเล็กทรอนิกส์		ระบบเอกสาร		ระบบอิเล็กทรอนิกส์	
	ราย (คน)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ราย (คน)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ราย (คน)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ราย (คน)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
ธนบุรี								
- หิรัญบุรี	648	1.906	598	1.253	711	2.570	748	2.764
- วัดกัลยาณ	728	2.141	552	1.635	531	2.573	814	3.112
- บางยี่เรือ	642	1.888	486	1.236	607	2.254	634	2.175
- ตลาดภู	489	1.438	402	1.141	432	1.496	512	1.874
- บุคโล	241	0.709	387	1.026	225	1.116	468	1.739
รวม	2,748	8.082	2,425	6.291	2,506	10.009	3,176	11.664

ภาคผนวก ข.

แบบบันทึกเพื่อการวิจัย เรื่องค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี

แบบบันทึก

ข้อมูล

ข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากร

กรณีศึกษา : สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16

แบบบันทึกภาคผนวก ข.1 แสดงค่าใช้จ่ายของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน
สรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ด้านระบบเอกสาร

(ต้นทุนผันแปร : เฉลี่ยต่อเดือน)

ขั้นตอนการจัดเก็บภาษี	รายการ	จำนวน	มูลค่า (บาท)
1. รับแบบ (ทางเอกสาร) แบบ ภงด. 90 และ ภงด. 91	ต้นทุนคงที่		
	- เครื่องอัดสำเนา	1 เครื่อง	160,000
	- เครื่องถ่ายเอกสาร	2 เครื่อง	210,000
	- เครื่องพิมพ์ดีดไฟฟ้า	5 เครื่อง	150,000
	- เครื่องโทรสาร	2 เครื่อง	54,000
	- เครื่องออกหมายเลขคุมเอกสารไฟฟ้า	1 เครื่อง	12,000
	- เครื่องคอมพิวเตอร์	1 เครื่อง	25,000
	- เครื่องคำนวณเลข ชนิด 14 หลัก	4 เครื่อง	5,000
	- เครื่องคำนวณไฟฟ้า	2 เครื่อง	4,500
	รวม		620,500
	ต้นทุนผันแปร		
	- แฟ้มเอกสารชนิดมีที่ชั้นลำดับ	250 แฟ้ม	31,250
	- กระดาษอัดสำเนา (แบบ ภงด.)	3000 ฉบับ	1,500
	- หมึกพิมพ์เคมี	40 หลอด	2,000
	- อุปกรณ์เครื่องเขียนสำนักงาน (ปากกา ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด น้ำยาลบคำผิด คลิปหนีบเอกสาร)	เฉลี่ยต่อเดือน	2,500
	รวม		37,250

ขั้นตอนการจัดเก็บภาษี	รายการ	จำนวน	มูลค่า (บาท)
2. ตรวจสอบข้อมูล	ต้นทุนคงที่		
	- เครื่องออกหมายเลข	6 เครื่อง	9,000
	- เครื่องคอมพิวเตอร์	2 เครื่อง	50,000
	- เครื่อง Printer	1 เครื่อง	5,000
	รวม		64,000
	ต้นทุนผันแปร		
	- กระดาษพิมพ์ออกเอกสาร	4 รีม	500
	- อุปกรณ์เครื่องเขียนสำนักงาน (ปากกา ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด น้ำยาลบคำผิด คลิปเย็บเอกสาร)	เฉลี่ยต่อ เดือน	1,500
	- กระดาษคาร์บอนอัดสำเนา	20 รีม	4,000
	รวม		6,000
3. บันทึกข้อมูล - คัดแยกแบบ - ส่งแบบเพื่อบันทึกข้อมูล ลงคอมพิวเตอร์	ต้นทุนคงที่		
	- เครื่อง คัดลอกเอกสาร (Scan)	2 เครื่อง	9,000
	- เครื่อง คอมพิวเตอร์	10 เครื่อง	300,000
	- หน่วยความจำคอมพิวเตอร์	20 หน่วย	100,000
	- เครื่อง Printer	6 เครื่อง	50,000
	- เครื่องคำนวณเลข ชนิด 14 หลัก	4 เครื่อง	5,000
	รวม		464,000
	ต้นทุนผันแปร		
	- กระดาษพิมพ์ ออกเอกสาร	10 รีม	1,250
	- กระดาษคาร์บอนอัดสำเนา	20 กล่อง	8,000
	- กระดาษต่อเนื่อง	5 กล่อง	1,000
	- อุปกรณ์เครื่องเขียนสำนักงาน	เฉลี่ยต่อ เดือน	800
	- หมึกพิมพ์เคมี	40 หลอด	2,000
	- แผ่นดิสก์บันทึกข้อมูล	50 แผ่น	1,000
	รวม		14,050

ขั้นตอนการจัดเก็บภาษี	รายการ	จำนวน	มูลค่า (บาท)
4. ประมวลข้อมูล	ต้นทุนคงที่		
	- เครื่องคำนวณเลข ชนิด 14 หลัก	15 เครื่อง	18,500
	- เครื่องคำนวณไฟฟ้า	2 เครื่อง	4,500
	- เครื่องโทรสาร	1 เครื่อง	27,000
	- เครื่องพิมพ์ดีดไฟฟ้า	2 เครื่อง	60,000
	- เครื่องพิมพ์ดีดชนิดธรรมดา	2 เครื่อง	11,000
	- เครื่อง คอมพิวเตอร์	15 เครื่อง	525,000
	- เครื่องถ่ายเอกสาร	1 เครื่อง	105,000
	- เครื่อง Printer	2 เครื่อง	30,000
	- ตู้เก็บแบบฟอร์ม 15 ลิ้นชัก	3 ตู้	24,000
	- ตู้เก็บแบบฟอร์ม 10 ลิ้นชัก	2 ตู้	12,000
	- ตู้เก็บแบบฟอร์ม 5 ลิ้นชัก	6 ตู้	30,000
	- ตู้เอกสารขนาดใหญ่	4 ตู้	48,000
	รวม		895,000
	ต้นทุนผันแปร		
	- แฟ้มเอกสารชนิดกระดาษ	50 แฟ้ม	250
	- กระดาษบันทึกข้อความ	5 เล่ม	200
	- กระดาษอัดสำเนาคำร้อง	5 รีม	650
	- กระดาษพิมพ์ออกเอกสาร	10 รีม	2,500
	- ใบประเมินภาษี	30 เล่ม	1,500
	- อุปกรณ์เครื่องเขียนสำนักงาน (ปากกา ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด น้ำยาลบคำผิด คลิปเย็บเอกสาร)	เฉลี่ยต่อ เดือน	4,000
	- ขอนำส่งเอกสารผู้เสียภาษี	5 กล่อง	1,000
	- ใบนำส่งไปรษณีย์	เฉลี่ย	500
	- ค่าโทรศัพท์	เฉลี่ย (14 คู่สาย)	25,000
	- หมึกพิมพ์เคมี	30 หลอด	1,500
	- แผ่นดิสก์บันทึกข้อมูล	20 แผ่น	400
	รวม		37,140

ขั้นตอนการจัดเก็บภาษี	รายการ	จำนวน	มูลค่า (บาท)
5. เก็บข้อมูลเป็นหลักฐาน หรืออนุมัติคืนภาษี	ต้นทุนคงที่		
	- ตู้เก็บแบบฟอร์ม 15 ลิ้นชัก	3 ตู้	24,000
	- ตู้เก็บแบบฟอร์ม 10 ลิ้นชัก	2 ตู้	12,000
	- ตู้เก็บแบบฟอร์ม 5 ลิ้นชัก	4 ตู้	20,000
	- ตู้เอกสารขนาดใหญ่	4 ตู้	48,000
	- ชั้นวางเอกสารชนิดเหล็ก	6 ชุด	3,000
	- เครื่องทำลายเอกสาร	1 เครื่อง	15,000
	- เครื่องคอมพิวเตอร์	10 เครื่อง	250,000
	- หน่วยความจำคอมพิวเตอร์	20 หน่วย	100,000
	รวม		472,000
	ต้นทุนผันแปร		
	- แฟ้มเก็บเอกสารชนิดแข็ง	60 แฟ้ม	3,000
	- ปกเสนองานรายบุคคล	10 รีม	500
	- ชื่อนำส่งเอกสารภายในหน่วยงาน	3 กล่อง	600
	- ชองเอกสารแจ้งข้อมูลภาษี	5 กล่อง	1,500
	- อุปกรณ์เครื่องเขียนสำนักงาน (ปากกา ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด น้ำยาลบคำผิด คลิปเย็บเอกสาร)	เฉลี่ยต่อ เดือน	3,500
	- แผ่นดิสก์บันทึกข้อมูล	20 แผ่น	400
	- ค่าโทรศัพท์	เฉลี่ย (5 คู่สาย)	5,000
	รวม		14,500
	ค่าใช้จ่ายรวม (ระบบเอกสาร)		2,624,440

แบบบันทึกภาคผนวก ข.2 แสดงค่าใช้จ่ายของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงาน
สรรพากร พื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 ด้านระบบอิเล็กทรอนิกส์

(ต้นทุนผันแปร : เฉลี่ยต่อเดือน)

ขั้นตอนการจัดเก็บภาษี	รายการ	จำนวน	มูลค่า (บาท)
1. รับแบบ (ทาง อิเล็กทรอนิกส์) แบบ ภงด.90 และ ภงด.91	ต้นทุนคงที่		
	- จัดทะเบียนวางเครือข่าย	1 หน่วย	1,000
	- ไมโครคอมพิวเตอร์แม่ข่าย	1 หน่วย	80,000
	- ไมโครคอมพิวเตอร์ลูกข่าย	15 หน่วย	20,000
	- เครื่องคอมพิวเตอร์	16 เครื่อง	400,000
	- โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล	1 หน่วย	150,000
	- โปรแกรมการใช้งาน	1 หน่วย	50,000
	- เครื่อง Printer	4 เครื่อง	32,000
	รวม		733,000
	ต้นทุนผันแปร		
	- ค่าบริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ	1 : เดือน	500
	- ค่าโทรศัพท์	เฉลี่ย(10 คู่สาย)	15,000
	รวม		15,500
2.ตรวจสอบข้อมูล	ต้นทุนคงที่		
	- เครื่องคอมพิวเตอร์	5 เครื่อง	125,000
	- เครื่องออกหมายเลข	2 เครื่อง	3,000
	- เครื่อง Printer	2 เครื่อง	16,000
	รวม		144,000
	ต้นทุนผันแปร		
	- กระดาษคาร์บอนอัดสำเนา	10 รีม	2,000
	- อุปกรณ์เครื่องเขียนสำนักงาน	เฉลี่ยต่อ เดือน	1,000
	- กระดาษพิมพ์ออกเอกสาร	2 รีม	250
	รวม		3,250

ขั้นตอนการจัดเก็บภาษี	รายการ	จำนวน	มูลค่า (บาท)
3. บันทึกข้อมูล	ต้นทุนคงที่		
คัดแยกแบบ (อัตโนมัติ)	- เครื่อง คอมพิวเตอร์	5 เครื่อง	150,000
บันทึกข้อมูล (อัตโนมัติ)	- หน่วยความจำคอมพิวเตอร์	20 หน่วย	100,000
	- เครื่อง Printer	1 เครื่อง	8,000
	รวม		258,000
	ต้นทุนผันแปร		
	- กระดาษพิมพ์ ออกเอกสาร	4 รีม	480
	- อุปกรณ์เครื่องเขียนสำนักงาน	เฉลี่ยต่อเดือน	1,500
	- กระดาษต่อเนื่อง	5 กล่อง	1,000
	- กระดาษคาร์บอนอัดสำเนา	20 รีม	8,000
	- หมึกพิมพ์เคมี	40 หลอด	2,000
	- แผ่นดิสก์บันทึกข้อมูล	10 กล่อง	200
	รวม		13,180
4. ประมวลผลข้อมูล	ต้นทุนคงที่		
	- เครื่องคำนวณเลข ชนิด 14 หลัก	5 เครื่อง	6,000
	- เครื่องโทรสาร	2 เครื่อง	50,000
	- เครื่อง คอมพิวเตอร์	5 เครื่อง	100,000
	- เครื่องถ่ายเอกสาร	1 เครื่อง	105,000
	- เครื่อง Printer	1 เครื่อง	8,000
	รวม		269,000
	ต้นทุนผันแปร		
	- แฟ้มเอกสารชนิดกระดาษ	10 แฟ้ม	50
	- กระดาษพิมพ์ออกเอกสาร	5 รีม	1,250
	- ใบประเมินภาษี	10 เล่ม	500
	- อุปกรณ์เครื่องเขียนสำนักงาน	เฉลี่ยต่อเดือน	3,000
	(ปากกา ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด น้ำยาลบคำผิด คลิปเย็บเอกสาร)	เดือน	

ขั้นตอนการจัดเก็บภาษี	รายการ	จำนวน	มูลค่า (บาท)
4. ประมวลข้อมูล (ต่อ)	- ชื่อนำส่งเอกสารผู้เสียภาษี	5 กล่อง	1,000
	- ใบนำส่งไปรษณีย์	5 ริม	1,000
	- กระดาษบันทึกข้อความ	5 เล่ม	200
	- ค่าโทรศัพท์	เฉลี่ย (5 คู่สาย)	5,000
	- หมึกพิมพ์เคมี	5 หลอด	250
	รวม		12,250
5. เก็บข้อมูลเป็นหลักฐาน หรืออนุมัติคืนภาษี	ต้นทุนคงที่		
	- ไมโครคอมพิวเตอร์เก็บข้อมูล	10 หน่วย	50,000
	- เครื่องคอมพิวเตอร์	2 เครื่อง	50,000
	- เครื่อง Printer	1 เครื่อง	8,000
	รวม		108,000
	ต้นทุนผันแปร		
	- กระดาษต่อเนื่อง	6 กล่อง	800
	- ค่าโทรศัพท์	เฉลี่ย (5 คู่สาย)	5,000
	- หมึกพิมพ์เคมี	2 หลอด	100
	- อุปกรณ์เครื่องเขียนสำนักงาน (ปากกา ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด น้ำยาลบคำผิด คลิปเย็บเอกสาร)	เฉลี่ย ต่อ เดือน	1,500
	รวม		7,400
	ค่าใช้จ่ายรวม (ระบบอิเล็กทรอนิกส์)		1,563,580

ภาคผนวก ค.
เอกสารประกอบของ กรมสรรพากร

Roadmap ของกรมสรรพากร ปี 2548 – 2552

ปี 2548

1. ปรับปรุงระบบบริการรับแบบและชำระภาษีทุกประเภท
2. ให้บริการผู้เสียภาษี คัดค้นข้อมูลรายตัวทาง INTERNET
3. เชื่อมโยงข้อมูลแบบ Online กับหน่วยงานอื่น
4. ปรับปรุงระบบงานกำกับดูแลผู้เสียภาษี
5. เริ่มปรับปรุงระบบฐานข้อมูลเดิมให้เป็นระบบ Parallel Run
6. เริ่มใช้งานระบบบริหารสำนักงาน (Office Automation) บางส่วนในส่วนกลาง
7. เริ่มใช้ระบบ E-learning
8. ระบบบริการข้อมูลภาษีสรรพากรทางอิเล็กทรอนิกส์
9. เริ่มพัฒนาระบบบัญชีรายตัวผู้เสียภาษี
10. เริ่มติดตามและรับชำระคืนเงินกู้ เพื่อการศึกษา
11. ใช้เลขประจำตัวแห่งชาติกับผู้เสียภาษีทุกประเภท
12. ผลักดันการของบประมาณ และระบบผลตอบแทนแบบใหม่

ปี 2549

1. ยุติการรับแบบและชำระภาษีทุกประเภทที่สำนักงาน
2. ออกใบประเมิน / ใบคืนทาง Electronic
3. เริ่มใช้ระบบบัญชีรายตัวผู้เสียภาษีกับผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
4. ใช้ระบบบริหารสำนักงาน (Office Automation) ทุกหน่วยงาน
5. มีฐานข้อมูลที่เป็นระบบ Parallel Run
6. ปรับการทำงานของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรให้เป็นการทำงานบนเครื่องคอมพิวเตอร์
7. ปรับโครงสร้างอัตราค่าจ้าง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติงานใหม่

ปี 2550

1. เจ้าหน้าที่สรรพากรทำงานแบบ Online Remote Access จากที่ใดก็ได้
2. ใช้ระบบบัญชีรายตัวผู้เสียภาษีกับผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา

ปี 2551

1. ทุกหน่วยงานทำงานด้วยระบบ Electronic
2. ประเมินผล / ปรับปรุง / เปลี่ยนแปลง / แก้ไข

ปี 2552

เป็นหน่วยงานอิสระที่มีอิสระจากระบบราชการในด้านงบประมาณและบุคลากร

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ สกุล	นางสาว จอย วัฒนามานนท์
วันเดือนปีเกิด	10 กรกฎาคม 2520
สถานที่เกิด	41 ซ. จรัญสนิทวงศ์ 45 ถ. จรัญสนิทวงศ์ แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย จ. กรุงเทพฯ 10700
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16 สังกัดกรมสรรพากร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2535	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนเบญจมราชาลัย กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2538	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากโรงเรียนโยนออฟอาร์ค
พ.ศ.2542	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศบ.) จากสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ.2549	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (ศม.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ